

**Ponekad se morate osvrnuti
unazad da vidite šta ste sve
dobro uradili.**

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2022
Addiko Bank Sarajevo

Addiko Bank



Glavni pokazatelji

u 000 KM			
Odabrane stavke bilansa uspjeha	2022	2021	(%)
Neto bankarski prihod	45.667	41.519	10,0%
Neto kamatni prihod	29.177	26.726	9,2%
Neto prihod od naknada i provizija	16.490	14.793	11,5%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	144	640	-77,5%
Ostali operativni rezultat	-1.825	-1.532	-19,1%
Rashodi iz redovnog poslovanja	-30.546	-31.007	-1,5%
Operativni rezultat prije umanjjenja vrijednosti i rezervisanja	13.440	9.620	39,7%
Ostali rezultat	321	2.887	-88,9%
Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu	1.572	3.500	-55,1%
Porez na dobit	-956	-1.375	-30,5%
Rezultat nakon poreza	14.377	14.632	-1,7%
Pokazatelji uspješnosti	2022	2021	(p.p.)
godišnja stopa			
Neto kamatni prihod/ukupna prosječna aktiva	3,0%	2,7%	0,3
Povrat na kapital	7,9%	7,5%	0,4
Omjer troškova i prihoda	66,82%	73,5%	-6,7
Omjer troška rizika	0,2%	0,5%	-0,3
Omjer troška rizika (neto krediti)	0,3%	0,7%	-0,4
Zarada (gubitak) po dionici (in BAM)	27,00	27,48	-0,5
Odabrane stavke iz izvještaja o finansijskom položaju	Dec22	Dec21	(%)
Kredit i potraživanja od klijenata	504.770	467.652	7,9%
Od toga: bruto iznos prihodujućih kredita	514.732	479.867	7,3%
Depoziti klijenata	808.982	797.690	1,4%
Kapital	173.936	207.585	-16,2%
Ukupna aktiva	1.019.162	1.037.492	-1,8%
Riskom ponderisana aktiva	662.837	654.569	1,3%
Pokazatelji bilansa stanja	Dec22	Dec21	(p.p.)
Omjer kredita i depozita	73,18%	57,9%	15,28
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE)	5,4%	8,1%	-2,7
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE) (bilansni krediti)	5,5%	8,0%	-2,5
Omjer pokrivenosti izloženosti	90,7%	92,7%	-2,0
Omjer pokrivenosti likvidnosti	265,43%	304,74%	-39,31
Stopa redovnog osnovnog kapitala	22,75%	27,97%	-5,22
Stopa ukupnog kapitala	22,75%	27,97%	-5,22

Obraćanje predsjednika Uprave

Dame i gospodo, poštovani klijenti, cijenjeni dioničari i partneri, drage kolegice i kolege,

Zadovoljstvo nam je što Vam možemo prezentirati godišnji izvještaj. Poslovna 2022. godina ostat će zabilježena kao uspješna godina za poslovanje Addiko Bank dd Sarajevo ali u isto vrijeme bila to izuzetno izazovna godina za tržište u cjelini.

Lagana normalizacija tržišnih uslova nakon COVID19 brzo je prekinuta ratnim dešavanjima u Ukrajini, koja su izazvala ogromne poremećaje na globalnim tržištima, prije svega u lancima snabdijevanja, ali i do značajnih promjena u funkcionisanju tržišta, prvenstveno u evropskim okvirima, što se naravno odrazilo i na Bosnu i Hercegovinu.

Pravovremena reakcija regulatornih tijela u prvom kvartalu, stabilizovala je tržište i omogućila nesmetano poslovanje za bankarski sektor u Bosni i Hercegovini.

Naš ambiciozni strateški plan praćen jasnim fokusom na zadovoljenje potreba klijenata kroz kvalitetno upravljanje portfeljem, neophodnosti daljnje digitalne transformacije te jačanju tržišne pozicije ostao je nepromijenjen. Mi, u Addiko Bank Sarajevo, smo zahvaljujući fleksibilnosti našeg poslovnog modela, prilagodili naše poslovanje i omogućili nastavak stabilnog rasta.

Banka je bilježila tokom cijele godine izrazito visoke koeficijente likvidnosti koji su bili značajno veći od prosjeka tržišta. Odlična pozicija likvidnosti praćena je visokim nivoom kapitaliziranosti gdje koeficijent adekvatnosti kapitala od 22,5 % predstavlja zasigurno jedan od najboljih rezultata tržišta.

Paralelno smo radili na pripremi repozicioniranja Addiko brenda i ulaska u novu fazu poslovanja, sa dodatnim fokusom ka potrošačkom i SME kreditiranju, uz zadržavanje i jačanje povjerenja naših depozitara. Naš novi brend karakter, kojeg smo nazvali Oskar, osmišljen je sa idejom unapređenja komunikacije sa našim klijentima. On nam služi kao brand ambasador i glavni komunikator koji prenosi naša zalaganja za brzinu i fleksibilnost. Njegova glavna poruka je da smo na raspolaganju našim klijentima kad god i gdje god im je potreban dodatni finansijski poticaj.

Vodeći odgovornu politiku kreditiranja, Banka je na kraju godine zabilježila značajan pad stope udjela loših kredita, posebno u dijelu poslovanja sa pravnim licima. Kvalitetno upravljanje svim oblicima rizika, po savremenim načelima struke ostaje ključni zadatak i u narednom periodu.

Posvećenost prema zaposlenicima, pozitivno i moderno radno okruženje koje omogućava kontinuirani rast i razvoj zaposlenika, nalazi se na listi ključnih strateških ciljeva Addiko Bank Sarajevo. Odnos prema zaposlenicima i uslovi rada nezaobilazan su dio naše ESG strategije, koju ćemo formalizirati u godini pred nama.

Posebno se zahvaljujemo predanosti naših zaposlenika, podršci i povjerenju dioničara, poslovnih partnera i naših klijenata koji su omogućili da 2022. godina bude uspješna za Addiko Bank Sarajevo.

Jasmin Spahić

Predsjednik Uprave



Godišnji izvještaj 2022

Glavni pokazatelji	2
Obračanje predsjednika Uprave	3
Uprava Addiko Bank Sarajevo	5
Izvještaj o poslovanju	6
1. Osnovne informacije o Addiko Bank	6
2. Program transformacije	6
2.1. Repozicioniranje Addiko brenda	6
2.2. Program transformacije	7
3. Korporativno upravljanje	7
3.1. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja	7
3.2. Pravila imenovanja i ovlaštenja upravljačkih i nadzornih organa Banke	8
3.3. Organizacione promjene u Upravi i Nadzornom odboru	9
3.4. Poslovnice	10
4. ESG okvir	10
4.1. ESG strategija	10
4.2. ESG korporativno upravljanje	10
4.3. ESG upravljanje rizikom i usklađenost	10
5. Ukratko o strukturi zarade	11
6. Finansijski razvoj Banke	11
6.1. Detaljna analiza prikazanih rezultata	11
6.2. Izvještavanje po segmentima	12
6.3. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju	15
6.4. Kapital i zahtjevi za likvidnošću	17
7. Analiza nefinansijskih parametara poslovanja	17
8. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure	17
9. Srednjoročni ciljevi, izgledi i faktori rizika	18
9.1. Srednjoročni ciljevi	18
9.2. Izgledi	18
9.3. Faktori rizika i upravljanje	19

Finansijski izvještaji su sastavni dio godišnjeg izvještaja

Izjava o odricanju odgovornosti

Određene izjave sadržane u ovom Izvještaju mogu biti izjave o budućim očekivanjima i druge izjave koje se odnose na budućnost, koje se temelje na trenutnom mišljenju i pretpostavkama rukovodstva i uključuju poznate i nepoznate rizike i nesigurnosti koji bi mogli uzrokovati da se stvarni rezultati, performanse ili događaji značajno razlikuju od onih izraženih ili se podrazumijevaju u takvim izjavama.

Stvarni rezultati mogu se značajno razlikovati od predviđenih rezultata, a informacije o prošlim performansama ne dopuštaju donošenje pouzdanih zaključaka o budućim performansama. Izjave za budućnost zasnovane na trenutnom prikazu i pretpostavkama rukovodstva mogu uključivati rizike i nesigurnosti koji bi mogli izazvati materijalno odstupanje od ovdje sadržane izjave.

Verzija na engleskom jeziku je prijevod. Samo je bosanska verzija autentična jezička verzija.

Addiko Bank Sarajevo ne može biti odgovorna iz bilo kojeg razloga za bilo kakvu štetu, gubitak ili troškove bilo koje vrste koji direktno i/ili indirektno proizilaze iz upotrebe ili zbog povezanosti sa ovim Izvještajem ili njegovim sadržajem, ili na bilo koji drugi način koji proizilazi iz ovog dokumenta.

Ovaj Izvještaj ne predstavlja preporuku, poziv ili ponudu za ulaganje ili bilo kakvu investiciju ili drugi savjet ili bilo kakav zahtjev za sudjelovanje u bilo kojem poslu i niko se neće oslanjati na ove materijale u vezi bilo kakvih ugovornih ili drugih obveza, ulaganja itd.

Podaci predstavljeni u ovom Izvještaju odnose se na Addiko Bank Sarajevo (u cijelom dokumentu: Addiko Bank), osim ako nije drugačije naznačeno.

Tabele u ovom Izvještaju mogu sadržavati razlike u zaokruživanju.

Uprava Addiko Bank Sarajevo



S lijeva na desno: Jasmin Spahić, predsjednik Uprave od 17.10., Sanela Pašić, predsjednica Uprave do 17.10., Selma Omić, članica Uprave do 28.02.2023; Mario Ivanković, član Uprave

Izvještaj o poslovanju

1. Osnovne informacije o Addiko Bank

Addiko Bank Sarajevo ("Banka"), članica Addiko Grupe, je specijalizovana za poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima (MSP) u Bosni i Hercegovini. Addiko Grupa se sastoji od Addiko Bank AG, potpuno licencirane austrijske matične banke registrovane u Beču, Austrija, regulirane od strane Austrijske uprave za finansijska tržišta i Evropske centralne banke, kao i šest banaka kćeri, registrovanih i licenciranih za pružanje usluga u pet zemalja CSEE: Hrvatska, Slovenija, Bosna i Hercegovina (gdje posluje preko dvije banke), Srbija i Crna Gora. Addiko Banka, preko svojih podružnica, sa 31. decembrom 2022. godine pruža usluge za oko 117 hiljada klijenata, koristeći dobro rasprostranjenu mrežu od 28 poslovnica i modernih digitalnih bankarskih kanala.

Na osnovu svoje strategije, Addiko Banka se nastoji pozicionirati kao moderna i digitalno napredna organizacija koja kroz jednostavna rješenja nudi nova korisnička iskustva svojim klijentima. U segmentu maloprodaje pored tradicionalnih prodajnih kanala Banka je usmjerena razvoj novih programa potrošačkog kreditiranja u saradnji sa selektiranim partnerima. Jednak fokus banka polaže i na razvoj korporativnog bankarstva posebno u segmentu SME (MSP) klijenata.

Addiko banka pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom. Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, posebno u segment poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, s ciljem poboljšanja efikasnosti, upravljanja rizicima i održavanja kvaliteta aktive.

Addiko Bank AG kotira na Bečkoj berzi od 2019. godine. Oko 57% dionica banke je u slobodnom prometu, ostatak dioničara je diverzificiran na širem geografskom području i različitim strategijama ulaganja. Institucionalni investitori su prvenstveno iz Zapadne Evrope i Sjeverne Amerike.

Moody's je 17. avgusta 2022. potvrdio rejting Addiko Bank AG i poboljšao izgled na pozitivne.

Web stranica Addiko Group za odnose s investitorima <https://www.addiko.com/investor-relations/> sadrži dodatne informacije, uključujući finansijske i druge informacije za investitore.

2. Poslovne novosti

2.1. Repozicioniranje Addiko brenda

Addiko slijedi transformaciju vođenu procesom s jasnom vizijom da raste i proširi svoju finansijsku platformu u veći ekosistem, gdje kupci pronalaze jednostavna i brza rješenja kreditiranja bilo koje životne potrebe koje imaju. Addiko specijalistička bankarska strategija, svrha i obećanje o brendu usklađeni su s ovim ciljem.

Addiko repozicioniranje brenda uvedeno je na svih šest tržišta u maju 2022. kroz višekanalnu marketinšku kampanju i pojačano medijskim i PR aktivnostima.

Novodefinirana svrha Addiko-a je: *"Olakšati život kupcima, pomoći im u nepredvidivim situacijama i pomoći im da dobiju stvari koje žele". Ova jednostavna rečenica će dati smjernice, posebno u naporima transformacije. Na osnovu toga, novo obećanje brenda glasit će: „Kao stručnjaci za potrošačko kreditiranje, te kreditiranje malih i srednjih preduzeća, zalažemo se za brzinu i fleksibilnost i obećavamo da ćemo biti tu za vas u svim situacijama kad god i gdje god vam zatreba taj dodatni poticaj."* Prevedeno na svakodnevni život, to znači da banka želi biti blizu klijenata i podržati ih kada im zatreba kredit, bilo da se radi o kupovini nove mašine za pranje suđa ili bicikla za svoju djecu.

Novi lik brenda, Oskar, zamjenjuje prethodni simbol trougla. Od maja 2022. godine, Oskar je prenosilac poruka za Addiko, kako izvana prema potencijalnim i postojećim kupcima, tako i interno prema zaposlenima kako bi se ojačao fokus na klijente. Lik brenda Oskar ima glas na svakom tržištu na našim lokalnim jezicima i bio je vidljiv na svim medijskim kanalima kao što su TV oglasi, vanjski bilbordi, društveni mediji, digitalno oglašavanje i mobilni uređaji na tržištu Bosne i Hercegovine tokom 2022.

Oskar se obraća postojećim klijentima govoreći o tome kako Addiko obećava da će isporučiti gotovinu na brz i jednostavan način kad god i gdje god klijentima treba dodatno pojačanje i ponašat će se kao njihov šampion. Za nove i potencijalne klijente, Oskar ih poziva da isprobaju Addiko i poručuje da je banka tu da usluži mlade zaposlenike, penzionere, mlade poduzetnike i ljude koji poznaju digitalnu tehnologiju.

2.2. Program transformacije

Tokom 2021. godine menadžment Addiko grupe promovirajući „Program transformacije“ unutar grupe imao je za cilj da ubrza transformaciju ka fokusnim područjima kroz inicijative za rast poslovanja, kao i postepeni izlazak iz niskoprinosnih i visokokvalitetnih kredita u segmentu malih i srednjih poduzeća.

U okviru ovog programa menadžment je odlučio i da uvede promjenu upravljanja finansijskom imovinom portfelja riznice, kako bi pored portfelja za upravljanje likvidnošću imao i stabilan obim instrumenata za ostvarivanje prihoda od kamata do dospeljeća. Ova promjena je omogućena ubrzanim izlaskom iz non-fokus segmenta, stvarajući potrebnu likvidnost za finansiranje novih obima poslovanja u fokus segmentu.

Banka je izvršila analizu poslovnog modela kako bi provjerila ispravnu klasifikaciju novih instrumenata u ovom novom portfelju riznice i došla do zaključka da se promjena u načinu na koji banka namjerava upravljati takvim ulaganjima na odgovarajući način odražava na poslovni model HTC, radije nego postojećim poslovnim modelom HTCS.

Navedene promjene u 2022. i njihove posljedice na iznos raspoloživog kapitala i likvidnost banke, prema dosadašnjoj strategiji u kojoj je, osim likvidnosti i kapitala, maksimiziranje prihoda držanjem obveznica u kategoriji “Hold to Collect” & Sell” bio visok prioritet, više nije ciljan / optimalan.

U tom smislu je odlučeno da se u narednom razdoblju sva nova ulaganja u dužničke vrijednosne papire klasificiraju na sljedeći način:

- Nova dugoročna ulaganja u državne obveznice klasificirati će se pod “HTC” poslovni model, s ciljem držanja finansijske imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova. Prednost ove klasifikacije je u tome da se eventualni pad tržišne vrijednosti obveznica neće negativno odraziti na iznos raspoloživog kapitala tj. neće doći do pada adekvatnosti kapitala.
- Ostala ulaganja u vrijednosne papire u svrhu upravljanja kratkoročnom likvidnošću klasificirati će se u poslovni model “HTCS”, čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje.

Učešće pojedinih ulaganja u ukupnom portfelju obveznica određivati će se na osnovu trenutne i projicirane likvidnosne situacije i kretanja cijena obveznica na tržištu.

3. Korporativno upravljanje

3.1. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o bankama FBiH, i licence od strane Agencije za bankarstvo FBiH od 17.01.2000., Banka je stekla svojstvo pravnog lica i ovlaštena je za obavljanje bankarskih poslova shodno Zakonu o bankama. Osnovni principi rada Banke određeni su Osnivačkim aktom i Statutom Banke. Osnovni koncept korporativnog upravljanja uspostavljen je Zakonom o bankama, koji Banka sprovodi i nad čijim sprovođenjem nadzor obavlja Agencija za bankarstvo FBiH.

U skladu sa Zakonom o bankama i Zakonom o privrednim društvima, korporativni organi Banke su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava banke.

Interno izvještavanje koristi Nadzornom odboru i menadžmentu Banke kao sredstvo za nadgledanje poslovanja Banke u cjelosti, a zaposleni koriste informacije koje primaju iz internih izvještaja kako bi izvršavali svoje radne obaveze.

Smatramo da Banka ima korporativnu strukturu koja je transparentna i organizovana tako da promovise i pokazuje efikasno upravljanje Bankom. Takođe smatramo da je struktura Banke jasna i transparentna za zaposlene u Banci kao i za relevantne nadležne organe.

Korporativno upravljanje se uspostavlja na način:

- Da se u svim segmentima korporativnog upravljanja poštuje pravni okvir FBiH i dobra praksa poslovanja, regulative i smjernice Agencije za bankarstvo FBiH;
- Da su u tom okviru postavljeni principi koji su fleksibilni i daju prostor Nadzornom odboru i Upravi Banke da na najbolji način upravlja i rukovodi Bankom i postiže postavljene ciljeve, o kojima izvještava Skupštinu;

- Da svi međusobni odnosi zainteresovanih strana u funkcionisanju Banke budu jasno diferencirani, da nema preklapanja niti praznina u odgovornostima i nadležnostima, te da kod svih zainteresovanih strana bude uspostavljena ravnoteža odgovornosti i obaveza, odnosno prava i nadležnosti;
- Da se odnosi među svim zainteresovanim stranama postave tako da kod svih preovladava zajednički interes, odnosno interes Banke u odnosu na njihove pojedinačne interese;
- Da se u potpunosti, efikasno i efektно izvršavaju sve funkcije upravljanja i rukovođenja Bankom, odnosno da se Banka upravlja na način koji dovodi do postizanja postavljenih ciljeva i zadataka.

U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementirana je navedena regulativa, kao i druga interna akta Banke i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

3.2. Pravila imenovanja i ovlašćenja upravljačkih i nadzornih organa Banke

Odredbama Zakona o bankama koje se direktno primjenjuju, uređen je način izbora i članova Nadzornog odbora i Uprave Banke kao i uslovi koje moraju ispunjavati da bi dobili saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH, koja su u isto vrijeme preduslov za imenovanje.

Zakon o bankama propisuje da nadzorni odbor banke čini najmanje pet članova i da banka mora imati najmanje dva nezavisna člana. Članom nadzornog odbora banke može biti imenovano samo lice koje je dobilo prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora.

Član nadzornog odbora banke može biti lice koje, u svakom trenutku, ispunjava sljedeće uslove: a) koje ima dobar ugled; b) koje ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i iskustvo potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti; c) koje nije u sukobu interesa u odnosu na banku, dioničare, članove nadzornog odbora, nositelje ključnih funkcija i uprave banke i druge zainteresirane strane; d) koje je spremno i u mogućnosti da posveti dovoljno vremena za ispunjavanje obaveza i odgovornosti iz nadležnosti nadzornog odbora i e) koje može biti član nadzornog odbora prema odredbama propisa o privrednim društvima.

Najmanje jedan član nadzornog odbora treba aktivno da poznaje jedan od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH i ima prebivalište na teritoriji BiH. Članovi nadzornog odbora banke moraju kao cjelina imati potrebna stručna znanja, sposobnosti i iskustva za neovisno i samostalno nadziranje poslovanja banke i rada uprave banke, a najmanje jedna polovina kandidata za članove nadzornog odbora mora posjedovati posebna znanja i iskustva iz oblasti neophodnih za uspješno poslovanje banke (rad u bankarstvu, finansijskim organizacijama i sl.).

Član nadzornog odbora ne može biti zaposlenik niti prokurista te banke, a ni druge banke u BiH. Član nadzornog odbora ne može biti lice izabrani zvaničnik na državnom, entitetskim, kantonalnim i općinskim nivoima. Lice ili ovlašteni zastupnik pravnog lica ne može biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više banaka istovremeno, osim ukoliko to lice ili to pravno lice posjeduje više od 50% dionica u svakoj banci. Isto lice ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više od dvije banke u BiH. Član nadzornog odbora ne može biti lice koje je član nadzornog odbora ili uprave u više od pet privrednih društava.

Agencija za bankarstvo FBiH će ukinuti rješenje kojim je data saglasnost za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora banke ako: a) je član nadzornog odbora dobio saglasnost na osnovu davanja neistinite ili netačne dokumentacije ili neistinito prezentiranih podataka koji su bitni za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora; b) član nadzornog odbora više ne ispunjava uslove za članstvo u nadzornom odboru banke; c) član nadzornog odbora krši odredbe o dužnostima i odgovornostima nadzornog odbora; d) kandidat koji je dobio suglasnost Agencije u roku od šest mjeseci od izdavanja saglasnosti ne stupi na dužnost na koju se saglasnost odnosi; e) ako Agencija imenuje eksternog ili posebnog upravnika; f) član nadzornog odbora postane zaposlenik banke u toku trajanja mandata. Ukidanje saglasnosti Agencije znači prestanak obavljanja funkcije člana nadzornog odbora banke.

Upravu banke čine predsjednik i članovi uprave. Najmanje jedan član uprave banke mora tečno govoriti jedan od jezika u službenoj upotrebi u BiH i imati prebivalište na teritoriji BiH. Takvo lice može biti imenovano samo za predsjednika, odnosno člana uprave banke koji je prethodno dobio odobrenje Agencije za obavljanje funkcije predsjednika, odnosno člana uprave banke.

Član uprave banke može biti lice koje, u svakom trenutku ispunjava sljedeće uslove: a) koje ima dobar ugled; b) VSS-VII stepen stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje sa 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja; c) koje ima potreban nivo i profil edukacije i obuke i odgovarajuće praktično iskustvo potrebno za vođenje poslova banke; d) koje nije u sukobu interesa u odnosu na banku, dioničare, članove nadzornog odbora, nositelje ključnih funkcija i upravu banke; e) za koje je na osnovu dosadašnjeg ponašanja moguće opravdano zaključiti da će pošteno i savjesno obavljati poslove člana uprave banke; f) i druge uslove za člana uprave prema odredbama propisa o privrednim društvima.

Član uprave banke ne može biti lice koje je: a) član nadzornog odbora druge banke u BiH, osim ako je ta banka povezano lice sa bankom, čiji je on član uprave u skladu sa članom 49. stav (3) Zakona o bankama FBiH, b) lice koje prema odredbama drugih zakona ne može biti član uprave; c) pravosnažno osuđeno za krivično djelo na bezuslovnu kaznu zatvora ili pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije; d) se nalazi ili se u posljednje dvije godine nalazilo na funkciji direktora ili zamjenika direktora Agencije; e) kojem je izrečena mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, kao i tri puta izrečena opomena iz člana 155. Zakona o bankama FBiH, u toku prethodne četiri godine.

Agencija će ukinuti rješenje kojim je data saglasnost za obavljanje funkcije predsjednika ili člana uprave banke: a) ako predsjednik ili član uprave banke više ne ispunjava uslove za članstvo u upravi banke; b) ako je predsjedniku ili članu uprave banke izrečena treća opomena Agencije u posljednje četiri godine; c)

ako imenuje eksternog ili posebnog upravnika, ili pokrene postupak likvidacije banke Rješenje kojim je data prethodna saglasnost za obavljanje funkcije predsjednika ili člana uprave banke prestaje da važi ako: a) nije izvršeno imenovanje ili stupanje na dužnost u roku od šest mjeseci od dana izdavanja prethodne saglasnosti za predsjednika ili člana uprave; i b) predsjedniku ili članu uprave istekne ugovor o radu u banci, i to na dan isteka ugovora.

Shodno članu 45, Zakona o bankama, Skupština odlučuje o formiranju osnovnog kapitala banke putem emisije dionica ili povećanja običnih dionica i emisije ili povećanja prioritarnih dionica i odlučuje o emisiji, povlačenju i poništavanju dionica i drugim poslovima sa vrijednosnim papirima kao i o povećanju i smanjenju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili u druga pravna lica.

Banka ne može, direktno ili indirektno, bez prethodnog pisanog odobrenja Agencije imati: a) značajan vlasnički interes u pravnom licu ili indirektno u supsidijarnom licu tog pravnog lica koji prelazi iznos od 5% regulatornog kapitala banke ili b) ukupnu neto vrijednost svih vlasničkih učešća banke u drugim pravnim licima i u supsidijarnim licima tih pravnih lica iznad 20% regulatornog kapitala banke. Banka ne može, direktno ili indirektno, imati vlasničko učešće u jednom pravnom licu koji prelazi 15% njenog regulatornog kapitala, a vlasničko učešće u nefinansijskom licu ne može preći 10% njenog regulatornog kapitala, niti vlasničko učešće može preći 49% vlasništva nefinansijskog pravnog lica. Ukupno učešće banke u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru ne može biti veće od 25% priznatog kapitala banke, a ukupno učešće banke u licima u finansijskom sektoru ne može preći 50% njenog priznatog kapitala.

Ako banka ima kvalificirano učešće u drugom pravnom licu, to pravno lice ne može steći kvalificirano učešće u toj banci. Ako pravno lice ima kvalificirano učešće u banci, ta banka ne može steći kvalificirano učešće u tom pravnom licu.

Banka ne može sticati vlastite dionice bez prethodne saglasnosti Agencije. Sticanje vlastitih dionica bez saglasnosti Agencije ništav je pravni posao. Banka je dužna da stečene vlastite dionice otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja.

Za informacije o finansijskim instrumentima, vidite poglavlje Finansijskih izvještaja sa napomenama iz donjeg teksta.

3.3. Organizacione promjene u Upravi i Nadzornom odboru

Sanela Pašić, predsjednica Uprave napustila je operativno upravljanje Addiko Bank Sarajevo zaključno sa 17.10. 2022. Nadzorni odbor imenovao je Jasmina Spahića na funkciju predsjednika Uprave od 17.10. 2022.

Na sjednici Skupštine dioničara Banke održanoj 28.9 2022. Sanela Pašić je imenovana za člana Nadzornog odbora Addiko Bank Sarajevo umjesto Berislava Jozića, sa početkom primjene od 17.10.2023. godine.

Promjene koje su se desile nakon 2022. godine, a od značaja su za ovaj izvještaj: Selma Omić, članica Uprave povukla se iz Uprave, te je razriješena funkcije zaključno sa 28.2.2023. Za novog člana Uprave imenovan je Enver Lemeš, sa datumom stupanja na dužnost od 1.3.2023.

3.4. Poslovnice

Na kraju 2022. godine Addiko banka poslovala je kroz ukupno 28 poslovnica. Ova fizička distribucija se kontinuirano preispituje kako bi se omogućilo provođenje strategije Addiko Banke poslovanja usmjerenog na stanovništvo i mala i srednja preduzeća, u kontekstu sve veće sklonosti klijenata prema digitalnim kanalima.

4. ESG okvir

Addiko banka podržava rastuću važnost i relevantnost pitanja životne sredine, društva i odgovornog upravljanja („ESG“), posebno klimatskih promjena za svoje poslovno i operativno okruženje. Stoga je Addiko Banka započela svoj put održivosti 2020. godine, kada je na nivou Grupacije prvi put provedena detaljnu ESG procjenu. Godine 2021. uspostavljena je formalna radna grupa za ESG na nivou Grupacije, sa predstavnicima iz rizika, upravljanja i usklađenosti, s ciljem implementacije zahtjeva ESG izvještavanja i upravljanja procesom održivog razvoja u okviru Addiko banke.

ESG okvir Addiko banke sastoji se od 3 strateška stuba:

4.1. ESG strategija

Kao glavnu prekretnicu na svom putu ka održivosti, Addiko je formulirao ESG strategiju, koja je razvijena tokom izvještajnog perioda, a bit će odobrena od strane

Nadzornog odbora tokom 2023. godine. Ova ESG strategija je usko povezana s poslovanjem i strategijom rizika Addiko Grupe, nastojeći da obezbijedi organizovan pristup ESG i održivosti. ESG strategija pruža podršku za uključivanje ESG razmatranja u upravljačke procese, odobravanje kredita, upravljanje rizikom, odluke o finansiranju i izvještavanje unutar Grupe i Banke. Nadalje, on također određuje koji rizici C&E mogu uticati na poslovnu strategiju i kako će se ti rizici odražavati na implementaciju strategije.

U okviru ESG strategije, Addiko Banka također definiše specifične ciljeve održivog razvoja i daje svoju opredijeljenost za ispunjavanje ovih ciljeva kroz izvršavanje inicijativa koje podstiču svijest o ESG-u.

4.2. ESG korporativno upravljanje

Osim toga, uspostavljen je snažan okvir korporativnog upravljanja kako bi se osiguralo da se strateški ciljevi holistički promoviraju kroz instituciju. Planirano je osnivanje posebna ESG radna grupa sa ciljem integracije ESG u poslovne linije i ključne procese Addiko Bank i redovno praćenje napora u upravljanju rizicima ESG-a.

4.3. ESG upravljanje rizikom i usklađenost

Drugi važan element ESG okvira je integracija ESG-a u njegov okvir upravljanja rizikom i usklađenosti. Iz perspektive upravljanja rizikom, Addiko nastavlja da identifikuje faktore rizika ESG (prvenstveno klimatske i ekološke rizike), procenjujući njihovu materijalnost i inkorporirajući ih u postojeće tipove rizika, a ne u jedan, samostalni tip rizika ESG.

Iz perspektive usklađenosti, dinamični razvoj regulatornih zahtjeva o standardima ESG objelodanjivanja propisno se prati i uključuje kako bi se osiguralo da su svi obavezni zahtjevi za objelodanjivanje u vezi sa ESG usklađeni.

Trenutno, Addiko banka objavljuje nefinansijske informacije na nivou Grupacije, u skladu sa Direktivom o nefinansijskom izvještavanju i ispunjava zahtjeve za objelodanjivanje omjera zelene aktive kako je propisano Uredbom o taksonomiji EU.

5. Ukratko o strukturi zarade

Addiko banka je u 2022. godini izvijestila o stabilnom operativnom rezultatu prije umanjjenja vrijednosti i rezerviranja od 13.440 hiljada KM u poređenju s 9.620 hiljada KM u istom periodu prošle godine, što pokazuje snagu i otpornost njenog održivog poslovnog modela. Rezultat nakon oporezivanja od 14.377 hiljade KM predstavlja skoro isto ostvarenje kao prošle godine (2021: 14.632 hiljada KM).

Kreditni portfelj u segmentima u fokusu je stabilan, pri čemu stanovništvo i mala i srednja preduzeća

predstavljaju 92,5% portfelja “dobrih kredita” (2021: 85,6%). Addiko je poboljšao svoje odnose s klijentima intenziviranim svakodnevnim kontaktima s klijentima i osiguravanjem brzih reakcija kako bi održao visok kvalitet portfelja s vrlo ograničenim brojem “loših kredita”.

Omjer loših kredita od 3,79% prema EBA definiciji (u odnosu na 2021 5,41%) kao i omjer pokrivenosti loših kredita od 81,68 % odražavaju efikasnost uspostavljenih politika preuzimanja rizika, strogo praćenje rizika kao i uspješnu naplatu potraživanja.

6. Finansijski razvoj Banke

6.1. Detaljna analiza prikazanih rezultata

	01.01. - 31.12.2022.	01.01. - 31.12.2021.	000 KM	
			(abs)	(%)
Neto bankarski prihod	45.667	41.519	4.148	10,0%
Neto prihod od kamata	29.177	26.726	2.451	9,2%
Neto prihod od naknada i provizija	16.490	14.793	1.697	11,5%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	144	640	-496	-77,5%
Ostali operativni rezultat	-1.825	-1.532	-293	-19,1%
Prihod iz redovnog poslovanja	43.986	40.627	3.359	8,3%
Rashodi iz redovnog poslovanja	-30.546	-31.007	461	-1,5%
Operativni rezultat prije umanjjenja i rezervi	13.440	9.620	3.820	39,7%
Ostali rezultat	321	2.887	-2.567	<100%
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	1.572	3.500	-1.928	-55,1%
Rezultat prije poreza	15.333	16.007	-674	-4,2%
Porez na dobit	-956	-1.375	419	-30,5%
Rezultat nakon poreza	14.377	14.632	-255	-1,7%

Neto prihod od kamata je značajno porastao, sa 26.726 hiljada KM u 2021. godini, za 2.451 hiljadu KM, ili 9,2% na 29.177 hiljada KM u 2022. godini. Povećanje kamatnog prihoda za 1.437 hiljada KM sa 30.134 hiljade KM u 2021. godini na 31.571 hiljade KM u 2022. godini, rezultat je boljih plasmana u odnosu na prošlu godinu koja je bila pod uticajem pandemije Covid 19. Nakon oporavka privrede, vraćanjem u redovne poslovne i životne tokove stanovništva, povećana je i kreditna poslovna aktivnost banke. Dodatno, pozitivan uticaj na neto prihode od kamata uticali su i manji rashoda od kamata sa -3.408 hiljade KM u 2021. godini, za -1.014 hiljade KM, na -2.394 hiljada KM u 2022. godini, što je uglavnom rezultat nižih

rashoda zbog kamata na depozite klijenata za -884 hiljada KM.

Neto kamatna marža je posljedično povećana na 299bp u 2022. godini, u poređenju sa 268bp u 2021. godine.

Neto prihod od naknada i provizija povećan na iznos od 16.490 hiljada KM (2021: 14.793 hiljada KM) kao rezultat neto povećanja prihoda od naknada i provizija sa 19.221 hiljade KM na 21.419 hiljada KM, te rashoda od naknada i provizija sa -4.428 hiljada KM u 2021.godini na -4.929 hiljada KM. Povećanje neto prihoda od naknada i provizija odražavalo je postepenu normalizaciju privredne aktivnosti tokom 2022. godine, povećanje kreditne aktivnosti, otvaranje granica i dolazak turista, putovanja i razmjena novca, povećanje obima transakcija i slično.

Neto rezultat od finansijskih instrumenata iznosi 144 hiljada KM u 2022. godini, u odnosu na 640 hiljade KM u 2021. godini i uglavnom je u obje godine rezultat ostvarene dobiti od prodaje dužničkih vrijednosnih papira. U 2022. godini je došlo do pada vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira, te se prodaja nije ostvarila u iznosu kao prošle godine.

Ostali operativni rezultat kao zbir ostalih poslovnih prihoda i ostalih poslovnih rashoda smanjen je sa -1.532 hiljada KM u 2021. godini, za -293 hiljade KM, do -1.825 hiljada KM u 2022. Ova pozicija uključuje sljedeće značajne stavke:

- Troškovi garancije depozita od -1.753 hiljada KM (2021: -1.824 hiljada KM).
- Na stavci prihoda, značajni su prihodi od prodaje nefinansijske imovine koji su ostvareni u iznosu od 842 hiljada KM, u poređenju sa 2021. godinom gdje je taj iznos bio 1.321 hiljada KM

Rashodi iz redovnog poslovanja ostali su na nižem nivou na 30.546 hiljada KM (2021: -31.007):

- Troškovi osoblja su ostali na istom nivou kao u 2021. godini i iznose 14.670 hiljada KM.

- Ostali administrativni troškovi su smanjeni sa -13.319 hiljada KM u 2021. na 12.942 hiljada KM u 2022. godini.
- Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine je smanjena sa -3.018 hiljada KM u 2021. na -2.934 hiljada KM u 2022.

Ostali rezultat je značajno smanjen, sa 2.887 hiljada KM u 2021. na 321 hiljada KM u 2022. Ova značajna promjena nastala je zbog naknadno utvrđenih prihoda od sudskih sporova u prošloj godini, kojih u tekućoj godini nije bilo.

Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu u odnosu na 2021 nastavili su trend smanjenja. Oporavak privrede tokom druge polovice 2021 te pozitivni trend oporavka tokom 2022 kao i pozitivne projekcije makroekonomskih pokazatelja (GDP, nezaposlenost, inflacija, uvoz/izvoz itd.) odrazile su se na otpuštanje rezervacija krajem 2022 godine.

Porez na dobit iznosi -956 hiljada KM u 2022. godini u odnosu na -1.375 hiljada KM u 2020. godini, i odražava promjenu priznatih odgođenih poreza na privremene razlike, dominantnu promjenu priznatih odgođenih poreza na rezervisanja za STAGE 1 i STAGE 2 u iznosu od -591 hiljadu KM te porez na dobit za tekuću godinu u iznosu od -365 hiljada KM.

6.2. Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke zasniva se na MSFI 8 Poslovni segmenti, koji se zasniva na pristupu upravljanja. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog procesa upravljanja. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha koristi bilans uspjeha naveden u nastavku, kao i obim prihodujućih kredita, obim depozita i pripadajući KPI. U bilansu uspjeha izvještaja po segmentima dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, koji odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje vođenje Banke od strane Uprave.

Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovnog uspjeha svakog segmenta na osnovu a.) poslovnog rezultata prije poreza b.) obima prihodujućih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Segmentacija poslovnih aktivnosti

Izvještavanje po segmentima predstavlja rezultat operativnih poslova segmenata Addiko banke, kreiran na osnovu internih izvještaja korištenih od Uprave za procjenu učinka segmenata kao i u procesu odlučivanja. Poslovna segmentacija je podijeljena na segmente sa dodanom vrijednošću kao što su fokusni segmenti Stanovništvo i Mala i srednja preduzeća ili segmente van fokusa kao što su Velika preduzeća, Javno finansiranje i Hipotekarni segment.

Strategija maloprodaje

Strategija Addiko Banke je da pruži moderno bankarstvo, fokusirajući se na proizvode za osnovne potrebe stanovništva kao što su procesi kreditiranja i isplate, koji su brzo isporučeni i komunicirani na jednostavan i transparentan način. U segmentu stanovništva, fokus je na prihodu od naknada i pozajmljivanju. Addiko banka pridodaje značajan napor u kreiranju digitalnih sposobnosti i prepoznatljivosti na tržištu kreirajući digitalni izazov sa uslugama kao što su Addiko Chat Banking na Viberu, Webloan, mLoan, te poslovanje kroz mrežu od 28 podružnica.

Strategija malih i srednjih preduzeća

Mala i srednja preduzeća predstavljaju osnovni strateški fokusni segment Addiko banke, plasirajući svoje proizvode za približno 3 hiljade klijenata unutar navedenog segmenta, u kojem je banka ciljala na realni sektor sa obrtnim kapitalom, investicijskim kreditima i jakim fokusom na trgovinske finansijske proizvode. Addiko strategija u ovom segmentu jeste da se ostvari primarni bankovni status kroz pružanje usluga baziranih na pogodnosti, razvijanju fleksibilnih rješenja i proizvoda koji su digitalizirani i povezani sa konkurentskom

prednošću. U posljednjim godinama, Addiko banka je započela sa razvijanjem nove digitalne platforme koja će zadovoljiti potrebe moderniziranih klijenata malih i srednjih preduzeća, na način da obezbijedi primarno jednostavno kreditiranje u skladu sa vremenom isporuke lidera na tržištu. Shodno tome, Addiko banka planira da nastavi sa digitalnim uslugama prema neiskorištenim potencijalima manjih pravnih preduzeća, povećavajući volumen kredita i povezani prihod od naknada.

000 KM

31.12.2022.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	29.583	10.651	1.063	1.918	424	2.028	45.667
Neto prihod od kamata	18.250	6.347	1.063	1.264	165	2.088	29.177
od čega redovni kamatni prihod	18.884	6.154	1.012	1.031	209	2.711	30.001
Neto prihod od naknada i provizija	11.333	4.304	0	654	259	-60	16.490
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	144	144
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.828	-1.825
Poslovni prihod	29.583	10.651	1.063	1.918	424	347	43.986
Poslovni rashod	-17.913	-4.261	-20	-683	-230	-7.439	-30.546
Poslovni rezultat prije umanjivanja vrijednosti i rezervisanja	11.670	6.390	1.043	1.235	194	-7.092	13.440
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	321	321
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-3.482	1.816	1.882	1.363	31	-38	1.572
Rezultat prije poreza	8.188	8.206	2.925	2.598	225	-6.809	15.333
Obim poslovanja							
Kredit i potraživanja	279.279	183.499	14.397	19.799	3.496	4.330	504.799
od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	284.736	187.225	14.471	20.049	3.500	0	509.982
Finansijske obaveze vrijednovane po amortizovanom trošku ¹	487.402	157.999	0	113.744	43.833	25.501	828.479

¹ Segment Potrošači u cijelosti (100%) pridonio je neto prihodu od naknada i provizija segmenta fizičkih lica.

31.12.2021.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	27.184	8.990	1.411	2.489	293	1.152	41.519
Neto prihod od kamata	16.934	5.200	1.411	1.794	166	1.221	26.726
od čega redovni kamatni prihod	18.234	5.268	1.322	1.647	259	1.971	28.701
Neto prihod od naknada i provizija	10.250	3.790	0	695	127	-69	14.793
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	640	640
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.532	-1.532
Poslovni prihod	27.184	8.990	1.411	2.489	293	260	40.627
Poslovni rashod	-17.896	-4.755	-40	-922	-432	-6.962	-31.007
Poslovni rezultat prije umanjivanja vrijednosti i rezervisanja	9.288	4.235	1.371	1.567	-139	-6.702	9.620
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	2.887	2.887
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-2.650	-1.575	2.212	2.745	777	1.991	3.500
Rezultat prije poreza	6.638	2.660	3.583	4.312	638	-1.824	16.007
Obim poslovanja	0	0	0	0	0	0	0
Kredit i potraživanja	260.056	138.336	18.944	42.693	4.813	2.839	467.681
od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	265.207	141.148	18.933	44.160	4.879	0	474.327
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	502.920	180.493	0	49.431	64.845	9.917	807.606

Odnos između neto prihoda od provizija i segmenata o kojima se izvješćuje može se vidjeti u tablicama u nastavku:

31.12.2022.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.668	2.085	277	102	0	4.132
Računi i paketi	4.982	733	14	24	0	5.753
Kartice	2.642	83	1	0	0	2.726
FX & DCC	4.399	326	7	33	0	4.765
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.371	0	0	0	0	1.371
Kredit	539	182	3	0	0	724
Finansiranje trgovine	0	1.332	340	4	0	1.676
Ostalo	36	64	57	115	0	272
Prihodi od naknada i provizija	15.637	4.805	699	278	0	21.419
Kartice	-3.318	-107	-1	-1	0	-3.427
Transakcije	-262	-322	-43	-16	0	-643
Poticaji klijentima	-32	0	0	0	0	-32
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-59	-59
Računi i paketi	-529	0	0	0	0	-529
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-165	-71	-1	-2	0	-239
Rashodi od naknada i provizija	-4.306	-500	-45	-19	-59	-4.929
Neto prihod od naknada i provizija	11.331	4.305	654	259	-59	16.490

(000)
BAM

31.12.2021.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.479	1.981	278	96	0	3.834
Računi i paketi	4.852	777	19	23	0	5.671
Kartice	2.402	37	1	0	0	2.440
FX & DCC	3.678	270	26	19	0	3.993
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.175	0	0	0	0	1.175
Krediti	501	74	46	1	0	622
Finansiranje trgovine	0	1.047	348	3	0	1.398
Ostalo	43	20	25	0	0	88
Prihodi od naknada i provizija	14.130	4.206	743	142	0	19.221
Kartice	-2.993	-48	-1	0	0	-3.042
Transakcije	-223	-299	-43	-15	0	-580
Poticaji kljetima	-93	0	0	0	0	-93
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-53	-53
Računi i paketi	-481	0	0	0	0	-481
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-88	-69	-5	-1	-16	-179
Rashodi od naknada i provizija	-3.878	-416	-49	-16	-69	-4.428
Neto prihod od naknada i provizija	10.252	3.790	694	126	-69	14.793

6.3. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju

(000 KM)

	31.12.2022	31.12.2021	(abs)	(%)
Novac i novčana sredstva	265.443	291.150	-25.707	-8,8%
Kredit i potraživanja	504.798	467.677	37.121	7,9%
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	28	25	3	12,0%
Kredit i potraživanja od klijenata	504.770	467.652	37.118	7,9%
Investicijski vrijednosni papiri	213.715	243.068	-29.353	-12,1%
Materijalna imovina	18.346	20.584	-2.238	-10,9%
Nematerijalna imovina	5.628	6.091	-463	-7,6%
Porezna imovina	6.938	5.576	1.362	24,4%
Tekuća porezna imovina	1.418	1.783	-365	-20,5%
Odgođena porezna imovina	5.520	3.793	1.727	45,5%
Ostala imovina	1.888	2.323	-435	-18,7%
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	2.406	1.023	1.383	>100%
Ukupna aktiva	1.019.162	1.037.492	-18.330	-1,8%

Izvještaj o finansijskom položaju Addiko banke pokazuje jednostavnu i solidnu kamatonosnu strukturu aktive: 49,5% aktive predstavljaju krediti klijentima, od kojih većina pripada oblasti koja je u fokusu. Osim toga, značajan dio preostale imovine predstavljaju gotovinske rezerve i obveznice s visokim rejtingom. Što se tiče izvještaja o finansijskom položaju, Addikova strategija je nastavila mijenjati strukturu poslovanja sa hipotekarnih kredita i kredita javnim institucijama s nižom maržom prema kreditiranju s većom maržom u segmentima koji su u fokusu: stanovništvo i mala i srednja preduzeća. Ovo se ogleda u povećanom udjelu ova dva segmenta od 92,5% portfelja "dobrih kredita" (2021: 85,6%).

Ukupna aktiva Banke u 2022. u iznosu od 1.019.162 hiljade KM smanjena je za -18.330 hiljada KM ili -1,8% u odnosu na nivo iz 2021. godine (1.037.492 hiljada KM). Ukupni rizik, odnosno rizikom ponderisana aktiva, uključujući kreditni, tržišni i operativni rizik, povećana je na 662.837 hiljada KM (2021: 654.569 hiljada KM).

Novac i novčana sredstva s 31. decembrom 2022. ostaju stabilna na 265.443 hiljada KM (2021: 291.150 hiljada KM). Ovo odražava snažnu poziciju likvidnosti Banke

Ukupni krediti i potraživanja povećani su na 504.798 hiljada KM u 2022. godini sa 467.677 hiljada KM na kraju 2021:

- Kredit i potraživanja od kreditnih institucija (neto) povećani su za 3 hiljade KM na 28 hiljada KM (2021: 25 hiljada KM).
- Kredit i potraživanja od klijenata (neto) povećani su za 37.118 KM na 504.770 hiljada KM (2021: 467.652 hiljada KM). Promjena se uglavnom odnosila na aktivne kredite u oblastima koje su u fokusu i koje nisu u fokusu. Neto krediti u segmentima koji nisu u fokusu (hipotekarni poslovi i kreditiranje velikih korporativnih klijenata i javnih institucija) smanjeni su sa 66.450 hiljada KM na kraju 2021. godine na 37.692 hiljada KM u 2022. godini. Neto krediti u fokusnim segmentima (potrošački i SME segment) povećani su na 462.778 hiljada KM (2021: 398.392 hiljada KM).

Investicijski vrijednosni papiri smanjeni su sa 243.068 hiljada KM u 2021. na 213.715 hiljada KM u 2022. Ulaganja su uglavnom u državne obveznice s visokim rejtingom i imaju rok dospeljeća kraći od pet godina. Kako bi se osigurala visoka razina likvidnosti i transparentnosti u portfelju vrijednosnih papira, sve investicije su standardne (eng. plain vanilla) bez ikakvih ugrađenih opcija ili drugih strukturiranih karakteristika. Zbog svoje solidne razine likvidnosti i činjenice da se očekuje da će se novi plasmani u fokusnim segmentima finansirati ubrzanim smanjenjem nefokusnih segmenata, Addiko je prilagodio svoju strategiju riznice s ciljem ulaganja u dugoročne visoke - kvalitetne obveznice do dospeljeća u svrhu povećanja prinosa i u biti prikupljanja prihoda od

kamata do dospeljeća za podršku glavnom pokretaču prihoda, neto bankarskom prihodu. Smatra se da je promjena u upravljanju portfeljem riznice ispunila preduvjete za promjenu poslovnog modela u skladu s MSFI 9.4.4. To znači da će se sva nova ulaganja u dužničke vrijednosne papire klasifikovati na sljedeći način:

- nova dugoročna ulaganja u državne obveznice klasifikovat će se pod poslovni model „držanje radi naplate (eng. HTC)“, s ciljem držanja finansijske imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova,
- ostala ulaganja u vrijednosne papire u svrhu upravljanja kratkoročnom likvidnošću klasifikovat će se u poslovni model "držanje radi naplate i prodaje (eng. HTCS)", čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje.

Porezna imovina je ostala stabilna na 6.938 hiljada KM (2021: 5.576 hiljada KM), razlika se odnosi na promjenu odgođene poreske imovine priznate po rezervama za kreditni rizik za S1 i S2 te priznatu odgođenu poreznu imovinu za negativne revalorizacijske rezerve.

Ostala imovina je blago smanjena na 1.888 hiljade KM (2021: 2.323 hiljade KM). Glavni iznosi na ovoj poziciji odnose se na unaprijed plaćene troškove i vremenska razgraničenja (2022: 1.851 hiljada KM; 2021: 2.261 hiljada KM) kao i potraživanja za uplaćene depozite i potraživanja iz kartičnog poslovanja.

	31.12.2022	31.12.2021	(abs)	(%)
Finansijske obaveze vrednovane po amortiziranom trošku	828.479	807.607	20.872	2,6%
Depoziti kreditnih institucija	10.765	915	9.850	>100%
Depoziti klijenata	808.982	797.690	11.292	1,4%
Ostale finansijske obaveze	8.732	9.002	-270	-3,0%
Rezervisanja	11.136	14.185	-3.049	-21,5%
Ostale obaveze	5.611	8.115	-2.504	-30,9%
Kapital	173.936	207.585	-33.649	-16,2%
Ukupno kapital i obaveze	1.019.162	1.037.492	-18.330	-1,8%

Na strani obaveza, **finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku** porasle su na 828.479 hiljada KM u odnosu na 807.607 hiljada KM na kraju 2021. godine:

- Depoziti kreditnih institucija povećani su sa 915 hiljada KM u 2021. na 10.765 hiljada KM u 2022.
- Depoziti klijenata povećani su na 808.982 hiljada KM (2021: 797.690 hiljada KM). Solidan profil finansiranja je jedna od prednosti Banke, što dovodi do niske zavisnosti od tržišnog finansiranja. Oko 25% depozita su oročeni depoziti, uglavnom denominirani

u eurima, a zatim slijedi bosanskohercegovačka konvertibilna marka (KM).

- Ostale finansijske obaveze su smanjene sa 9.002 hiljada KM u 2021. godini na 8.732 hiljada KM u 2022.

Rezervisanja su smanjena sa 14.185 hiljada KM u 2021. na 11.136 hiljada KM u 2022. Na razvoj su prvenstveno uticale vanskudske nagodbe za sudske sporove i smanjenje rezervisanja za obaveze i garancije.

Ostale obaveze su smanjene sa 8.115 hiljada KM u 2021. na 5.611 hiljada KM u 2022. i uglavnom uključuju

vremenska razgraničenja za usluge koje su primljene, ali još nisu fakturirane (2022: 4.476 hiljada KM; 2021: 4.160 hiljada KM), kao i obaveze za plate i naknade za plate koje još nisu plaćene.

Pad **kapitala** sa 207.585 hiljada KM na 173.936 hiljada KM odražava ukupni sveobuhvatni prihod što uključuje dobit i gubitak u izvještajnom periodu u iznosu od 14.377 hiljade KM, kao i promjene u ostalom sveobuhvatnom prihodu u iznosu od -20.897 hiljada KM. Ove promjene su rezultat tržišnih kretanja dužničkih i vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (OCI) (-23.507 hiljada KM). Ove su promjene uglavnom potaknute uticajem ruske vojne invazije na Ukrajinu u februaru 2022. na finansijska tržišta, što je uticalo na smanjenje tržišne vrijednosti dužničkih instrumenata mjerenih po FVTOCI. Treba napomenuti da, zbog nove strategije riznice za ulaganje u dugoročne visokokvalitetne obveznice do dospijeca u svrhu povećanja prinosa, trenutna klasifikacija instrumenata u poslovnom modelu Hold-to-Collect&Sale i povezano mjerenje fer vrijednosti ne odražava u potpunosti poslovnu strategiju koju je definirala nova uprava u Programu transformacije. Addiko ne očekuje nikakve operativne učinke volatilnosti tržišnih vrijednosti, jer će se zadržavanjem pozicija do dospijeca trenutni negativni OCI neutralizirati do dospijeca instrumenata, s obzirom na visoku kreditnu kvalitetu i očekivanje da niti jedan izdavatelj, poglavito CESEE vlade, u doglednoj budućnosti neće dovesti do neispunjenja obveze. Banka je u toku 2022. godine izvršila isplatu redovne dividende u iznosu od 14.632 hiljade KM kao i vanredne dividende kao

rezultat optimizacije kapitala u iznosu od 12.713 hiljade KM.

6.4. Kapital i zahtjevi za likvidnošću

Ukupni kapitalni zahtjev (UKZ) iznosi 15,50% za Banku, a sastoji se od:

- 14,5% TSCR (12,0% kapitalni zahtjev i 2,5% zaštitni sloj). Kao dodatni kapitalni zahtjev, SREP za 2022. je postavljen na 1,0% i trebao bi u potpunosti sadržan u CET1 kapitalu. Regulator stoga očekuje od Banke da ispuni CET1 koeficijent od 10,25%.

Kapitalna osnova Banke se sastoji isključivo od CET1 na 22,75% (YE21: 27,97%) što je znatno iznad ukupnog kapitalnog zahteva od 15,5% i zasnovano je na trenutno važećoj odluci Agencije za bankarstvo.

Pored toga, pokazatelji regulatornog kapitala Banke odražavaju povećanje RWA-a, koje je potaknuto povećanjem kreditnog rizika (11.294 hiljada KM) i smanjenjem tržišnog rizika (4.231 hiljada KM).

Finansijska poluga Banke je zadovoljavajuća i iznosi 13,8% na kraju 2022 (YE21: 16,5%).

Pozicija likvidnosti Banke ostaje jaka, sa LTD koeficijentom od 73,2% (YE21: 57,9%), čime zadovoljava indikatore likvidnosti visoko iznad regulatornih zahtjeva.

Sistem interne kontrole Addiko banke ima za cilj da obezbijedi efikasno i uspješno poslovanje, odgovarajuću identifikaciju, mjerenje i ublažavanje rizika, smotreno vođenje posla, pouzdanost dokumentovanih podataka vezanih i nevezanih za finansije, bilo da su interni ili eksterni, kao i postupanje u skladu sa zakonom, propisima, zahtjevima supervizora i internim pravilima i odlukama.

Sistem interne kontrole (ICS) sastoji se od niza pravila, procedura i organizacionih struktura sa ciljem da se:

- Omogući primjena korporativne strategije,
- Postignu efektivni i efikasni procesi;
- Zaštiti vrijednost korporativne imovine;
- Obezbiđi pouzdanost i integritet računovodstvenih podataka i podataka vezanih za upravljanje

7. Analiza nefinansijskih parametara poslovanja

Što se tiče ključnih nefinansijskih pokazatelja, pogledajte posebno objavljeni konsolidovani nefinansijski izvještaj na nivou Addiko Grupacije za 2022. godinu.

8. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka posjeduje interni sistem kontrole za računovodstvene procedure (ICS), gdje se kroz organizaciju definišu i implementiraju odgovarajuće strukture i procesi.

- Omogućiti poslovanje u skladu sa svim relevantnim pravilima i propisima.

Kada su u pitanju posebni ciljevi u vezi sa računovodstvenim procedurama Addiko banke, sistem interne kontrole omogućava momentalno, precizno i istovjetno knjiženje svih poslovnih transakcija u računovodstvene svrhe. Realizacija sistema interne kontrole u vezi sa procesom finansijskog izvještavanja definisana je internim pravilima i propisima.

Sistem interne kontrole Addiko banke izgrađen je na pristupu koji se fokusira na sami proces. Addiko banka razvija kontrolne aktivnosti kroz obradu dokumentacije preko koje se prati i dokumentuje svaki proces, kao i podaci o toku procesa, u skladu sa internim smjernicama za upravljanje procesom.

Sveobuhvatna efikasnost internih kontrola konstantno se prati. Praćenje ključnih rizika dio je svakodnevnih aktivnosti Addiko banke, a povremeno se vrši procjena od strane rukovodilaca, funkcije interne kontrole, funkcije upravljanja rizicima, funkcije praćenja usklađenosti poslovanja i interne revizije.

Uspostavljeno je redovno praćenje sistema interne kontrole i blagovremeno izvještavanje o nepravilnostima u sistemu interne kontrole kao i proces eskalacija prema relevantnim tijelima (npr. Odborima). Nedostaci sistema interne kontrole, bilo da su identifikovani od strane rukovodilaca, interne revizije ili drugih kontrolnih funkcija, blagovremeno se prijavljuju odgovarajućem menadžmentu za dalje odlučivanje i brzo reagovanje na iste.

Interna revizija vrši nezavisnu i redovnu provjeru usklađenosti sa zakonskim odredbama i internim pravilima.

Sami sistem interne kontrole nije statičan već se konstantno usklađuje sa promjenama u okruženju. Primjena sistema interne kontrole u osnovi se bazira na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava Banke i rukovodeći tim aktivno i savjesno vrše svoju ulogu postavljajući primjer u promovisanju visokih etičkih standarda i integriteta, i uspostavljajući kulturu rizika i kontrole u organizaciji. Na taj način zaposlenima na svim nivoima ističe se i prezentuje važnost interne kontrole.

9. Srednjoročni ciljevi, izgledi i faktori rizika

9.1. Srednjoročni ciljevi

Srednjoročni ciljevi koji započinju sa poslovnom 2023 godinom, za ABSA će biti:

Poslovni razvoj:

- Porast kamatonosnih kredita u oblastima u fokusu >95% (prethodni cca. 95%)
- Neto kamatna marža >3,2% (prethodna cca. 3%)
- Rast kamatonosnih fokusnih kredita cca. 8,4%
- Omjer troška rizika (neto krediti) cca.-1,2% (prethodni cca. -1,4%)
- Omjer kredita i depozita <100% (nepromijenjeno)

Troškovna baza:

Omjer troškova i prihoda cca. 50% (nepromjenjivo)

Navedeno dovodi do:

- Ukupna adekvatnost kapitala >20%
- Godišnja isplata dividende u iznosu 100% neto profita (nepromijenjivo).
-

9.2. Izgledi

Za globalnu ekonomiju, znatan pozitivan razvoj koji je zabilježen u prvoj polovici 2022. godine se značajno pogoršao zbog posljedica ruskog rata u Ukrajini, kao i problemi na tržištu energenata zbog uvođenja Zapadnih sankcija na ruske petrohemije. Iako Addiko banka d.d. nije pod direktnim utjecajem ovog konflikta, jer ne posjeduje operativno priustvo u nekoj od ovih zemalja, indirektni efekti, kao što su nestabilnost finansijskog tržišta, negativni efekti sankcija na neke od naših klijenata ili pojava osiguranja depozita ili gašenja (*eng. resolution*).

Stoga se rat u Ukrajini širi uglavnom kroz inflaciju, rastuće cijene kredita i pad vanjske potražnje. Ključni izvor zaraze ratom ostaje inflacija, koja nastavlja da jede realne prihode. Uz povećanje kamatnih stopa centralnih banaka, privreda će vjerovatno ući u recesiju. Naglo rastuće cijene energije utjecat će na performanse energetski intenzivnih industrija, što bi moglo rezultirati zatvaranjem nekih poslova. Pogoršanje poslovnog raspoloženja također će smanjiti ulaganja, kako domaćih

tako i stranih kompanija, što će dodatno doprinijeti usporavanju privrede. Konačno, Bosnu i Hercegovinu karakterizira izražena politička nestabilnost, čiji su korijeni vezani za ne tako daleku prošlost. Revizionizam sadašnjih državnih granica od strane Rusije može izazvati ekstremne političke pokrete sličnih namjera u regionu, posebno ako Rusija pokuša destabilizirati regiju, u geopolitičke svrhe.

U Bosni i Hercegovini se očekuje rast ekonomije od 1,9% u 2023. godini, što je još uvijek na nižem nivou nego u većini drugih zemalja zapadnog Balkana. Zbog političke neizvjesnosti, vjerovatno je da će projekti javne infrastrukture i ulaganja privatnog sektora biti stavljeni na čekanje, dok će lična potrošnja i izvoz rasti sporije. Uz daljnje povećanje cijena energenata, predviđa se da će se inflacija u 2023. godini popeti na 6%. Još uvijek nema mjera za rasterećenje poskupljenja od strane državnih i entitetskih vlasti, kao što su prijedlozi za privremeno ukidanje akciza na naftu i naftne derivate i uvođenje nižeg porez na dodatu vrijednost na esencijalne proizvode, koji je odbijen. Time se kontinuirano smanjuje životni standard jer plate i penzije nisu usklađene sa rastućim tržišnim cijenama.

Addiko banka namjerava nastaviti sa ubrzanom implementacijom svoje konkurentne specijalističke strategije na tržištu u 2023. godini, fokusirajući se na održivi rast poslovanja u segmentima potrošača i malih i srednjih preduzeća, sa posebnim fokusom na standard i mala preduzeća i sveukupnu ambiciju da postane vodeća specijalizirana banka za ove segmente. Addikov razborit pristup riziku ostat će ključno sidro strategije generisanja kredita.

Jasan fokus na poslovanje sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima će ubrzati transformaciju bilansa Banke prema ovim segmentima koji stvaraju veću vrijednost. U tom kontekstu, Banka će nastaviti sa razmatranjem mogućnosti stvaranja kapitala putem bržeg nefokusnog smanjenja. Addiko vjeruje da će smanjenje nefokusnog portfolija dugoročno generisati vrijednost izoštravanjem fokusa u ključnim segmentima i oslobađanjem kapitala od nefokusiranih kredita sa većim ponderom rizika.

Kao jednu od svojih kratkoročnih ambicija, Addiko namjerava dalje unaprijediti svoju efikasnost smanjenjem troškova, složenosti i racionalizacijom svog operativnog modela. Addiko će nastaviti s mjerama efikasnosti implementacije kako bi stvorio održiv i vidljiv učinak bruto uštede.

Ukratko, Banka u cijeloj 2023. godini očekuje:

- Bruto kamatonosne kredite cca. 0,543 miliona BAM sa fokusom na cca. 6% rasta,
- Neto bankarski prihod iznad cca. 10%, pod pozitivnim uticajem rastućih kamatnih krivulja, pored rasta troška finansiranja i pada nefokusnog segmenta
- Operativni troškovi cca. 31 milion BAM sa osnovnim porastom zbog efekata inflacije na date troškove
- Ukupna adekvatnost kapitala iznad 20%

9.3. Faktori rizika i upravljanje

Banka upravlja i vrši kontrolu rizika u svim poslovnim segmentima sa ciljem optimizacije povrata prilagođenih riziku kako bi se osigurala sposobnost podnošenja rizika, a samim tim i zaštitili povjerioci banke. Kroz Strategiju rizika Banka određuje viziju, sklonost ka riziku i mogućnosti kako bi se osiguralo da se svi materijalni rizici kojima se banka izlaže u poslovanju identifikovani, shvaćeni i da su na raspolaganju odgovarajući odgovori za zaštitu Banke i sprječavanje štete po klijente, dioničare, privredu, kolege ili zajednicu, omogućavajući banci ostvarenje ciljeva i poboljšanje sposobnosti reagovanja na nove mogućnosti. U svojim aktivnostima, Banka je izložena najviše kreditnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku, tržišnom riziku, strateškom riziku i ima okvir za nadzor i upravljanje svakim od navedenih.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je definisan kao vjerovatnoća potpunog ili djelimičnog gubitka usljed neizvršavanja ugovorenih obaveza uzrokovanih slabljenjem kreditne sposobnosti druge strane.

Okvir za upravljanje kreditnim riskom ima sljedeće dimenzije:

- Osiguranje i upravljanje rizičnim sredstvima,
- Mjerenje kreditnog rizika kroz kalkulaciju kreditnog gubitka, izračun kapitalnog zahtjeva, model procjene parametara kreditnog rizika - modeli rejtinga
- Budžetiranje i planiranje: Proces budžetiranja je ključni proces za planiranje upotrebe kapitala i razvoja portfelja. Pažljivo praćenje korištenja budžeta omogućava Banci da preduzme odgovarajuće mere kada god se utvrde odstupanja od budžeta. Realizacija budžeta se pomno prati, a očekivana realizacija se revidira i ažurira na mjesečnoj osnovi. Na ovaj način menadžment ima kontinuirane informacije o uspješnosti portfelja i očekivanjima za budućnost

- Izvještavanje o kreditnom riziku regulatoru, Upravi i Nadzornom odboru
- Testovi otpornosti na stres: Kreditni rizik Banke je podvrgnut sveobuhvatnom stres testu jednom godišnje, uključujući uticaj kreditnog rizika na povećanje portfolija problematičnih kredita, troškove rezervisanja i adekvatnost kapitala. Rezultat stres testa se uzima u obzir u ICR-u u skladu sa ICAAP pravilima
- Postavljanje i praćenje limita: U namjeri da maksimalno unaprijedi svoj sistem kontrole rizika i na odgovarajući način poveže sve njegove komponente, Addiko banka je postavila okvir limita
- Procjena novog proizvoda (PIP)

Operativni rizik

Operativni rizik definiše se kao rizik pojave gubitka usljed nepravilnog ili neodgovarajućeg ponašanja i aktivnosti zaposlenih, neadekvatnosti i/ili grešaka u internim procesima i sistemima, ili usljed eksternih faktora i uticaja. Definisanje na ovaj način uključuje pravni rizik, ali ne i reputacioni i strateški.

Banka ima uspostavljen okvir za upravljanje i kontrolu operativnih rizika, koji se konceptualno, pored upravljanja, sastoji od mreže ORO (službenik za operativni rizik) i DORO (decentralizovani službenik za operativni rizik - Decentralized operational officer); DORO posluje u okviru poslovnih procesa banke i ORO kao funkcija podrške DORO-u i poslovnim funkcijama i kontroliše identifikaciju, izvještavanje i izvještavanje o slučajevima operativnog rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je kontinuirani ciklični proces koji uključuje samoprocjenu i kontrolu rizika, donošenje odluka o riziku, analizu scenarija i kontrolu rizika, što rezultira prihvatanjem, ublažavanjem ili izbjegavanjem rizika.

Rizik likvidnosti

U Addiku se upravlja sa tri podvrste rizika likvidnosti:

- Rizik nelikvidnosti: rizik da Banka neće biti u mogućnosti da plati svoje finansijske obaveze po dospelju u cjelosti ili u zadatom roku;
- Rizik raspona finansiranja: rizik finansijskog gubitka koji proizilazi iz nepovoljnih promjena u kreditnom rasponu Banke, gdje je kreditna transakcija refinansirana sa nekompatibilnim rokom dospelja (rizik transformacije ročne likvidnosti);

- Rizik tržišta likvidnosti: rizik da će biti generisan finansijski gubitak usljed nedostatka tržišta; mjereno zajedno sa rizikom tržišne cijene. Banka svakodnevno prati tržišne cijene kako bi mogla reagovati što je prije moguće.

- Unutardnevni rizik likvidnosti

- Rizik koncentracije izvora finansiranja: Rizik likvidnosti može proizaći iz koncentracije na pasivnoj strani zbog pojedinačne koncentracije, valute ili datuma dospelja. Banka redovno prati i izvještava ovaj rizik kako bi se izbjegla nepovoljna situacija u pogledu likvidnosti zbog koncentracije

Tržišni rizik

Banka je izložena sljedećim tržišnim rizicima: riziku kamatnih stopa, riziku valute i riziku kreditne razlike.

Rizik kreditnog raspona je rizik promjene tržišne cijene na osnovu promjena tržišnog kreditnog raspona. Addiko je postavio okvir VAR-a, ograničenja volumena i internih ograničenja kapitala, praćenje i procese eskalacije na dnevnoj bazi, kao i okvir za testiranje na stres za testiranje osjetljivosti u slučaju nepovoljnih tržišnih scenarija.

Kamatni rizik je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa.

Promjene kamatnih stopa utiču na zaradu Banke promjenom neto prihoda od kamata i nivoa ostalih osjetljivih prihoda i poslovnih rashoda. Promjene kamatnih stopa također utiču na osnovnu vrijednost imovine, obaveza i vanbilansnih instrumenata banke jer se ekonomska vrijednost budućih novčanih tokova mijenja kada se kamatne stope mijenjaju.

Za potrebe izvještavanja Agencije o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka koristi pojednostavljeni obračun procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije u bankarskoj knjizi u svim značajnim valutama. pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Potreban je i okvir za testiranje na stres kako bi se utvrdio nivo osjetljivosti banke na stresne uslove na tržištu. Mogući scenariji stresa uključuju:

- nagle promjene u opštem nivou kamatnih stopa (uključujući supervizorski standardizovani šok kamatnih stopa od 200BP),

- promjene nagiba i oblika krivulje kamatnih stopa,
- specifični scenariji identifikovani za banku
- ICAAP stres test za VAR promjene

Strateški / poslovni rizik

Strateški rizik nastaje usled pogrešnih odluka menadžmenta o pozicioniranju korporacije, tretmanu poslovnih sektora, izboru poslovnih partnera ili razvoju i korišćenju internih resursa.

Sposobnost banke da upravlja strateškim rizikom je ključna za njen opstanak i dugoročni razvoj. Strateško upravljanje rizikom prvenstveno uključuje odnos banke prema okruženju u kojem posluje, odluke kao odgovor na promjene u poslovnom okruženju i donošenje odluka o kapitalu i drugim resursima na način koji daje prioritet banci u cjelini u odnosu na konkurenciju.

Addiko ima napredni okvir za upravljanje i praćenje strateških i poslovnih rizika, sa razvijenim tehničkim alatima i jasnim linijama izvještavanja.

ICAAP (Interna procjena adekvatnosti kapitala)

Osiguravanje sposobnosti Banke da snosi ekonomski rizik je glavni dio aktivnosti upravljanja Addiko banke. Stoga je Banka uspostavila jasno definisan interni proces procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP).

Upravljanje rizicima je dio sveobuhvatnog procesa upravljanja banke, pri čemu se rizični kapital raspoređuje po vrsti rizika u skladu sa strategijom, postavljaju se limiti i prati kapital kroz postavljene sisteme limita. Identifikacija svih materijalnih rizika se vrši kroz godišnji proces inventure rizika, koji je polazna tačka za procjenu sposobnosti snošenja rizika.

Banka jednom godišnje vrši sveobuhvatnu internu procenu adekvatnosti kapitala kroz analizu kvantitativnih i kvalitativnih elemenata poslovanja Banke. U okviru ovog procesa banka procjenjuje odnos interne adekvatnosti kapitala sa usvojenim finansijskim planom banke, u redovnim i stresnim okolnostima.

Za detaljnije informacije o modelima upravljanja rizicima i izloženosti Banke pojedinom riziku kao i načine upravljanja rizicima, vidite poglavlje 5. Finansijskih izvještaja sa napomenama iz donjeg teksta.

Sarajevo, 22. Marta 2023.
Addiko Bank dd Sarajevo

UPRAVA BANKE

Jasmin Spahić
Predsjednik Uprave

Mario Ivanković
Član Uprave

Mario Ivanković

Jasmin Spahić



Enver Lemeš
Član Uprave

Enver Lemeš

Finansijski izvještaji

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	1
Izvještaj o dobiti ili gubitku	1
Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	2
II. Izvještaj o finansijskom položaju	3
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	4
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	5
V. Napomene uz finansijske izvještaje	6
Društvo	6
Računovodstvene politike	6
(1) Računovodstvene politike i izjava o usklađenosti	6
(2) Primjena novih standarda, izmjene i dopune	8
(3) Reforma referentne kamatne stope - 2. Faza	10
(4) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne neizvjesnosti u odnosu na procjene	11
(5) Osnove mjerenja	12
(6) Preračunavanje stranih valuta	12
(7) Najmovi	13
(8) Zarada po dionici	14
(9) Neto prihod od kamata	14
(10) Neto prihod od naknada i provizija	15
(11) Neto rezultat od finansijskih instrumenata	16
(12) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja	16
(13) Ostali rezultat	16
(14) Finansijski instrumenti	16
(15) Ugovori o reotkupu	26
(16) Fiducijarne transakcije	26
(17) Finansijske garancije	26
(18) Novčane rezerve	26
(19) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema	26
(20) Nematerijalna imovina	27
(21) Porezna imovina i porezne obaveze	27
(22) Ostala imovina	28
(23) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	28
(24) Rezervisanja	28
(25) Ostale obveze	29
(26) Primanja zaposlenih	29
(27) Kapital	30
Napomene uz izvještaj o dobiti i gubitku	30
(28) Neto prihod od kamata	30
(29) Neto prihod od naknada i provizija	31
(30) Neto rezultat za finansijske instrumente	32
(31) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi	32
(32) Troškovi zaposlenih	33
(33) Ostali administrativni troškovi	33
(34) Deprecijacija i amortizacija	33
(35) Ostali rezultat	34
(36) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	34
(37) Porez na dobit	34
Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju	37
(38) Novac i novčana sredstva	37
(39) Krediti i potraživanja	38
(40) Investicijski vrijednosni papiri	44

(41)	Materijalna imovina	46
(42)	Nematerijalna imovina	46
(43)	Kretanje materijalne i nematerijalne imovine	47
(44)	Ostala imovina	50
(45)	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	50
(46)	Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	50
(47)	Rezervisanja	51
(48)	Ostale obaveze	53
(49)	Kapital	54
(50)	Izvještaj o novčanim tokovima	54
	Izvještavanje po segmentima	55
	Izvještaj o upravljanju rizikom	58
(51)	Kontrola i praćenje rizika	58
(52)	Strategija rizika i Okvir za apetit prema riziku (eng. Risk Appetite Framework (RAF))	58
(53)	Organizacija rizika	58
(54)	Interne smjernice za upravljanje rizikom	59
(55)	Kreditni rizik	59
(56)	Kretanje rezervisanja	68
(57)	Mjerenje kolaterala u obliku nekretnina i drugog kolaterala	71
(58)	Tržišni rizik	73
(59)	Rizik likvidnosti	75
(60)	Operativni rizik	77
(61)	Rizik objekata	77
(62)	Ostali rizici	78
(63)	Pravni rizik	78
	Dodatne informacije koje zahtijevaju objavu	81
(64)	Analiza preostalih dospjeća	81
(65)	Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac	82
(66)	Najmovi kod kojih je Banka najmodavac	82
(67)	Imovina/obaveze izražene u stranim valutama	83
(68)	Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju	83
(69)	Fer vrijednost	83
(70)	Objavljivanja povezanih strana	88
(71)	Upravljanje kapitalom	90
(72)	Događaji nakon izvještajnog datuma	93
(73)	Odbori i Uprava Banke	94
	Odgovornost za finansijske izvještaje	96
	Mišljenje revizora	97
	Skraćenice	102
	Oznaka	106

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o dobiti ili gubitku

(000) BAM

	Note	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		31.571	30.134
Rashod od kamata		-2.394	-3.408
Neto prihod od kamata	(28)	29.177	26.726
Prihod od naknada i provizija		21.419	19.221
Rashod od naknada i provizija		-4.929	-4.428
Neto prihod od naknada i provizija	(29)	16.490	14.793
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	(30)	144	640
Ostali operativni prihodi	(31)	1.200	1.615
Ostali operativni rashodi	(31)	-3.025	-3.147
Prihodi iz redovnog poslovanja		43.986	40.627
Troškovi zaposlenih	(32)	-14.670	-14.670
Ostali administrativni troškovi	(33)	-12.942	-13.319
Deprecijacija i amortizacija	(34)	-2.934	-3.018
Rashodi iz redovnog poslovanja		-30.546	-31.007
Poslovni rezultat prije umanjivanja vrijednosti i rezervisanja		13.440	9.620
Ostali rezultat	(35)	321	2.887
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	(36)	1.572	3.500
Rezultat prije poreza		15.333	16.007
Porez na dobit	(37)	-956	-1.375
Rezultat nakon poreza		14.377	14.632
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada		14.377	14.632

	31.12.2022	31.12.2021
Rezultat nakon oporezivanja koji se može pripisati redovnim dioničarima (u hiljadama KM)	14.377	14.632
Broj redovnih dionica(u jedinici dionica)	532,5	532,5
Zarada/Gubitak po dionici (u KM)	27,00	27,48

Bilješke u nastavku (1) - (72) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Rezultat nakon poreza	14.377	14.632
Ostala sveobuhvatna dobit	-20.681	-3.884
Stavke koje se neće reklasificirati u dobit ili gubitak	33	268
Rezerve fer vrijednosti - vlasnički instrumenti	33	268
Neto promjena fer vrijednosti	12	297
Odgođeni porez	21	-29
Stavke koje se mogu reklasificirati u dobit ili gubitak	-20.714	-4.152
Rezerve fer vrijednosti- dužnički instrumenti	-20.714	-4.152
Neto promjena fer vrijednosti	-22.899	-3.708
Neto iznos prenesen u dobit ili gubitak	-113	-693
Odgođeni porez	2.298	249
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	-6.304	10.748
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	-6.304	10.748

Bilješke u nastavku (1) - (72) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

II. Izvještaj o finansijskom položaju

(000) BAM

	Note	31.12.2022	31.12.2021
Aktiva			
Novac i novčana sredstva	(38)	265.443	291.150
Kredit i potraživanja	(39)	504.798	467.677
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija		28	25
Kredit i potraživanja od klijenata		504.770	467.652
Investicijski vrijednosni papiri	(40)	213.715	243.068
Materijalna imovina	(41)	18.346	20.584
Nekretnine, postrojenja i oprema		16.963	20.535
Investicijske nekretnine		1.383	49
Nematerijalna imovina	(42)	5.628	6.091
Porezna imovina		6.938	5.576
Tekuća porezna imovina		1.418	1.783
Odgođena porezna imovina		5.520	3.793
Ostala imovina	(44)	1.888	2.323
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	(45)	2.406	1.023
Ukupna aktiva		1.019.162	1.037.492
Obaveze			
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	(46)	828.479	807.607
Depoziti kreditnih institucija		10.765	915
Depoziti klijenata		808.982	797.690
Ostale finansijske obaveze		8.732	9.002
Rezervisanja	(47)	11.136	14.185
Ostale obaveze	(48)	5.611	8.115
Ukupno obaveze		845.226	829.907
Kapital			
Dionički kapital		100.403	100.403
Zakonske rezerve		25.101	25.101
Rezerve fer vrijednosti		-20.869	28
Zadržana dobit		69.301	82.053
Ukupno kapital	(49)	173.936	207.585
Ukupno kapital i obaveze		1.019.162	1.037.492

III. Izvještaj o promjenama u kapitalu

(000) BAM

31.12.2022	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Kapital na dan 01.01.2022	100.403	25.101	28	82.053	207.585
Rezultat nakon poreza	0	0	0	14.377	14.377
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	-20.897	216	-20.681
Ukupno sveobuhvatna dobit	0	0	-20.897	14.593	-6.304
Isplaćene dividende	0	0	0	-27.345	-27.345
Kapital na dan 31.12.2022	100.403	25.101	-20.869	69.301	173.936

(000) BAM

31.12.2021	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Kapital na dan 01.01.2021	100.403	25.101	3.912	67.421	196.837
Rezultat nakon poreza	0	0	0	14.632	14.632
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	-3.884	0	-3.884
Ukupno sveobuhvatna dobit	0	0	-3.884	14.632	10.748
Kapital na dan 31.12.2021	100.403	25.101	28	82.053	207.585

Bilješke u nastavku (1) - (72) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

IV. Izvještaj o novčanim tokovima

(000) KM

	2022	2021
Rezultat nakon poreza	14.377	14.633
Odgođena porezna imovina	956	1.375
Amortizacija nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	2.934	3.018
Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	193	35
Umanjenje vrijednosti stečene imovine	15	-
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine namijenjene prodaji	120	-
Promjena rezervisanja za rizik finansijskih instrumenata	1.636	-1.167
Dobici ili gubici od modifikacije	-	216
Promjena rezervisanja	80	1.298
Ostala nenovčana kretanja (umanjenje nefinansijske imovine)	-	685
(Dobici) gubici od investicijskih vrijednosnih papira	-113	-693
(Dobici) gubici od otuđenja nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	40	66
(Dobici) gubici od otuđenja stečene imovine	-867	-1.331
(Dobici) gubici od otuđenja dugotrajne imovine namijenjene prodaji	-	-57
Međuzbir	19.371	18.078
Zajmovi i predujmovi kreditnim institucijama i klijentima	-66.121	4.378
Investicijski vrijednosni papiri	6.503	-40.527
Ostala imovina	1.287	1.175
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	23.425	17.430
Rezervisanja	-1.933	-2.127
Ostale obaveze iz poslovnih aktivnosti	-2.504	3.920
Primljene kamate	26.178	25.855
Plaćene kamate	-2.394	-3.408
Primljene dividende	-	10
Novčani tokovi iz poslovne aktivnosti	3.812	24.784
Primici od prodaje:		
Materijalne imovine, ulaganja u nekretnine, imovine za najam i nematerijalne imovine	50	2
Prodaja dugotrajne imovine	-	2.800
Plaćanja za kupovinu:		
Materijalne imovine, ulaganja u nekretnine, imovine za najam i nematerijalne imovine	-1.478	-1.987
Novčani tokovi iz ulagačke aktivnosti	-1.428	815
Plaćanja najma	-700	-723
Isplata dividende	-27.345	-
Novčani tokovi iz finansijske aktivnosti	-28.045	-723
Neto (smanjenje) povećanja novca i novčanih ekvivalenata	-25.661	24.876
Novac i novčana sredstva na kraju prethodnog razdoblja (01.01.)	291.589	266.713
Novac i novčana sredstva na kraju razdoblja (31.12.)	265.928	291.589

V. Napomene uz finansijske izvještaje

Društvo

Addiko bank d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Banka") je dobila odobrenje za bankarsko poslovanje od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine koje je izdano na dan 17. januara 2000. godine i Banka je registrovana kod Županijskog suda u Mostaru 21. januara 2000. godine.

Banka obavlja svoje poslovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine preko Centrale u Sarajevu i 28 podružnica u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Banka je registrovana u Federaciji Bosne i Hercegovine za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austrija sa sjedištem u Beču na adresi Canetti Tower, Canettistraße 5/12. OG. Konsolidovani izvještaji matice se mogu naći na web adresi www.addiko.com.

Računovodstvene politike

(1) Računovodstvene politike i izjava o usklađenosti

Osnove pripreme i izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („F BiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravke vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 7.722 hiljada KM (2021: 5.101 hiljada KM) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika na 31. decembar 2022. godine proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravke vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 - razlika u iznosu od 4.210 hiljada KM (2021: 1.341 hiljada KM),
- primjene minimalnih stopa ispravke vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 - razlika u iznosu od 2.105 hiljada KM (2021: 1.744 hiljada KM),
- primjene minimalnih stopa ispravke vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) - razlika u iznosu od 1.407 hiljada KM (2021: 2.016 hiljada KM), od čega se iznos od 1.193 hiljada KM (2021: 925 hiljada KM) odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 214 hiljada KM (2021: BAM 1.091 na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom i iznos od 173 hiljada KM (2021: 387 hiljada KM) na prezentaciju obračuna kamate za izloženosti nastale isključivo uslijed protoka vremena („unwinding“).

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke prikazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 912 hiljada KM (2021: 1.492 hiljada KM) u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MRS 2 (2022: 917 hiljada KM, 2021: 1.500 hiljada KM); čime vrijednost stečene materijalne imovine na 31. decembar 2022. godine iznosi 5 hiljada KM (2021: 8 hiljada KM). U skladu sa Odlukom, kako ne bi iskazivala prihod po osnovu sticanja imovine do njene stvarne prodaje/realizacije, Banka je stečenu materijalnu imovinu evidentirala po neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja koje je stekla u postupku naplate potraživanja.

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine koja je stečena u periodu dužem od tri godine.

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte*:

	31 December 2022	31 December 2021
Imovina	-7.785	-5.636
Obaveze	635	-777
Kapital	-8.420	-6.413

	Godina koja je završila 31. decembra 2022.	Godina koja je završila 31. decembra 2021.
Finansijski rezultat prije oporezivanja	-2.041	6.241

* Napomena: pozitivna cifra predstavlja povećanje vrijednosti, a negativna smanjenje vrijednosti

Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, u ovim finansijskim izvještajima pozivamo se na relevantne MSFI-jeve pri opisivanju računovodstvenih politika Banke.

Finansijski izvještaji se sastoje od izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o finansijskom položaju, izvještaja o promjenama na kapitalu, izvještaja o novčanim tokovima i napomena uz finansijske izvještaje. U principu, izvještaj o finansijskom položaju je strukturiran u opadajućem redoslijedu likvidnosti. Iznosi dospjeli ili ostvarivi u roku od dvanaest ili više od dvanaest mjeseci nakon izvještajnog datuma opisani su u napomeni Analiza preostalih dospjeća.

Finansijski izvještaji su pripremljeni na principu vremenske neograničenosti poslovanja, što pretpostavlja da će nastaviti svoje poslovanje u budućnosti. Što se tiče procjena i pretpostavki prema MRS 1, molimo pogledajte napomenu (5) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne nesigurnosti u odnosu na procjene.

Ako su procjene neophodne za računovodstvo i mjerenje prema MRS/MSFI pravilima, one se izrađuju u skladu sa odgovarajućim standardima. Dotični standardi su zasnovani na iskustvu i ostalim faktorima, kao što su planiranje i očekivanja ili predviđanja budućih događaja koji se čine mogućima iz trenutne perspektive. Ovo prvenstveno utiče na gubitke po osnovu obezvređenja u kreditnom poslovanju, fer vrijednost i obezvređenje finansijskih instrumenata, odložene poreze i procjenu pravnih rizika iz sudskih postupaka i priznavanje rezervisanja za te rizike. Stvarne vrijednosti mogu odstupati od procijenjenih brojki.

Iznosi u finansijskim izvještajima općenito su izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (hiljada KM); konvertibilna marka (KM) kao izvještajna valuta. Konvertibilna marka je vezana za euro (1 EUR = 1.95583 KM). Prikazane tabele mogu sadržavati razlike nastale prilikom zaokruživanja.

Dana 22. marta 2023. godine, Uprava Banke je odobrila objavljivanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembar 2022. godine i uputila je iste Nadzornom odboru. Nadzorni odbor snosi odgovornost za pregled finansijskih izvještaja i objavu da li odobrava finansijske izvještaje na dan 31. decembar 2022. godine.

(2) Primjena novih standarda, izmjene i dopune

Novi standardi, tumačenja i njihove izmjene i dopune koji su relevantni za poslovanje Banke navedeni su u nastavku.

Sljedeći novi standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda obavezni su za razdoblje koje počinje 1. januara 2022. godine:

Standard	Naziv	Opis	Na snazi za finansijsku godinu
MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16, MRS 41	Godišnje izmjene MSFI 2018-2020	MSFI 1 Usvajanje MSFI, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MSFI 16 ZAKUPI, MRS 41	2022
MSFI 3	MSFI 3 Poslovne kombinacije	Ažuriranje reference za konceptualni okvir	2022
MRS 16	MRS 16 Nekretnine, Postrojenja i Oprema	Procedure prije korištenja	2022
MRS 37	IAS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	Obavezni ugovori	2022

2.1. Godišnja poboljšanja MSFI standarda ciklus 2018-2020

Pregled godišnjih poboljšanja MSFI-jeva 2018.-2020. uključuje izmjene i dopune sljedećih standarda:

- Izmjene MSFI-ja 1 dopuštaju podružnici koja primjenjuje paragraf D16(a) MSFI-ja 1 da mjeri kumulativne kursne razlike korištenjem iznosa koje je prijavila matica, na temelju datuma matičnog prelaska na MSFI-je.
- Izmjene MSFI-ja 9 pojašnjavaju koje naknade subjekt uključuje kada primjenjuje test "10 posto" u procjeni treba li prestati priznavati finansijsku obvezu. Subjekt uključuje samo naknade plaćene ili primljene između subjekta (zajmoprimca) i zajmodavca, uključujući naknade koje je platio ili primio bilo entitet ili zajmodavac u ime drugoga.
- Dodatak MSFI-ju 16 odnosi se samo na izmjene u ilustrativnom primjeru 13 (nije naveden datum stupanja na snagu).
- Izmjene i dopune MRS-a 41 uklanjaju zahtjev za subjekte da isključe novčane tokove od oporezivanja kada mjere fer vrijednost biološke imovine koristeći tehniku sadašnje vrijednosti.

Izmjene se primjenjuju na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Ranija primjena je dopuštena.

Ove izmjene i dopune neće dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

2.2. Poslovna spajanja

Izmjene i dopune MSFI-ja 3 ažuriraju zastarjele reference u MSFI-ju 3 bez značajnih promjena njegovih zahtjeva. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune ne dovode do značajnih promjena unutar Banke.

2.3. MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema

Izmjene MRS-a 16 odnose se na prihode nastale prije nego što je stavka nekretnina, postrojenja i opreme spremna za upotrebu. Troškovi testiranja radi provjere funkcionira li stavka nekretnina, postrojenja i opreme ispravno i dalje su troškovi koji se mogu direktno pripisati. Ako je roba već proizvedena kao dio takvih testiranja, prihod od prodaje i troškovi proizvodnje moraju se priznati u računu dobiti i gubitka u skladu s relevantnim standardima. Stoga više nije dopušteno prebijati neto prihode od troška stavke nekretnina, postrojenja i opreme. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune ne dovode do značajnih promjena unutar Banke.

2.4. MRS 37 Rezervisanja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina

Izmjene MRS-a 37 pojašnjavaju koji se troškovi trebaju smatrati troškovima ispunjenja ugovora kada se procjenjuje je li ugovor štetan. Troškovi ispunjenja ugovora obuhvataju troškove koji se direktno odnose na ugovor. Oni mogu biti inkrementalni troškovi ispunjenja ugovora ili raspodjela drugih troškova koji se direktno odnose na ispunjenje ugovora. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Ranija primjena je dopuštena. Ove izmjene i dopune ne dovode do značajnih promjena unutar Banke.

2.5. Novi standardi koji još nisu stupili na snagu

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB još nisu stupili na snagu i Banka ih nije ranije usvojila:

Standard	Naziv	Opis
IFRS 17	IFRS 17 Ugovori o osiguranju	Novi standard zamjenjuje IFRS 4
IFRS 17	Izmjene IFRS 17 Ugovori o osiguranju	Početna primjena MSFI 17 i MSFI 9 - Usporedni podaci
IAS 1	Izmjene i dopune MRS-a 1 Presentacija finansijskih izvještaja	Objavljivanje računovodstvenih politika
IAS 8	Dopune MRS-a 8 Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i pogreške	Definicija računovodstvenih procjena
IAS 12	IAS 12 Porez na dobit	Odgodeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze koje proizlaze iz pojedinačne transakcije

Novi standard **MSFI 17** Ugovori o osiguranju zamijenit će **MSFI 4** Ugovori o osiguranju. Primjenjuje se na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. (u Bosni i Hercegovini od 1. januara 2027). Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ovaj novi standard kao i njegove izmjene dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

Izmjene **MRS-a 1** pojašnjavaju zahtjeve za objavljivanjem značajnih računovodstvenih politika umjesto značajnih računovodstvenih politika. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. Dopuštena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

Izmjene **MRS-a 8** zamjenjuju definiciju promjene računovodstvenih procjena definicijom računovodstvenih procjena. Prema novoj definiciji, računovodstvene procjene su "novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su podložni mjernoj nesigurnosti". Subjekti razvijaju računovodstvene procjene ako računovodstvene politike zahtijevaju da se stavke u finansijskim izvještajima mjere na način koji uključuje mjernu nesigurnost. Dodaci pojašnjavaju da promjena računovodstvene procjene koja proizlazi iz novih informacija ili novih događaja nije ispravka greške. Nadalje, učinci promjene inputa ili tehnike mjerenja korištene za izradu računovodstvene procjene su promjene u računovodstvenim procjenama ako ne proizlaze iz ispravljanja grešaka prethodnih razdoblja. Promjena računovodstvene procjene može uticati samo na dobit ili gubitak tekućeg razdoblja ili na dobit ili gubitak tekućeg razdoblja i budućih razdoblja. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

Izmjene **MRS-a 12** daju dodatnu iznimku od izuzeća od početnog priznavanja. Prema izmjenama i dopunama, subjekt ne primjenjuje izuzeće od početnog priznavanja za transakcije koje dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Ovisno o primjenjivom poreznom zakonu, jednake oporezive i odbitne privremene razlike mogu nastati prilikom početnog priznavanja imovine i obveza u transakciji koja nije poslovno spajanje i ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit. Nakon izmjena i dopuna MRS-a 12, od subjekta se zahtijeva da prizna povezanu odgođenu poreznu imovinu i obvezu, pri čemu priznavanje bilo koje odgođene porezne imovine podliježe kriterijima nadoknadivosti u MRS-u 12. Dopuna se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja počevši od ili nakon 1. januara 2023. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

(3) Reforma referentne kamatne stope - 2. Faza

Addiko banka d.d. Sarajevo ima izloženosti prema IBOR-u u svojim finansijskim instrumentima koji su reformirani. LIBOR referentne stope EUR, GBP, CHF, JPY za sva razdoblja i USD LIBOR referentne stope za 1W i 2M razdoblja ukinute su krajem 2021. Preostala USD LIBOR razdoblja biti će ukinuta 30. lipnja 2023. Nove alternativne referentne stope (SONIA, SARON, TONAR, SOFR) dostupni su kao zamjena za ukinute vrijednosti.

Kamatne stope EURIBOR usklađene su s EU Uredbom za praćenje kamatnih stopa i očekuje se da na njih neće utjecati reforma IBOR-a. Također se ne očekuje da će reforma IBOR-a uticati na lokalne referentne stope.

Tokom 2021. i 2022. godine Banka je bila u procesu izmjena ili priprema za izmjene ili dopune ugovornih uvjeta za postojeće ugovore koji su indeksirani prema IBOR-u i dospijevaju nakon očekivanog prestanka IBOR stopa, na primjer uključivanje rezervnih odredbi i utvrđivanje cijena za nove proizvode kao odgovor na IBOR reformu. Glavni rizici kojima je Banka izložena kao rezultat reforme IBOR-a su operativne prirode. Na primjer, ponovno pregovaranje ugovora o zajmu putem bilateralnih pregovora s klijentima, ažuriranje ugovornih uvjeta, ažuriranje sistema koji koriste krivulje IBOR-a, revizija operativnih kontrola povezanih s reformom i procjena potencijalnih rizika sudskih sporova. Finansijski rizik pretežno je ograničen na kamatni rizik.

Dana 22. listopada 2021. Europska komisija donijela je provedbene propise o određivanju zakonske zamjenske stope za dvije referentne kamatne stope, međubankarsku ponudu švicarskih franaka u Londonu (CHF LIBOR) i promjenu preko noćnog indeksa u eurima (EONIA).

Glavni fokus Banke tokom 2021. i 2022. godine bila je tranzicija CHF LIBOR-a.

U Bosni i Hercegovini, strategije za tranziciju su definirane i odobrene od strane članova odbora budući da nije usvojen lokalni propis o zamjeni referentnih vrijednosti, niti postoje preporuke na razini industrije ili Udruženja banaka.

EURIBOR je do sada reformiran (promijenjena je metodologija izračuna), a ne zamijenjen. Banka očekuje da će EURIBOR i dalje postojati kao referentna stopa, ali kako bi se pripremili za drugačiji scenarij, rezervne klauzule pripremila je vanjska pravna kompanija i bit će uključene u sve postojeće, kao i nove ugovore o kreditu.

Banka primijenila praktičnu pomoć u vezi s računovodstvenim izmjenama finansijske imovine i finansijskih obveza koje zahtijeva reforma IBOR-a. Ako se osnova za određivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine ili finansijske obveze mjerene po amortizovanom trošku promijeni kao rezultat reforme referentne kamatne stope, tada se efektivna kamatna stopa finansijske imovine ili finansijske obveze ažurira kako bi odražavala promjenu koju zahtijeva reforma. Posljedično nema usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti i ne priznaje se dobitak ili gubitak. Zapravo, promjena se tretira kao slična prema kretanju tržišne kamatne stope.

Promjena osnove za određivanje ugovorenih novčanih tokova zahtijeva se reformom referentne kamatne stope ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- promjena je nužna kao direktna posljedica reforme; i
- nova osnova za određivanje ugovorenih novčanih tokova ekonomski je ekvivalentna prethodnoj osnovi.

Sljedeća tablica prikazuje ukupan iznos finansijskih instrumenata koji su bili vezani uz LIBOR i koji su prešli na nove referentne stope tijekom 2022. godine:

(000) BAM

	Nederivativna finansijska sredstva		Nederivativne finansijske obaveze		Derivati	
	Knjigovodstveni				Knjigovodstveni	
	Broj ugovora	iznos	Broj ugovora		Broj ugovora	iznos
CHF	12	339	0	0	0	0
USD	0	0	0	0	0	0
Total	12	339	0	0	0	0

(4) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne neizvjesnosti u odnosu na procjene

Finansijski izvještaji sadrže vrijednosti zasnovane na rezervisanjima i izračunate korištenjem procjena i pretpostavki. Procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskom iskustvu i drugim faktorima kao što su planiranje i očekivanja ili predviđanja budućih događaja koji se čine vjerovatnim iz trenutne perspektive. Budući da su procjene i pretpostavke podložne neizvjesnostima, to može dovesti do rezultata koji zahtijevaju korekcije knjigovodstvene vrijednosti odgovarajuće imovine i obaveza u budućim periodima. Značajne procjene i pretpostavke u Banci odnose se na:

Rezervisanja za kreditni rizik

Banka redovno procenjuje naplativost svojih problematičnih kredita i priznaje odgovarajuće rezervisanja za rizik u slučaju obezvređenja. Procjene iznosa, trajanja i vjerovatnog nastanka očekivanih povratnih novčanih tokova vrše se prilikom procjene nadoknadivosti. Ova procjena je zasnovana na detaljnoj analizi i pretpostavkama, koje su ipak podložne nesigurnostima. Drugačija procjena ovih pretpostavki može rezultirati značajno drugačijim mjerenjem rezervisanja za kreditni rizik. Model za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka zahtijeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i koristi historijske podatke i njihove ekstrapolacije, posmatrane podatke i pojedinačne procjene, kao i grupisanje slične imovine kada pogoršanje kreditnog rizika treba procijeniti na kolektivnoj osnovi.

Nesigurnost koja je svojstvena procjeni očekivanih kreditnih gubitaka vrlo je visoka, posebno zbog snažno povećane volatilnosti ekonomske sredine. Zbog činjenice da trenutni razvoj nije usporediv s historijskim podacima u postojećim modelima, Addiko je riješio nesigurnost razmatranjem prilagodbi nakon modela (PMA). Ove prilagodbe uključuju:

1. Post-modelske prilagodbe (PMA) kako bi se riješio pozitivni udar makroekonomskog razvoja tokom kasne 2021. i rane 2022. godine na PD modelima, gdje neki modeli prepoznaju trenutni razvoj kao značajno poboljšanje u odnosu na zadnju prepoznatu poziciju;
2. PMA za kako bi riješili neizvjesnosti buduće makroekonomske sredine i visoke sveukupne volatilnosti. Kao što je posmatrano posljednjih godina, makroekonomske projekcije su se često mijenjale i mogle su biti značajno drugačije ovisno o institutu koji pruža projekcije. IFRS 9 modelski okvir ne može razumno obuhvatiti ovu nesigurnost i visoku volatilnost u makroekonomskoj sredini.

Za dalje informacije o metodologiji rezervisanja za kreditni rizik pogledajte finansijska sredstva u napomeni (14) Finansijski instrumenti kao i u Izvještaju o rizicima pod napomenom (56) Kretanja rezervisanja.

Rezervisanja

Uspostavljanje odredbi također se temelji na presudama. Mora se donijeti odluka o tome u kojoj mjeri Banka ima obvezu koja proizlazi iz prošlog događaja i je li vjerovatan odljev ekonomski korisnih resursa za ispunjenje tih obaveza. Nadalje, potrebne su procjene s obzirom na iznos i dospijeće budućih novčanih tokova.

Odredbe za pravne postupke obično zahtijevaju viši stupanj prosudbe od drugih vrsta odredbi. Kada su stvari u ranoj fazi, računovodstvene prosudbe mogu biti teške zbog visokog stupnja neizvjesnosti povezanog s utvrđivanjem postoji li sadašnja obaveza i procjenom vjerojatnosti i iznosa odljeva koji mogu nastati. Kako stvari napreduju, menadžment i pravni savjetnici kontinuirano procjenjuju treba li se priznavati rezervisanja, revidirajući prema potrebi prethodne procjene. U naprednijim fazama obično je lakše napraviti procjene oko bolje definiranog skupa mogućih ishoda. Izračun potencijalnih gubitaka općenito uzima u obzir moguće scenarije kako bi se parnica riješila i njihovu vjerojatnost, uzimajući u obzir povijest prijašnjih presuda i ocjena neovisnih odvjetničkih društava. U određenim slučajevima, zbog kratkog horizonta dostupnih povijesnih podataka i značajne neizvjesnosti u smjeru sudskih odluka, kao i tržišnih uvjeta, usvojena metodologija i pretpostavke mogu biti predmet ažuriranja u narednim izvještajnim razdobljima. Pojednosti o rezerviranjima za pravne predmete i nesigurnosti procjena opisani su u bilješci (24) Rezervisanja.

Oporezivanje

Banka obračunava porezne obveze u skladu s poreznim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave podliježu odobrenju poreznog tijela koje je ovlašteno izvršiti naknadni uvid u evidenciju poreznih obveznika.

Ugovori o najmu

Primjena MSFI-ja 16 zahtijeva od Banke donošenje prosudbi koje utječu na vrednovanje obveza po najmu i vrednovanje imovine s pravom korištenja. Trajanje najma koje odredi Banka sastoji se od neopozivih razdoblja ugovora o najmu, razdoblja pokrivenih opcijom produženja najma ako je Banka razumno sigurna da će iskoristiti tu opciju i razdoblja pokrivena opcijom raskida najma ako je Banka razumno sigurna da neće iskoristiti tu mogućnost. Ako dođe do značajnog događaja ili značajnih promjena u okolnostima koje su pod kontrolom Banke, uvjeti najma se ponovno procjenjuju, posebno u pogledu mogućnosti produženja ili raskida. Za ugovore o najmu na neodređeno vrijeme Banka procjenjuje dužinu ugovora korištenjem modela planiranja.

Sadašnja vrijednost plaćanja najma utvrđuje se korištenjem inkrementalne stope zaduživanja (diskontne stope) koja predstavlja bezrizičnu stopu, prilagođenu swap stopama zemlje prema defaultu koje se primjenjuju za zemlju i valutu ugovora o najmu i za sličan rok, prilagođen dodatkom na osnovu srednjih do dugih kreditnih mogućnosti. Krivulja osigurane kamatne stope Addiko odražava omjer kredita i vrijednosti od 60%. Općenito, određivanje diskontnih stopa temelji se na principu određivanja cijena po tržišnim uvjetima.

Za daljnje pojedinosti o postupanju s ugovorima o najmovima pogledajte bilješku (7) Najmovi.

(5) Osnove mjerenja

Finansijski izvještaji pripremljeni su na osnovu historijskog troška, osim za sljedeće materijalno značajne stavke koje se mjere na sljedećoj alternativnoj osnovi na svaki datum izvještavanja.

Stavke	Osnova mjerenja
Investicijski vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Fer vrijednost
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	Knjigovodstvena vrijednost i fer vrijednost umanjena za troškove prodaje nižu

(6) Preračunavanje stranih valuta

Preračunavanje stranih valuta u Banci je u skladu sa odredbama MRS 21. Monetarna imovina i obaveze se preračunavaju po kursu važećem na dan bilansa stanja.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaju o dobiti i gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan izvještaja o finansijskom položaju. Kursevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31 Decembar 2022	1 EUR = 1.95583 KM	1 USD = 1.833705 KM
31 Decembar 2021	1 EUR = 1.95583 KM	1 USD = 1.725631 KM

(7) Najmovi

7.1. Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac

Banka vrši provjeru da li se ugovor odnosi na, ili sadrži elemente najma. Najmom se smatra ugovor ili dio ugovora kojim se stiče pravo korištenja neke imovine na određeni vremenski period u zamjenu za određenu naknadu. Za vršenje ove procjene potrebno je odrediti da li ugovor sadrži konkretnu imovinu, da li Banka suštinski stiče sve ekonomske koristi od korištenja te imovine tokom perioda korištenja, te da li Banka ima pravo da kontroliše način korištenja te imovine.

Imovina s pravom korištenja se prvobitno vrednuje po cijeni koštanja, odnosno početnom iznosu obaveze po osnovu najma umanjenom za sve rate najma plaćene prije početnog datuma, uvećanom za sve direktne troškove i procijenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja predmeta najma u prvobitno stanje i umanjenom za sve primljene poticaje za taj najam. Pravo korištenja imovine se zatim linearno amortizuje na period najma ili korisni vijek predmetne imovine, koji god je kraći. Banka također procjenjuje pravo korištenja imovine u pogledu umanjenja vrijednosti, u slučaju prisustva relevantnih indikatora.

Obaveza po osnovu najma se prvobitno vrednuje po sadašnjoj vrijednosti plaćanja za najam plativih u periodu najma diskontovanih po kamatnoj stopi sadržanoj u najmu ili, ukoliko se ta stopa ne može jednostavno utvrditi, po Bančinoj inkrementalnoj kamatnoj stopi zaduženja. Time se sve obaveze po osnovu najma prikazuju u izvještaju o finansijskom položaju po principu "prava korištenja". Jedini izuzetak čine najmovi na period od 12 mjeseci ili kraće, kao i najmovi gdje predmetna imovina ima nisku nabavnu vrijednost, pošto Odbor za međunarodne računovodstvene standarde smatra da je najam male vrijednosti ako se radi o 5.000 USD ili manje. U takvim slučajevima ugovori o najmu se prikazuju van izvještaja o finansijskom položaju, a troškovi najma se knjiže linearno tokom preostalog perioda najma.

MSFI 16 dopušta najmoprimcu da ne razdvaja dijelove koji nisu unajmljeni, već umjesto toga obračunava sve dijelove najma i pripadajuće nenajmljive dijelove kao jedan ugovor. Banka nije iskoristila ovu praktičnu mogućnost.

Plaćanje najma obično uključuje fiksna plaćanja umanjene za poticaje najma i varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope. Opcije produženja, raskida i opcije kupovine se također razmatraju, vidi napomenu (4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama, a također moraju biti uključeni i iznosi za koje se očekuje da će biti plativi pod garancijom preostale vrijednosti u mjerenju obaveza zakupa.

Priznavanje prava korištenja na strani imovine u izvještaju o finansijskom položaju i odgovarajućih obaveza najma na strani obaveza utiče na povećanje ukupne aktive i ukupne pasive. Budući da se samo obaveze povećavaju na strani pasive, a sve ostale stavke ostaju iste, omjer kapitala se smanjuje. Također, priznavanje utiče na izvještaj o dobiti i gubitku. Ukupan iznos troškova plaćenih tokom trajanja najma ostaje isti, ali vremenska raspodjela ukupnog troška i raspodjela na različite dijelove izvještaja o dobiti i gubitku se mijenja. Prema MRS-u 17, troškovi operativnih najмова općenito se priznaju linearno prema stvarnom iznosu izvršenih plaćanja u poslovnim rashodima. Prema MSFI 16, troškovi se trebaju podijeliti na troškove kamata i deprecijacije. Kako se troškovi kamata izračunavaju na osnovu efektivne kamatne stope smanjuju se tokom trajanja najma, ali se deprecijacija provodi linearnom metodom, što rezultira regresivnim razvojem troškova sa prebacivanjem troškova u ranija razdoblja. Troškovi kamata iskazuju se u okviru neto prihoda od kamata. Uz to, budući da je godišnja deprecijacija imovine prava korištenja prema MSFI 16 niža od stope zakupa, a sve ostale stavke ostaju iste, operativni troškovi se smanjuju.

Nakon početnog mjerenja, obaveza zakupa sa smanjuje izvršena plaćanja i povećava za kamate. Ponovo se mjeri tako da odražava bilo kakvu procjenu ili izmjenu ili ako postoje promjene u nepromjenjivim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza zakupa ponovo izmjeri, odgovarajuća usklađivanja odražavaju se u pravu korištenja sredstva ili u računu dobiti i gubitka ako je pravo korištenja sredstva već svedeno na nulu.

Poticaji za najam priznaju se kao dio mjerenja imovine prava korištenja i obaveze zakupa. U izvještaju o novčanim tokovima, plaćanje kamata i obaveza po najmu prikazani su u novčanim tokovima iz poslovne aktivnosti.

7.2. Najmovi kod kojih je banka najmodavac

Računovodstvo najmodavca ovisi o tome koja strana snosi sve koristi i rizike koji proizilaze iz imovine koja je predmet najma.

Za klasifikaciju i priznavanje najma kod najmodavca (finansijski ili operativni najam), ekonomski učinak ugovora o najmu prevladava nad pravnim vlasništvom predmeta najma.

Banka primjenjuje MSFI 9 zahtjeve za prestanak priznavanja i umanjenje vrijednosti na neto ulaganja u najam. U okviru operativnog najma, najmodavac prikazuje iznajmljenu imovinu po trošku nabavke umanjenom za planiranu deprecijaciju tokom korisnog vijeka upotrebe sredstva i umanjenom za gubitak od umanjenja vrijednosti.

7.3. Prezentacija u finansijskim izvještajima

Banka kao najmoprimac, pravo korištenja imovine prikazuje u stavci "Nekretnine, postrojenja i oprema" u materijalnoj imovini u izvještaju o finansijskom položaju. Obaveze po zakupu prikazuju se u stavci "Ostale finansijske obaveze" u izvještaju o finansijskom izvještaju. Obračun deprecijacije prava korištenja imovine predstavljena je u stavci "Deprecijacija i amortizacija" u izvještaju o dobiti i gubitku. Troškovi kamata na obaveze po zakupu prikazani su u stavci "Troškovi kamata" u izvještaju o dobiti i gubitku.

Banka kao najmodavac po operativnim najmom, s izuzetkom nekretnina, imovinu u najmu prikazuje u okviru stavke „Nekretnine, postrojenja i oprema“ u materijalnoj imovini. Tekuće naplate najma, dobici i gubici od otuđenja, kao i umanjenje vrijednosti, ako postoje, iskazuju se u stavci „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, obračunata deprecijacija u okviru „Deprecijacija i amortizacija“ te umanjenja u okviru "Ostali rezultat". Nekretnine pod operativnim najmom iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju pod stavkom „Investicijske nekretnine“, materijalna imovina. Tekuće isplate najma, dobici i gubici od otuđenja, direktni operativni troškovi i obračunata deprecijacija iskazuju se u stavci „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a umanjenje u okviru „Ostali rezultati“.

Što se tiče prezentacije u Izvještaju o novčanom toku, najmoprimci moraju predstaviti kratkoročna plaćanja najma, otplate najma imovine male vrijednosti i promjenjive isplate najma koji nisu uključeni u mjerenje obaveze najma, kao dio operativnih aktivnosti. Novac plaćen za kamatni dio obaveze najma mora biti predstavljen ili kao operativna aktivnost ili kao finansijska aktivnost. Banka je odlučila da kao dio operativnih aktivnosti uključi plaćanja po osnovu kamatnog dijela obaveze najma.

(8) Zarada po dionici

Banka prikazuje zaradu po dionici (EPS) u skladu s MRS-om 33 Zarada po dionici za svoje redovne dionice. Osnovni EPS izračunava se dijeljenjem dobiti ili gubitka koji se može pripisati redovnim dioničarima banke s ponderiranim prosječnim brojem dionica u obradi tokom razdoblja. Razrijeđena zarada po dionici utvrđuje se usklađivanjem dobiti ili gubitka koji se može pripisati redovnim dioničarima za sve druge promjene prihoda ili rashoda koje bi proizašle iz konverzije razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica i povećanjem ponderiranog prosječnog broja redovnih dionica u obradi za ponderirani prosjek broj dodatnih redovnih dionica koje bi mogle biti uz pretpostavku konverzije svih razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica.

(9) Neto prihod od kamata

Za sve finansijske instrumente mjerene po amortizovanom trošku kao i za kamatonosnu finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit i finansijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja mjerenu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, prihodi od kamata i rashodi od kamata se knjiže po efektivnoj kamatnoj stopi.

Amortizovani trošak je iznos vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze izmjeren pri prvom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, umanjen ili uvećan za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između tog prvobitnog iznosa i iznosa po dospeljeću. Za finansijsku imovinu, taj iznos se usklađuje sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađivanja sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Za kupljenu ili stvorenu finansijsku

imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa usklađena sa kreditnim gubicima se utvrđuje diskontovanjem budućih novčanih tokova, uključujući i kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prema prvom priznavanju.

Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraći period, na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim kupljene i stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke ili amortizovanog troška finansijske obaveze. Izračun uključuje transakcijske troškove i naknade te plaćene ili primljene bodove koji su sastavni dio efektivne kamatne stope (osim finansijskih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka) te premije i diskonte. Očekivani kreditni gubici se zanemaruju.

Za finansijsku imovinu koja naknadno pretrpi kreditne gubitke, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ukoliko se u narednim periodima stanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta umanjeno za kreditne gubitke poboljša tako da finansijsko sredstvo više nije predmet kreditnog gubitka, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine (s izuzetkom kupljene ili stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke gdje se izračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu čak i ukoliko se kreditni rizik imovine popravi).

Prihod od kamata za imovinu koja se drži za trgovanje i kamatne komponente derivata se prikazuju pod "neto prihod od kamata". Promjene čiste fer vrijednosti nastale trgovanjem imovinom i obavezama se prikazuju pod "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Negativne kamate od finansijske imovine i finansijskih obaveza se prikazuju pod "neto prihod od kamata".

(10) Neto prihod od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu su uključene efektivnu kamatnu stopu) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi iz ugovora s kupcima i prikazuju se pod "neto prihod od naknada i provizija". Banka svoje prihode ostvaruje od ugovora s klijentima o prijenosu usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima. To je u skladu s informacijama o prihodima koje se objavljuju za svaki izvještajni segment prema MSFI 8 Operativni segmenti.

Prema MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporuči obećanu uslugu. Mora postojati vjerovatnoća da će Banka iz toga imati ekonomsku korist i iznos se može pouzdano utvrditi, bez obzira na to kada se vrši plaćanje. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene za pružanje usluga tokom određenog vremenskog razdoblja obračunavaju se tokom tog razdoblja. S druge strane, prihod od naknada zarađen pružanjem određenih usluga trećim stranama ili nastupom određenog događaja priznaje se po završetku temeljne transakcije. Uzimajući u obzir klase proizvoda, sljedeće usluge se akumuliraju tokom razdoblja:

- *Računi i paketi*, ova kategorija uključuje prihode i rashode od naknada od redovitih mjesečnih naknada za račun/paket, uključujući mjesečne naknade za samostalno internet bankarstvo, mobilno bankarstvo, SMS usluge i druge usluge (ne vezane uz kreditne kartice).
- *Zajmovi i depoziti*, koji predstavljaju prihode i rashode od naknada koji nisu sastavni dio efektivne kamatne stope izravno povezane s kreditnim poslovanjem (npr. naknada za otplatu limita) koji se ne tretiraju kao prihod od kamata
- *Vrijednosni papiri*, koji predstavljaju prihode i rashode od provizija od upravljanja imovinom
- *Bankarsko osiguranje*, koje predstavlja prihod i rashod od provizija od posredovanja u osiguranju.

Naknade koje generiraju sljedeći proizvodi priznaju se po završetku osnovne transakcije:

- *Transakcijske usluge*, koje predstavljaju prihod od naknada koje se naplaćuju klijentima za obavljene transakcije (osim kreditnih kartica) kao što su nalog za plaćanje, trajni nalog
- *Kartice*, koje predstavljaju prihod od naknada u vezi s unaprijed plaćenim i kreditnim karticama (kao što su mjesečne članarine) i stjecanje poslova kao što su članarine, naknade za razmjenu, naknade za sheme, naknade za usluge itd.

- *FX & DCC*, koji predstavljaju prihod od naknada u vezi s deviznim transakcijama kao što su naknade od promptnih deviznih transakcija ili dinamičkih konverzija valuta.
- *Finansiranje trgovine*, koje predstavlja prihod od naknada zarađen pružanjem transakcijskih usluga trećim stranama, kao što je dogovaranje stjecanja dionica ili drugih vrijednosnih papira.

Ostali troškovi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za transakcije i usluge koje se knjiže na trošak u trenutku kada su usluge primljene.

U bilješci (29) Neto prihod od naknada i provizija u bilješkama uz izvještaj o dobiti ili gubitku, prikaz proizvoda koristi se kao osnova za prezentaciju.

(11) Neto rezultat od finansijskih instrumenata

Neto rezultat od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovanje obuhvata sve dobitke i gubitke iz promjena u fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se drže za trgovanje, ostvarene dobiti i gubitaka po osnovu prestanka priznavanja, rezultate trgovanja vrijednosnicama i derivatima, neučinkovite dijelove prikazane u fer vrijednosti i transakcijama u svrhu zaštite novčanih tokova od rizika, te dobitaka iz konverziji valuta i gubitaka od monetarne imovine i obaveza. Banka je odabrala da prikaže kretanje čiste fer vrijednosti imovine i obaveza koje drži za trgovanje u prihodima iz trgovanja, bez povezanih kamatnih prihoda, rashoda i dividendi, koje su prikazane u "Neto prihodu od kamata".

Neto rezultat od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja i dividendu. Finansijska imovina i obaveze po amortiziranom trošku uključuju dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja.

(12) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja odražavaju sve druge prihode i rashode koji se ne mogu direktno pripisati redovnom poslovanju, npr. dobit i gubitak iz prodaje nekretnina, otpuštanje i dodjela pravnih predmeta i prihod iz upotrebe imovine koja je predmet najma. Pored toga, obuhvata rashode za ostale poreze i određene regulatorne naknade (bankarske naknade i naknade Agenciji za osiguranje depozita).

(13) Ostali rezultat

Ostali rezultat uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti i poništenje umanjenja vrijednosti nefinansijske imovine i dugotrajne imovine namijenjene prodaji. Pored toga, sadrži promjene u rezervisanjima za sudske sporove. Nadalje, dobiti i gubici modifikacije su prikazani u ovoj poziciji.

(14) Finansijski instrumenti

Prezentacija stavki u izvještaju o finansijskom položaju kao takva odražava prirodu finansijskih instrumenata. Iz tog razloga, klase su definirane prema onim stavkama u izvještaju o finansijskom položaju koje sadrže finansijske instrumente u skladu s MSFI 9 Finansijski instrumenti.

Finansijski instrument je svaki ugovor iz kojeg proističe finansijska imovina jedne ugovorne strane i finansijska obaveza ili vlasnički instrument druge ugovorne strane.

14.1. Klasifikacija i mjerenje

Poslovni modeli

Sva finansijska imovina mora biti dodijeljena jednom od dole opisanih poslovnih modela. Pri prvom mjerenju finansijske imovine se pojedinačno određuje da li se radi isključivo o plaćanju glavnice i kamata (eng. SPPI), ukoliko imovina pripada jednoj od sljedećih kategorija:

- *Držanje radi naplate:* finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova.
- *Držanje radi naplate i prodaje:* finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine.
- *Ostalo:* finansijska imovina se drži za trgovanje ili ne zadovoljava uslove za gornje kategorije, nije identifikovana u Banci.

U rijetkim slučajevima kada subjekt promijeni poslovni model koji koristi za upravljanje određenom finansijskom imovinom, neophodno je izvršiti reklasifikaciju kompletne finansijske imovine obuhvaćene tom promjenom. Ova vrsta naknadnih promjena ne zahtijeva reklasifikaciju niti korekciju ranijih perioda. Smatra se da prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaja blizu dospijeca i rijetke prodaje izazvane događajima koji se ne ponavljaju nisu u suprotnosti sa modelom "držanja radi naplate".

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate, "glavnica" se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine od početnog priznanja. "Kamata" se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove instrumenta i analizira postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterije isključivog plaćanja glavnice i kamata. Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoreni rok koji bi mogao promijeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne događaje koji bi promijenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, uslovi prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslovi koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Značajna područja koja su predmet prosudbe su jednostrane izmjene marže i kamatnih stopa, odredbe o prijevremenom plaćanju, druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje, finansiranje projekata i testiranje po referentnim vrijednostima za kredite sa neusklađenim kamatama.

SPPI usklađenost se procjenjuje na sljedeći način:

- Procjenom jednostranih izmjena marže i kamatnih stopa je zaključeno da prenošenje troškova osnovnog ugovora o pozajmici, odredbe čiji je cilj očuvanje stabilnosti profitne marže i promjene kamatne stope odražavaju pogoršanje kreditnog rejtinga, ali ne ugrožavaju SPPI.
- Odredbe o prijevremenom plaćanju nisu od kritičnog značaja ukoliko iznos prijevremenog plaćanja odražava neizmireni iznos glavnice, kamate i naknada vezan za raniju otplatu. Naknada za prijevremeno plaćanje mora biti manja od iznosa gubitka kamatne marže i gubitka kamate.
- Druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje su obično sporedne poslovne odredbe. Kazna predstavlja povećane troškove praćenja rizika ili nadoknadu propuštene dobiti povezane s određenim događajem.
- Finansiranje projekata se analizira u slučaju pozivanja na izvršenje određenog poslovnog projekta. Ukoliko to nije slučaj i ukoliko dužnik raspolaže dovoljnim kapitalom da može apsorbovati gubitke i time ne ugrožava svoju sposobnost redovne otplate kredita, smatra se da je prošao SPPI test.
- Pozajmice sa promjenjivom kamatnom stopom mogu imati karakteristike neusklađenih kamata (datum utvrđivanja kamate pada prije početka perioda, referentna stopa se ne podudara sa intervalom utvrđivanja kamate, i sl.). Da bi se procijenilo da li je vremenska vrijednost monetarne komponente kamate značajno izmijenjena (da li bi neusklađenost kamata mogla rezultirati ugovorno nediskontovanim novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentnih uslova), obavezno se vrši testiranje po referentnim vrijednostima.

Prilikom izvršavanja ovog testa, prvo priznavanje, ugovoreni nediskontovani novčani tokovi finansijskog instrumenta se porede sa referentnim novčanim tokom, odnosno ugovorenim nediskontovanim novčanim tokovima koji bi nastali da nije došlo do izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente. Efekti izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente se razmatraju u svakom izvještajnom periodu, kao i kumulativno tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Test referentnih vrijednosti je zasnovan na spektru realnih scenarija. Odgovarajući referentni finansijski instrument je instrument sa istim kvalitetom kredita i uslovima ugovora, osim izmjene, bez obzira da li se odnosi na stvarno postojeću ili hipotetičku imovinu. Ukoliko subjekt zaključi da bi se ugovoreni (nediskontovani) novčani tokovi

mogli značajno razlikovati (prag je 10%) od (nediskontovanih) referentnih novčanih tokova (periodično ili kumulativno), finansijska imovina ne zadovoljava zahtjeve iz tačaka 4.1.2(b) i 4.1.2A(b) MSFI 9 i stoga se ne može mjeriti po amortizovanom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI).

Tokom 2021. i 2022. godine nije bilo finansijskih instrumenata sa karakteristikama koje upućuju na neusklađenost kamata, što bi vodilo u mjerenje po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Značajan obim finansijskih instrumenata sa kritičnim karakteristikama se ne očekuje zato što interna politika za nove proizvode eliminiše karakteristike koje potencijalno ne bi zadovoljile ovaj uslov.

Na datum izvještavanja Banka nema zajmove u portfoliju koji uključuju karakteristike koje mijenjaju ugovorene novčane tokove na osnovu zajmoprimca koji ispunjava određene ugovorom određene ekološke, društvene i upravljačke (ESG) ciljeve. U slučaju da se u budućnosti izdaju ili kupe instrumenti sa karakteristikama ESG, Addiko politika prvo provjerava može li učinak karakteristike ESG imati samo de minimis učinak na ugovorne novčane tokove zajma, tada karakteristika ne utiče na klasifikaciju kredita. Međutim, ako bi učinak karakteristike ESG mogao biti veći od de minimis, tada će biti potrebna procjena o tome hoće li karakteristika biti u skladu s osnovnim ugovorom o posuđivanju i zadovoljiti SPPI kriterij.

Klasifikacija i mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, Banka klasifikuje finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnice ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnice (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterije se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cjelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijski instrumenti se prvobitno mjere po fer vrijednosti sa uključenim transakcijskim troškovima (osim finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, za koje se transakcijski troškovi priznaju direktno u izvještaju o dobiti i gubitku). Uobičajene (spot) kupnje i prodaje finansijske imovine priznaju se na datum trgovanja.

Finansijska imovina sa karakteristikama prijevremene otplate koja dopušta ili zahtijeva od stranke u ugovoru da plati ili dobije razumnu naknadu za prijevremeni raskid ugovora - što dovodi do situacije da iz perspektive vlasnika imovine može postojati takozvana negativna naknada (iznos prijevremene otplate mogao bi biti manji od neisplaćene glavnice i kamata) - može se mjeriti po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, umjesto po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Da bi se kvalificiralo za mjerenje po amortizovanom trošku, sredstvo se mora držati u okviru poslovnog modela „držanje radi naplate“.

Pri početnom priznavanju, finansijska imovina se klasifikuje u jednu od niže navedenih kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine. Naknadno mjerenje se vrši u zavisnosti od kategorije.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasifikuje i naknadno mjeri po amortizovanom trošku, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnice. Finansijska imovina se pri početnom priznavanju mjeri po fer vrijednosti umanjenoj za otplate glavnice, umanjenoj ili uvećanoj za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između

tog prvobitnog iznosa i iznosa po dospijanju, uz usklađivanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "Prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine". Veći dio finansijske imovine Banke se mjeri po amortizovanom trošku. Dobici i gubici od prestanka priznavanja iskazuju se u retku "Neto rezultat finansijskih instrumenata".

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se klasifikuje i naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i prodaju i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavicu. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti a sva kretanja se priznaju kroz drugu sveobuhvatnu dobit, a procjena umanjenja vrijednosti se vrši po novom modelu očekivanog kreditnog rizika (eng. ECL model).

Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "Prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine". Razlika između fer vrijednosti i amortizovanog troška se prikazuje pod "Rezerve fer vrijednosti" u finansijskom izvještaju o promjenama u kapitalu. Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata tokom izvještajnog perioda se prikazuju u stavci "Rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobit i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Za vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju zasebno. Sve naknadne promjene fer vrijednosti se prikazuju u stavci "Rezerva fer vrijednosti - vlasnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bez preračunavanja u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Banka je kao ulaganja koja se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) odredila manji portfolio vlasničkih instrumenata. Ovaj alternativni način prikazivanja je odabran zbog toga što su te investicije načinjene iz strateških razloga a ne radi sticanja dobiti iz kasnije prodaje, tako da u kratkoročnoj i srednjoročnoj perspektivi nije planirana prodaja ovih investicija.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijskoj imovini koja se drži za trgovanje ili koja ne potpada pod poslovni model držanja za naplatu i držanja za prodaju će se dodijeliti drugi poslovni model i ista će se mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Pored toga, Banka može iskoristiti opciju i odrediti da se određena finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Prihod od kamata i prihod od dividendi se prikazuju u stavci "Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Dobit i gubici od revalorizacije i prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "Neto rezultat od finansijskih instrumenata". Pored toga, svaki finansijski instrument čiji novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata se obavezno mjeri u ovoj kategoriji, čak i ukoliko se drži po poslovnom modelu držanja za naplatu i prodaju. Finansijska imovina koja se ne drži za trgovanje se sastoji od dvije potkategorije i dodjeljuje se poslovnom modelu "ostalo", a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Pri početnom priznavanju, Banka može neopozivo odrediti da će određenu finansijsku imovinu, koja bi se inače naknadno mjerila po amortizovanom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, ukoliko će time izbjeći ili značajno umanjiti nedosljednosti prilikom priznavanja i mjerenja (odnosno "računovodstvenu neusklađenost") do kojih bi inače došlo mjerenjem imovine i obaveza ili priznavanjem dobitaka ili gubitaka po raznim osnovama. Trenutno u Banci nema takvih slučajeva.

- Finansijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijska imovina se svrstava u ovu kategoriju ukoliko novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata ili ukoliko se drži po nekom drugom poslovnom modelu osim držanja za trgovanje.

Vlasnički instrumenti koji se drže za trgovanje i vlasnički instrumenti koji se ne drže za trgovanje (a pri početnom priznavanju nisu svrstani u mjerenje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) se mjere po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze klasificiraju se i mjere po amortiziranom trošku osim ako se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Kada se izvrši modifikacija ili zamjena finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku koja ne rezultira prestankom priznavanja, subjekt priznaje svaku prilagodbu amortiziranog troška finansijske obaveze koja proizlazi iz modifikacije ili zamjene u dobiti ili gubitku na datum modifikacija ili zamjena.

Finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sastoje se od finansijskih obaveza koje se drže radi trgovanja i finansijskih obaveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha pri početnom priznavanju. Promjene fer vrijednosti obaveza iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha koje proizlaze iz promjena u vlastitom kreditnom riziku obaveze priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti mora se prikazati u računu dobiti i gubitka. Banka nije iskoristila opciju označavanja nekih finansijskih obaveza mjerenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha tokom 2022. i 2021. godine.

Banka nije odredila računovodstvene odnose zaštite u tekućoj niti u prethodnoj godini.

14.2. Umanjenje vrijednosti

U primjeni "forward-looking" modela očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL), Banka priznaje očekivani kreditni gubitak i ažurira očekivane kreditne gubitke priznate na datum svakog izvještaja kako bi realno prikazala promjenu kreditnog rizika finansijske imovine.

Standardi koji se odnose na umanjeње vrijednosti mjere očekivani kreditni gubitak na osnovu realnih i dokazivih informacija, što uključuje historijske i tekuće informacije i prognoze, te stoga razmatraju buduće kreditne gubitke u različitim scenarijima.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak je očekivana sadašnja vrijednost gubitaka do kojih će doći ako dužnici u ne-kom trenutku prije konačnog dospijeca finansijske imovine ne ispune svoje obaveze, uz istovremeno razmatranje vjerovatnoće tog neispunjenja i nastanka kreditnog gubitka (gubitak uzrokovan neispunjenjem obaveza).

Pregled izračuna očekivanog kreditnog gubitka

Banka određuje očekivani kreditni gubitak kao razliku između novčanih tokova koji dospijevaju prema Banci u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje. Iako MSFI 9 navodi ovaj cilj, generalno ne propisuje detaljne metode i tehnike za postizanje istog.

Za utvrđivanje novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje, Banka koristi pristup zasnovan na zbiru marginalnih gubitaka u kojem se očekivani kreditni gubici računaju kao zbir marginalnih gubitaka nastalih u svakom vremenskom periodu od izvještajnog datuma. Marginalni gubici se izводе iz individualnih parametara koji procjenjuju izloženost i gubitke u slučaju neispunjenja obaveza i uslovne vjerovatnoće neispunjenja obaveza u svakom periodu (vjerovatnoća neispunjenja obaveza u vremenskom periodu X je uslovljena pretpostavkom da izloženost nastavlja da postoji do vremenskog perioda X). Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se zasebno izračunava za svaki scenario uzimajući u obzir trenutne informacije i očekivanja za budućnost. Objedinjavanje konačnog očekivanog kreditnog gubitka se vrši na kraju, ponderisanjem različitih individualnih scenarija. Banka izračunava ukupno tri ishoda: Osnovni slučaj, optimistični slučaj i pesimistični slučaj, s tim da se povremeno simuliraju i nepovoljniji scenariji u cilju boljeg razumijevanja dinamike i potencijalnih rizika portfolija (vidi poglavlje Informacije o budućim događajima).

Predmetni period i parametri korišteni u kalkulaciji očekivanih kreditnih gubitaka zavise od dospelja transakcije, nivo rizika transakcije prema MSFI 9 i korištenog makro scenarija. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do jedne godine, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika obavezno priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Parametri vjerovatnoće neispunjenja obaveza (eng. PD) odražavaju vjerovatnoću neispunjenja obaveza u određenom vremenskom periodu. Ovi parametri korišteni u izračunu očekivanog kreditnog gubitka se određuju na osnovu modela i metodologije koju je izradila interna služba Banke zadužena za razvoj modela. Generalno, modeli se specifično izrađuju

za svaku zemlju i segment gdje god je to moguće i izvodljivo. Na određene dijelove portfolija se primjenjuju modeli na nivou Grupe koji odražavaju dostupnost podataka i karakteristike portfolija. U određenim slučajevima se iz prethodno spomenutih razloga koriste i eksterni podaci dobijeni od rejting agencija. Po pitanju metodologije, odabrani pristup je indirektno modeliranje. To znači da se postojeća Basel III metodologija koristi kao polazna osnova koja se zatim prilagođava kako bi u potpunosti zadovoljila zahtjeve MSFI 9. To pretpostavlja isključivanje svih konzervativnih pretpostavki iz modela, uključivanje unaprijed orijentisanih "point-in-time" informacija u metodologiju, kao i procjenu vremenske strukture cjeloživotne vjerovatnoće neispunjenja obaveza.

Izloženost u slučaju neispunjenja obaveza (eng. EAD) predstavlja procijenjenu visinu izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamata i očekivanu iskorištenost vanbilansnih obaveza. Izloženost u slučaju neispunjenja obaveza predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost u trenutku neispunjenja obaveza, a sadašnja vrijednost novčanih tokova na datum izvještaja se izračunava diskontovanjem po efektivnoj kamatnoj stopi. U slučajevima gdje ugovor ne navodi dospijee, za određivanje strukture novčanih tokova se koriste kvantitativni i/ili kvalitativni kriteriji (npr. okviri).

Gubitak u slučaju neispunjenja obaveza (eng. LGD) predstavlja procijenjenu visinu gubitka u slučaju neispunjenja obaveza. Za ovaj parametar se koristi pojednostavljeni pristup. Banka u izračun očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9 uključuje stručno utvrđene okvirne vrijednosti gubitka u slučaju neispunjenja obaveza. Te vrijednosti se interno usklađuju, a vršenjem kvalitativnih i/ili kvantitativnih provjera se osigurava njihovo postavljanje na odgovarajući nivo.

Pored općeg izračuna očekivanih kreditnih gubitaka zasnovanog na interno utvrđenim parametrima/metodologiji rizika, primjenjuje se i pristup na nivou portfolija za određene okolnosti koje se drugačije ne mogu adekvatno razmatrati unutar općeg okvira, a relevantne su za izvještajni datum. Ovi aspekti se odnose ali nisu ograničeni na dostupnost i kvalitet podataka, slabosti modela/parametara, ograničene vremenske serije i/ili vremenska odstupanja u podacima. Definisan je formalizovani pristup kojim će se osigurati dosljedna i pouzdana primjena u okviru sveobuhvatne računске logike.

Kako je navedeno u bilješci (1) Računovodstvena načela, novom regulatornom odlukom propisane su minimalne stope za obračun rezerviranja za kreditne gubitke, tj. ako Banka u skladu s internom metodologijom utvrdi veće iznose rezerviranja za kreditne gubitke u odnosu na iznose obračunate primjenom Odluke, primjenjivat će veće iznose rezerviranja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisane Odlukom su sljedeće:

1. faza

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 1 najmanje u sljedećim iznosima:

- a) za niskorizične izloženosti iz članka 18. stavak (2) Odluke - 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske kreditne institucije kojoj je dodijeljen nivo kreditne kvalitete 3 i 4 u skladu s člankom 69. Odluke regulatora o izračunu kapital banke - 1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske kreditne institucije kojoj je dodijeljena razina kreditne kvalitete 1, 2 ili 3 u skladu s člankom 69. Odluke regulatora o izračunu kapital banke - 0,1% izloženosti
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

2. faza

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 2 najmanje u iznosu koji iznosi 5% izloženosti.

3. faza

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 3 najmanje u iznosima definiranim u tablici 1. ili tablici 2. u nastavku.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
Do 180 dana	15%
181 - 270 dana	25%
271 - 365 dana	40%
366 - 730 dana	60%
731 - 1.460 dana	80%
Preko 1.460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
Do 180 dana	15%
181 - 270 dana	45%
271 - 365 dana	75%
366 - 456 dana	85%
Preko 456 dana	100%

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka mjeri očekivani kreditni gubitak u tri nivoa koji odražavaju progresivno pogoršavanje kvaliteta kredita. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do 12 mjeseci, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Prvi nivo kreditnog rizika počinje da teče po stvaranju finansijskog instrumenta i očekivani kreditni gubitak za prvih 12 mjeseci se priznaje kao trošak uz formiranje rezervisanja za gubitak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se izračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti. Ako ne dođe do promjene u kvalitetu kredita, postupak svaki put ostaje isti do dospijeća.

Ako se zaključi da kvalitet kredita značajno opada, imovina prelazi u 2. nivo kreditnog rizika prema definisanim nivoima Banke (kako je detaljnije opisano u nastavku). Od tog trenutka se primjenjuje puni, cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, što rezultira značajnim povećanjem rezervisanja.

Treći nivo kreditnog rizika nastupa kada se kvalitet kredita u finansijskoj imovini pogorša do tačke nastanka kreditnih gubitaka, odnosno imovina bude umanjena za kreditne gubitke ili postane predmet neispunjenja obaveza.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubici se i dalje primjenjuju u ovom nivou kreditnog rizika, a prihod od kamata se računa na osnovu neto knjigovodstvene vrijednosti (tj. bruto knjigovodstvena vrijednost usklađena za rezervisanje za gubitak). Poštuje se važeća regulatorna definicija propisana lokalnim propisima:

- Vjerovatno je da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preduzimanja mjera od strane Banke poput izvršenja obezbjeđenja (ukoliko ga ima); ili
- Dužnik je više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita.

Banka koristi definiciju neplaćanja (neispunjenja ugovornih obaveza) propisanu Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo, s obzirom da ista predstavlja standard koji osigurava dosljedno postupanje svih subjekata u svim procesima upravljanja rizikom. Odluka da li je određena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke se donosi praćenjem temeljnih kriterija definisanih Politikom otkrivanja i oporavka od statusa neispunjenja obaveza.

Za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka Banka klasifikuje transakcije po različitim nivoima kreditnog rizika na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih kriterija. Ti kriteriji se utvrđuju i u samom standardu i internim analizama koje se provode u raznim zemljama i različitim vrstama portfolija. Indikatori za klasifikaciju po nivoima kreditnih rizika su:

Kvalitativni kriteriji:

- dospjelo dugovanje starije od 30 dana: Banka inicira ovaj kriterij čim ugovorna plaćanja kasne više od 30 dana.
- restrukturirane izloženosti: to su izloženosti za koje je Banka preduzela mjere restrukturiranja zbog toga što se dužnik susreo sa finansijskim teškoćama. Mjere restrukturiranja mogu rezultirati time da se predmetne izloženosti klasifikuju kao prihodujuće ili neprihodujuće, što implicira prelaz u 2. ili 3. nivo kreditnog rizika.

Dodatni kvalitativni kriteriji vezani za nadzorne liste i sisteme ranog upozoravanja se odražavaju na vjerovatnoću neispunjenja obaveza kroz automatsko pogoršanje ocjene klijenta (koja čini sastavni dio rejting modela i procesa) ili djeluju kao okidač za prelazak u određeni nivo kreditnog rizika, zavisno od portfolija.

Kvantitativni kriteriji se primjenjuju na osnovu vjerovatnoće neispunjenja obaveza, odnosno značajnih negativnih promjena u 12-mjesečnoj vjerovatnoći neispunjenja obaveza na izvještajni datum u odnosu na prvo priznavanje izloženosti, a značajnost se ocjenjuje prema različitim pragovima vjerovatnoće neispunjenja obaveza zavisno od portfolija. Ovi pragovi se redovno analiziraju iz kvalitativne i/ili kvantitativne perspektive kako bi se osiguralo da su kriteriji realni (vidi poglavlje "Validacija"). Pored toga, za neke dijelove portfolija se primjenjuje zaduženost kao dopunski kriterij koji odražava promjene izloženosti koje zavise od makroekonomskih okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti u trenutku prvog priznavanja i/ili koje se nisu direktno odrazile na parametar vjerovatnoće neispunjenja obaveza na izvještajni datum. Zbog ograničenih vremenskih serija dolazi do slučajeva da rejting nije poznat u trenutku

stvaranja. U takvim slučajevima se koristi pojednostavljeni pristup zasnovan na historijskoj simulaciji rejtinga (vjerovatnoća neispunjenja obaveza u određenom trenutku se koristi kao zamjena za početno priznavanje), dok se dodatni mehanizmi koriste kako bi se uzeli u obzir dodatni efekti koji proizilaze iz te pretpostavke.

Banka je uspostavila pragove za značajno povećanje kreditnog rizika na temelju postotka relativne promjene PD-a u usporedbi s početnim priznavanjem.

Postavljeni su sljedeći kvantitativni pragovi PD:

Maloprodaja/Poduzeće: relativno povećanje od 200% (što odgovara faktoru 3 ili trostrukog relativnog povećanja PD između vjerojatnosti neispunjavanja obaveza na početku i vjerojatnosti neispunjavanja obaveza na datum izvještavanja) pri čemu je utvrđivanje značajno povećanje PD-a temelji se na početnoj i stvarnoj vjerojatnosti neispravnosti finansijskog instrumenta.

I kvalitativni i kvantitativni čimbenici koji se koriste za određivanje faza prolaze kroz stalnu provjeru valjanosti i proces praćenja kako bi se osigurala njihova prikladnost i primjenjivost tokom vremena (vidi poglavlje „Validacija“).

Informacije o budućim događajima ("Forward-looking information")

Banka uključuje informacije o budućim događajima u svoju procjenu toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata koristeći analizu historijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretački korišteni u analizi uključuju, pored drugih važnih faktora i sljedeće važne indikatore: stopu nezaposlenosti, stopu rasta BDP-a, cijene nekretnina, industrijsku proizvodnju. Sve uvrštene varijable se utvrđuju na nivou zemlje i portfolija, ukoliko je to moguće i izvodljivo.

Prognoze ovih ekonomskih pokazatelja se redovno evaluiraju i ažuriraju. Ulazni podaci za ove prognoze se prikupljaju iz unutrašnjih i vanjskih izvora. Provođe se opsežne interne provjere i (po potrebi) vrši se usaglašavanje kako bi se osiguralo da prognoze odražavaju stavove Banke o budućim ishodima. To uključuje i različite scenarije za budućnost i vjerovatnoću njihovog ostvarenja. Scenariji obuhvataju prognoze za osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, te faktor vjerovatnoće (ponder) za svaki od njih. Prognozirani parametri se dosljedno primjenjuju u različitim internim procesima Banke.

Informacije o budućim događajima koje su sadržane u ovom izvještaju temelje se na trenutnim procjenama, pretpostavkama i projekcijama Banke, kao i trenutno javno dostupnim informacijama. One ne garantuju buduće performanse i uključuju određene poznate i još uvijek nepoznate rizike i neizvjesnosti temeljene na pretpostavkama o budućim događajima koji se možda neće pokazati tačnim. Mnogo faktora može uzrokovati da se trenutni rezultat ili ostvarenja znatno razlikuju od onih koji se mogu iskazati i implicirati takvim izjavama.

Validacija

Metodologija i pretpostavke primijenjene u izračunu očekivanog kreditnog gubitka su ugrađene u interni proces validacije. To znači da su modeli/metodologije predmet kontinuiranog procesa provjere kvaliteta i unapređivanja. Validacioni standardi koji su u primjeni se unaprijed formalno propisuju kako bi se osigurala dosljedna evaluacija u svakom trenutku. Validacija se generalno provodi na godišnjoj osnovi.

Banka pravi razliku između početne i tekuće validacije.

- Početna validacija se vrši nakon izrade novog modela, većih izmjena postojeće metodologije i/ili značajnih promjena vrijednosti.
- Tekuće validacije predstavljaju redovnu reviziju postojeće metodologije (u slučaju da početna validacija nije provedena).

Pored procesa koji se provodi na godišnjem nivou vrši se i mjesečno praćenje kako bi se pravovremeno identifikovao razvoj portfolija i modela i odgovorilo na već prijavljene nalaze.

Validaciju vrši nezavisna unutrašnja jedinica koja podnosi izvještaj lokalnoj upravi i višoj upravi Grupe.

Otpisi

Ukoliko Banka ne može realno očekivati povrat, pristupa se otpisu. Otpis je događaj prestanka priznavanja (u cjelini ili parcijalno) koji je tipično pokrenut ustupcima datim dužnicima koji se nalaze u ozbiljnim finansijskim poteškoćama i/ili odlukom Banke da više nije realno očekivati naplatu predmetnog iznosa.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu imovinu, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Ukoliko u toku procesa oporavka dužnika, Banka prepozna da finansijska aktiva mjerena po amortizovanom trošku neće moći biti otplaćivana, djelimično ili u potpunosti, i uslovi za prestanak prepoznavanja imovine prema MSFI pravilima za prestanak prepoznavanja budu ispunjeni, rezervisat će se 100% individualnih rezervacija na vrijednost finansijske imovine i nakon računovodstvenog otpisa prestati prepoznavati imovinu u izvještaju o finansijskom položaju.

Banka treba izvršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evedintirala očekivane kreditne gubitke u visini 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelim.

Nakon zadovoljavanja prethodno navedenih uslova, potrebno je sve vrste bilansnog potraživanja (glavnica, kamata, naknada) koje se otpisuju interno otpisati i evidentirati u vanbilansnoj evidenciji. Računovodstvena otpisana potraživanja treba da dobiju posebne vrste salda (asset type) za svaku od vrste potraživanja: glavnica, kamata redovna i zatezna, naknada.

Banka je implementirala automatsku implementaciju računovodstvenih otpisa u skladu sa kriterijumima definisanim Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

14.3. Prestanak priznavanja i modifikacije ugovora

Prestanak priznavanja finansijske imovine se vrši kada:

- ugovorna prava na primitak novčanih tokova od imovine isteknu; ili
- Banka prenese svoja prava na primitak novčanih tokova od imovine ili preuzme obavezu da plati primljene novčane tokove u punom iznosu bez materijalnog kašnjenja trećoj osobi u okviru "pass-through" aranžmana; ili
- ako je: (i) Banka prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili (ii) nije ni prenijela niti zadržala suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenijela pravo kontrole nad imovinom.

Izmjene ugovora koje nastaju kao rezultat pregovora sa dužnikom mogu dovesti do dvije vrste modifikacija inicijalno ugovoreni novčanih tokova.

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine suštinski ponovo dogovaraju ili mijenjaju, to će rezultirati prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine. Priznaje se nova finansijska imovina sa modifikovanim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti nove finansijske imovine se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Ukoliko dužnik nije u statusu neispunjenja obaveza, odnosno ako značajna modifikacija ne vodi ka neispunjenju obaveza, onda će nova imovina biti klasifikovana u 1. fazu. Ako dužnik nije ispunio obaveze ili ako modifikacija vodi do prestanka priznavanja originalne finansijske imovine i stvaranja nove finansijske imovine sa velikim popustom koji odražava nastale kreditne gubitke, nova imovina će se pri početnom priznavanju smatrati kupljenom ili stvorenom imovinom umanjenom za kreditne gubitke (eng. POCI). Za finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke se ne formiraju rezervisanja za gubitke i cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se prilikom početnog priznavanja odražava u efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne gubitke. Shodno tome, iznos promjena u cjeloživotnom očekivanom kreditnom gubitku nakon početnog priznavanja finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke treba priznati kao dobit ili gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti u računu dobiti ili gubitka. Čak i ako su cjeloživotni očekivani kreditni gubici manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procijenjene novčane troškove prilikom početnog priznavanja, povoljne izmjene cjeloživotnih očekivanih gubitaka se moraju priznati kao dobit od umanjenja vrijednosti.

Za finansijske instrumente u fazi 1. i 2. koji se mjere po amortiziranom trošku, neamortizovani saldo naknada i transakcijskih troškova kod priznavanja koji se uzimaju u obzir u efektivnoj kamatnoj stopi prikazan je u retku "Neto prihod od kamata", a za finansijske instrumente u fazi 3 koji se mjere po amortiziranom trošku, iskazuje se na poziciji "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine". Otpuštanje ispravke vrijednosti za kreditne gubitke originalne imovine i priznavanje ispravke vrijednosti za kreditne gubitke za novu imovinu prikazani su na poziciji "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine".

Sljedeći kriteriji rezultiraju značajnim izmjenama:

- Kvantitativni - značajna promjena ugovorenih novčanih tokova kada se sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontovana po inicijalno ugovorenoj efektivnoj kamatnoj stopi razlikuje od diskontovane sadašnje vrijednosti originalnog finansijskog instrumenta za minimalno 10%.
- Kvalitativni:
 - promjena dužnika,
 - promjena valute,
 - promjena svrhe finansiranja,
 - uklanjanje ili uvođenje elemenata kritičnih za SPPI u ugovor o najmu.

Neznačajne modifikacije koje ne dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

U slučaju ponovnog dogovora ili izmjene ugovornih novčanih tokova finansijske imovine koja ne rezultira prestankom priznavanja finansijske imovine, subjekti trebaju preračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine na osnovi tako dogovorenih ili izmijenjenih ugovornih novčanih tokova diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Dobit ili gubitak od modifikacije se priznaje u izvještaju dobiti i gubitku.

Finansijska obaveza prestaje se priznavati kada je ugovorna obaveza izvršena, poništena ili istekla.

14.4. Nova strategija ulaganja i procjena poslovnog modela

Tokom 2021. godine menadžment Addiko grupe promovirajući „Program transformacije“ unutar grupe imao je za cilj da ubrza transformaciju ka fokusnim područjima kroz inicijative za rast poslovanja i brže smanjenje non-fokus kreditnih knjiga, kao i postepeni izlazak iz niskoprinosnih i visokokvalitetnih kredita u segmentu malih i srednjih poduzeća.

U okviru ovog programa menadžment je odlučio i da uvede promjenu upravljanja finansijskom imovinom portfelja riznice, kako bi pored portfelja za upravljanje likvidnošću imao i stabilan obim instrumenata za ostvarivanje prihoda od kamata do dospelja. Ova promjena je omogućena ubrzanom izlaskom iz non-fokus segmenta, stvarajući potrebnu likvidnost za financiranje novih obima poslovanja u fokus segmentu.

Banka je izvršila analizu poslovnog modela kako bi provjerila ispravnu klasifikaciju novih instrumenata u ovom novom portfelju riznice i došla do zaključka da se promjena u načinu na koji banka namjerava upravljati takvim ulaganjima na odgovarajući način odražava na poslovni model HTC, radije nego postojećim poslovnim modelom HTCS.

Strategija investiranja u obveznice u prvi plan stavlja održavanje optimalne stabilne pozicije likvidnosti i adekvatnosti kapitala banke, a zatim i ostvarenje dodatnih stabilnih prihoda od kamata. Nova strategija će uz upravljanje likvidnosti i kapitalom, te povećanje profitabilnosti voditi računa i o tome da portfelj obveznica bude u skladu sa apetitom banke za upravljanje kreditnim rizikom.

U tom smislu je odlučeno da se u narednom razdoblju sva nova ulaganja u dužničke vrijednosne papire klasificiraju na sljedeći način:

- Nova dugoročna ulaganja u državne obveznice klasificirati će se pod "HTC" poslovni model, s ciljem držanja finansijske imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova. Prednost ove klasifikacije je u tome da se eventualni pad tržišne vrijednosti obveznica neće negativno odraziti na iznos raspoloživog kapitala tj. neće doći do pada adekvatnosti kapitala.
- Ostala ulaganja u vrijednosne papire u svrhu upravljanja kratkoročnom likvidnošću klasificirati će se u poslovni model "HTCS", čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje.

- Učešće pojedinih ulaganja u ukupnom portfelju obveznica određivati će se na osnovu trenutne i projicirane likvidnosne situacije i kretanja cijena obveznica na tržištu.
- Banka je također pokrenula aktivnosti na sklapanju ugovora o repo poslovima sa Grupom i članicom Grupe, Addiko Hrvatska. Ovo bi banci dalo dodatni prostor za održavanje optimalne likvidnosti, izbjegavanje negativnog utjecaja na adekvatnost kapitala uz ostvarenje planiranih prihoda po kamatama na obveznice.

(15) Ugovori o reotkupu

Ugovor o reotkupu je ugovor između dvije ugovorne strane prema kojem jedna ugovorna strana drugoj ustupa vlasništvo nad predmetnom imovinom po dogovorenoj cijeni na ograničen vremenski period, pri čemu se istovremeno definiše da ta imovina po isteku dogovorenog roka treba ili može biti otkupljena za prethodno dogovoreni iznos. Prema MSFI 9, prodavač nastavlja priznavati imovinu u svom izvještaju o finansijskom položaju ako prodavač u suštini zadržava sav rizik i dobit vezan za vlasništvo. Primljeni novčani iznos prodavač prikazuje kao obavezu, dok ga kupac prikazuje kao potraživanje. Banka nije imala ugovor o reotkupu u 2022. i 2021. godini.

(16) Fiducijarne transakcije

Fiducijarne transakcije koje je Banka zaključila u svoje ime, ali za račun neke treće strane se prema MSFI-ju ne uključuju u izvještaj o finansijskom položaju. Provizije su uključene u neto prihod od naknada i provizija u bilansu stanja.

(17) Finansijske garancije

Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju Banku na isplatu naknade imatelju garancije za nastale gubitke. Takvi gubici nastaju ako neki dužnik ne izvršava svoju obavezu plaćanja u skladu s odredbama i uslovima ugovora. Finansijske garancije se inicijalno priznaju kao obaveze po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove direktno povezane s izdatom garancijom. Inicijalno mjerenje je dobivena premija i ovaj iznos se naknadno amortizira s prihodom od naknada. Obaveze se potom mjere u skladu s većim od iznosa rezervi za očekivani kreditni gubitak i amortizovanog salda inicijalno priznate premije.

(18) Novčane rezerve

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, gotovinu u središnjim bankama koja dospijevaju dnevno, depozite koji dospijevaju dnevno, kao i minimalnu pričuvu. Ti su iznosi iskazani po amortizovanom trošku.

Zahtjev za minimalnom obaveznom rezervom se izračunava iz definiranih stavki bilanse i mora se ispunjavati u prosjeku kroz duže vremensko razdoblje. Stoga depoziti obvezne rezerve ne podliježu nikakvim ograničenjima. Minimalna obvezna rezerva definisana je od strane Centralne banke BiH i koristi se kao indirektni instrument monetarne politike.

(19) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema

Zemljište i objekti koje Banka koristi za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, kao i poslovna i uredska oprema prikazuje se pod stavkom nekretnine, postrojenja i oprema. Ovdje se prikazuje i imovina koja se iznajmljuje trećim stranama pod ugovorima o operativnom najmu; za više detalja vidjeti napomenu (7) Najmovi. Nekretnine kupljenje radi ostvarivanja povrata investicije prikazuje se pod stavkom „Investicijske nekretnine“.

Vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme mjeri se po amortizovanom trošku. Predviđena deprecijacija se obračunava linearnom metodom na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Primjenjuju se sljedeće stope deprecijacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa deprecijacije	U postotcima	U godinama
za nepokretnu imovinu (objekti)	2%	50 yrs
za pokretnu imovinu (postrojenja i oprema)	10-33.3%	3-10 yrs

Investicijske nekretnine predstavljaju zemljište i zgrade koje se drže radi zarade od najma ili radi očekivanog povećanja vrijednosti. Pod uslovom da se mogu dati u zakup ili prodati odvojeno, materijalni dijelovi nekretnina mješovite namjene koje koriste treće strane također se tretiraju kao investicijske nekretnine.

Investicijske nekretnine se vode po trošku sticanja umanjenoj za akumuliranu deprecijaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, prema metodi troška prihvatljivoj prema MRS-u 40, s linearnom deprecijacijom koja se primjenjuje tokom korisnog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme.

Obračunata deprecijacija za nekretnine, postrojenja i opremu koje Banka koristi se prikazuje unutar „Deprecijacija i amortizacija“ u izvještaju o dobiti i gubitku. Obračunata deprecijacija za investicijske nekretnine se prikazuje posebno na poziciji „Ostali operativni rashodi“ u izvještaju o dobiti i gubitku. Dobit i gubitak ostvaren prilikom prodaje, kao i tekući prihod od najma investicijskih nekretnina prikazuje se na poziciji „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“.

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Dakle, nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva iznosa: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjenje se mora priznati. Ukoliko imovina generira priliv koji je u velikoj mjeri ovisan o novčanom prilivu druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U protivnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generira novac kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generira novac kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generira novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupa imovine. Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom „Ostali rezultat“. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti. Poništavanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost imovine ne može prekoračivati iznos koji bi bio prikazan nakon deprecijacije da u prethodnim godinama nije zabilježen nikakav gubitak od umanjenja vrijednosti.

(20) Nematerijalna imovina

Pod nematerijalnom imovinom prikazuju se softver, kao i avansne uplate izvršene za nematerijalnu imovinu. Ta imovina se mjeri po trošku nabavke umanjenoj za amortizaciju.

Predviđena amortizacija se iskazuje linearnom metodom na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe sredstva pod stavkom „Deprecijacija i amortizacija“. Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek upotrebe	U %	U godinama
za softver	14 - 33%	7 yrs

U slučaju da postoje pokazatelji za umanjenja vrijednosti, provodi se test umanjenja vrijednosti u skladu s MRS 36 na način opisan po materijalnom imovinom, a umanjenje vrijednosti se iskazuje u izvještaju o dobiti i gubitku. Umanjenje vrijednosti ili poništenje umanjenja vrijednosti, te dobit i gubitak od prodaje, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom „Ostali rezultat“.

(21) Porezna imovina i porezne obaveze

Kratkoročna i odgođena porezna imovina i obaveze se zajedno iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju pod stavkama "porezna imovina" i "porezne obaveze". Rashod po osnovu poreza na dobit na osnovu poreza na dobit predstavlja zbir tekućeg poreskog dugovanja i odgođenog poreza.

Porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za predmetnu godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u izvještaju o dobiti i gubitku jer on ne uključuje stavke prihoda ili rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikad nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obaveza Banke izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgodena porezna imovina i odgođene porezne obaveze se obračunavaju metodom bilansne obaveze, između poreske osnovice stavki u izvještaju o finansijskom položaju i iznosa iskazanih u skladu s MSFI-jem. U slučaju očekivanih oporezivih privremenih razlika, primjenjuje se odgoda poreza. Odgođena porezna obaveza se priznaje ako će poništavanje oporezivih privremenih razlika dovesti do stvarnog poreskog opterećenja. Odgođena porezna imovina se priznaje za oporezive privremene razlike koje rezultiraju poreznom olakšicom. Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obaveze su smanjene na način propisan MRS 12. Priznavanje odgođenog poreza dozvoljeno je samo ako postoje uvjerljivi dokazi da će biti dostupno dovoljno oporezive dobiti.

Odgodeni porez se mjeri na osnovu poreznih stopa za koje se očekuje da će biti primijenjene na porezne razlike kad se one ponište, na osnovu poreznih stopa koje su uvedene ili naknadno uvedene na datum podnošenja izvještaja, i odražavaju neizvjesnost vezanu za porez na dobit, ako ga ima. U skladu s MRS 12, dugoročni odgođeni porezi se ne diskontuju. Odgođena porezna imovina se priznaje za prenesene porezne gubitke ako postoje uvjerljivi dokaz da će u budućnosti biti dostupna porezna dobit po osnovu kojih se gubici mogu koristiti. Ta procjena se vrši na osnovu poreznih planova koji se temelje na poslovnim planovima koje je odobrila Uprava.

Na kraju svakog izvještajnog perioda vrši se provjera mogućnosti povrata odgođene porezne imovine po osnovu prenesenih poreznih gubitaka i oporezivih privremenih razlika. Priznavanje i poništavanje porezne imovine i poreznih obaveza prikazuje se u izvještaju o dobiti i gubitku ili izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iskazano na zasebnoj poziciji.

(22) Ostala imovina

Ostala imovina se prvenstveno sastoji od odgođene imovine i stečenih nekretnina, ali ne obuhvata finansijske instrumente.

Odgodena imovina se iskazuje po njenoj nominalnoj vrijednosti, stečena imovina po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

(23) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji

U skladu s MSFI 5, imovina (ili grupa za otuđenje) namijenjena prodaji klasifikuje se kao takva ako će njena knjigovodstvena vrijednost biti uglavnom nadoknađena putem prodaje prije nego stalnim korištenjem. Da bi bila klasifikovala kao takva u skladu s MSFI 5.7 i 5.8 neophodno je da ispunjava sljedeće uslove:

- odmah dostupna, tj. imovina mora biti raspoloživa za trenutnu prodaju u postojećem stanju, po uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine
- opredjeljenost planu prodaje imovine, aktivna potraga za kupcem
- velika vjerovatnoća prodaje
- prodaja u periodu od 12 mjeseci

Ako su ovi uslovi ispunjeni, imovina namijenjena prodaji se mjeri u skladu sa odredbama MSFI 5 na datum izvještavanja i iskazuje se po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

Imovina klasifikovana kao imovina namijenjena prodaji i s njom povezane obaveze prikazuju se u zasebnoj stavci izvještaja o finansijskom položaju. „Gubici od umanjenja vrijednosti i ukidanje gubitaka od umanjenja za imovinu klasifikovanu kao namijenjenu prodaji” prikazani su u „Ostalom rezultatu”. Dobici i gubici od prodaje imovine klasifikovane kao namijenjene prodaji i grupe za otuđenje prikazani su u „Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi.”

Za više informacija, vidjeti Napomenu (45) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji.

(24) Rezervisanja

24.1. Rezervisanja za rizike koji proizlaze iz davanja kredita

Rezervisanja za rizike koji proizlaze iz poslovanja kreditiranja formiraju se za rizike koji proizlaze posebno iz predstojećih povlačenja po okvirnim sporazumima ili kao rezervisanja za preuzete obveze za transakcije s klijentima (posebno izdane finansijske garancije i odobrene potencijalne obaveze). Rezervisanja se vrše i za pojedinačne slučajeve

i na nivou portfelja i mjere se u skladu s MSFI 9 i Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Promjene rezervisanja za rizike koji proizlaze iz poslovanja kreditiranja koji utiču na dobit ili gubitak iskazuju se u računu dobiti i gubitka pod stavkom "Troškovi kreditnih gubitka finansijske imovine".

24.2. Rezervisanja za restrukturiranje

Rezervisanja za restrukturiranje knjiže se samo ako su ispunjeni opći kriteriji za evidentiranje rezervisanja u skladu s MRS-om 37.72. To zahtijeva postojanje konstruktivne obaveze za Banku, koja se ispunjava postojanjem formalnog, detaljnog plana restrukturiranja i objavom mjera navedenih u ovom planu onima na koje se to odnosi.

24.3. Ostala rezervisanja

Ostala rezerviranja knjiže se ako postoji sadašnja obaveza vezana uz prošli događaj prema trećoj osobi, ako je vjerojatan nastanak relevantnog potraživanja i ako se iznos potraživanja može pouzdano utvrditi. Ako je učinak značajan, dugotrajna rezervisanja se diskontiraju. Mjerenje rezervisanja za potencijalne obveze i buduće gubitke temelje se na pouzdanim (najboljim) procjenama prema MRS-u 37.36 i dalje. Rezervisanja za sudske sporove uključuju sporove s poslovnim partnerima, klijentima i vanjskim institucijama, a formirana su na temelju procjene vjerojatnosti da će Banka izgubiti sudski spor. U određenim slučajevima, gubitak povezan s pravnim rizikom izračunava se korištenjem statističkih metoda s očekivanom vrijednošću koja predstavlja zbir umnožaka vjerojatnosti specifičnih ishoda spora i gubitka izračunatog za svaki scenarij, uzimajući u obzir alternativne metode predviđanja s obzirom na broj sporova unutar relevantnog vremenskog horizonta.

(25) Ostale obveze

Ova stavka uključuje odgođene prihode i nefinansijske obveze koje se zbog svoje prirode ne mogu svrstati u određenu bilančnu stavku.

(26) Primanja zaposlenih

26.1. Kratkoročna primanja

Banka vrši plaćanje obaveza koje se odnose na poreze, doprinose iz plate i na platu u skladu s kolektivnim ugovorima u FBiH, kao i topli obrok, prevoz i jednokratne naknade. Ti troškovi se priznaju u izvještaju o dobiti i gubitku u istom periodu za koji se priznaju troškovi plaća radnika.

26.2. Dugoročna primanja zaposlenika: otpremnina

U skladu s važećim zakonima i propisima, kao i odredbama Priručnika o radu Banke, otpremnine se isplaćuju ovisno o vrsti prestanka važenja ugovora o radu i kod slučajeva gdje se utvrdi obaveza isplate iste. U slučaju prestanka važenja ugovora o radu zbog umirovljenja, Banka isplaćuje otpremninu u iznosu 3 prosječne neto plaća zaposlenika, a u slučaju raskida ugovora zbog ekonomskih, tehnoloških ili organizacionih razloga, Banka priprema program otpuštanja zaposlenih, a dodatni iznos otpremnine mogu odobriti Uprava i Nadzorni odbor, uzimajući u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja. Rezervisanja za otpremnine su zasnovana na aktuarskim izvještajima i i koriste se samo u svrhe za koje su namijenjena. Na kraju svake godine vrši se procjena tačnosti iznosa rezervisanja za otpremnine i neiskorišteni godišnji odmor.

U skladu s Izmjenama i dopunama Međunarodnog računovodstvenog standarda 19: Primanja zaposlenih, dodatna rezerviranja ili njihovo poništavanje se priznaju u izvještaju o dobiti i gubitku, pod stavkom „Troškovi zaposlenih“ pod pretpostavkom da oni nisu povezani s aktuarskim dobitima i gubicima, u protivnom će biti odmah priznati u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

(27) Kapital

Kapital predstavlja preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih obaveza koje investitor ne može prekinuti. Upisani (osnovni) kapital predstavlja iznose koje su dioničari uplatili u skladu sa statutom.

Zakonske rezerve predstavljaju fond rezervi formiran u skladu s članom 108 Zakona o privrednim društvima (Službeni glasnik FBiH, br. 81/15).

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odgođenih poreza - finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Zadržana dobit uključuje ukupnu dobit koju je Banka ostvarila, osim dijela dobiti na koju imaju pravo vanjske strane.

Napomene uz izvještaj o dobiti i gubitku**(28) Neto prihod od kamata**

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	31.571	30.134
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.492	1.931
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	29.078	28.203
Negativna kamata od finansijske imovine	1	0
Ukupno prihod od kamata	31.571	30.134
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	-1.993	-2.826
od čega obaveze po najmu	-41	-39
Negativna kamata od finansijske imovine	-401	-582
Ukupno rashod od kamata	-2.394	-3.408
Ukupno neto prihod od kamata	29.177	26.726

Rashod od kamata na osnovu finansijskih obaveza mjereno po amortizovanom trošku iznosi -2.394 hiljada KM (2021: -3.408 hiljada KM) i uključuje troškove u iznosu -1.953 hiljada KM (2021: -2.787 hiljada KM) koji se odnosi na depozite klijenata.

Prihod od kamata prikazan po instrumentima i sektorima:

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Dužnički vrijednosni papiri	2.492	1.931
Vlade	2.083	1.508
Kreditne institucije	406	416
Pravna lica	3	7
Kredit i potraživanja	29.078	28.203
Vlade	10	14
Kreditne institucije	188	20
Druge finansijske institucije	216	251
Pravna lica	8.050	7.479
Fizička lica	20.614	20.439
Negativna kamata od finansijske imovine	1	0
Kreditne institucije	1	0
Ukupno	31.571	30.134

Rashod od kamata prikazan po instrumentu i sektoru:

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Depoziti	-1.953	-2.787
Vlade	-41	-36
Kreditne institucije	-181	-130
Druge finansijske institucije	-415	-424
Nefinansijske institucije	-61	-147
Fizička lica	-1.255	-2.050
Ostale finansijske obaveze	-40	-39
Negativna kamata od finansijske imovine	-401	-582
Centralna banka	-401	-582
Ukupno	-2.394	-3.408

(29) Neto prihod od naknada i provizija

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Računi i paketi	5.753	5.671
Transakcije	4.132	3.834
Kartice	2.726	2.440
Zajmovi	724	622
Finansiranje trgovine	1.676	1.398
Bankoosiguranje	1.372	1.175
Deviza i dinamička konverzija valuta	4.765	3.993
Ostalo	271	88
Prihodi od naknada i provizija	21.419	19.221
Računi i paketi	-529	-481
Transakcije	-642	-585
Kartice	-3.427	-3.042
Vrijednosni papiri	-60	-53
Poticaji klijenata	-32	-93
Promjene valuta	-74	-9
Zajmovi	-44	-39
Ostalo	-121	-126
Troškovi naknada i provizija	-4.929	-4.428
Neto prihod od naknada i provizija	16.490	14.793

Priroda prihoda od naknada i provizija opisana je u Bilješci (10).

(30) Neto rezultat za finansijske instrumente

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Kursne razlike	31	-53
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	113	693
Ukupno	144	640

Iznos od 113 hiljada KM (2021: 693 hiljade KM) vezan je za dobit od prodaje dužničkih vrijednosnih papira.

(31) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi - neto

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Osiguranje depozita	-1.753	-1.824
Naknade Agenciji za bankarstvo i ostale takse	-807	-838
Neto rezultat od nefinansijske imovine	842	1.321
Rezultat od operativnog najma	154	18
Rezultat od ostalih prihoda i rashoda	-261	-209
Ukupno	-1.825	-1.532

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi - bruto

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Ostali operativni prihodi	1.200	1.615
Dobit od prodaje nefinansijske imovine	876	1.370
Prihod od operativnog najma	154	18
Dobit od prodaje imovine klasificirane kao namijenjena prodaji	0	60
Ostali prihodi	170	167
Ostali operativni rashodi	-3.025	-3.147
Gubitak od prodaje nefinansijske imovine	-34	-109
Osiguranje depozita	-1.753	-1.824
Naknade Agenciji za bankarstvo i ostale takse	-807	-838
Ostali rashodi	-431	-376
Ukupno	-1.825	-1.532

(32) Troškovi zaposlenih

	(000) BAM	
	31.12.2022	31.12.2021
Plaće	-7.137	-7.669
Doprinosi po osnovu zdravstvenog osiguranja	-2.046	-2.123
Varijabilna plaćanja	-1.834	-1.322
Ostale naknade zaposlenima	-1.253	-1.036
Doprinosi po osnovu penzionog osiguranja	-2.382	-2.472
Troškovi otpremnina	-166	0
Prihodi od otpuštanja ukalkulisanja na primanja zaposlenih	208	519
Ostali troškovi zaposlenih	-60	-567
Ukupno	-14.670	-14.670

	31.12.2022	31.12.2021
Zaposlenici na određeno (puno radno vrijeme)	322	323
Zaposlenici - prosječan broj tokom godine (puno radno vrijeme)	320,58	336,42

(33) Ostali administrativni troškovi

	(000) BAM	
	31.12.2022	31.12.2021
IT troškovi	-7.071	-7.761
Troškovi nekretnina (najam i drugi troškovi nekretnina)	-2.613	-2.670
Pravni i savjetodavni troškovi	-922	-791
Marketinški troškovi	-1.308	-1.160
Ostali administrativni troškovi	-1.028	-937
Ukupno	-12.942	-13.319

(34) Deprecijacija i amortizacija

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Nekretnine, postrojenja i oprema	-1.568	-1.554
Nematerijalna imovina	-1.366	-1.464
Ukupno	-2.934	-3.018

(35) Ostali rezultat

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Neto rezultat promjene rezervisanja za sudske sporove	664	3.823
Otpuštanja rezervisanja za sudske sporove i prihodi od sudskih sporova	812	4.022
Raspodjela rezervi za pasivne pravne predmete i sudske troškove	-148	-199
Umanjenje vrijednosti/poništenje umanjnja vrijednosti nefinansijske imovine	-223	-720
Poništenje umanjnja vrijednosti	0	0
Umanjenje	-223	-720
Neto rezultat ponovnog mjerenja dugotrajne imovine klasificirane kao namijenjenje prodaji	-120	0
Poništenje umanjnja vrijednosti	0	0
Umanjenje	-120	0
Dobitak/gubitak modifikacije	0	-216
Ukupno	321	2.887

Otpuštanje rezervisanja za sudske sporove i prihodi od sudskih sporova uključuje ostale prihode od sudskih sporova priznate na osnovu pozitivnog ishoda sudskih sporova u iznosu od 380 hiljada KM po osnovu vansudske nagodbe (2021. 3.632 hiljade KM). Daljnje pojedinosti o rezervisanjima za pravne sporove uključene su u bilješku (24) Rezervisanja i bilješku (63) Pravni rizik.

Stavka „Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine“ u 2022. godini u iznosu od 223 hiljade KM uključuje umanjenje vrijednosti nekretnina u skladu sa MRS 36.

(36) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine

Troškovi kreditnog gubitka zbog obezvređenja finansijskih sredstava vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, po amortizovanom trošku i finansijskim garancijama i preuzetim obavezama se raščlanjuju na sljedeći način:

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	36	1.905
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po amortizovanom trošku	340	-555
Neto promjena kreditnih gubitaka	-2.612	-2.282
Prihodi od naplaćenih računovodstvenih otpisanih i suspendovanih potraživanja	3.208	2.357
Direktno priznati gubici umanjnja vrijednosti	-256	-630
Trošak kreditnih gubitaka za potencijalne obaveze i date garancije	1.196	2.150
Ukupno	1.572	3.500

(37) Porez na dobit

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Porez na dobit za godinu	-365	0
Odgođeni porez	-591	-1.375
Ukupno	-956	-1.375

37.1. Usklađivanje efektivne poreske stope

Usklađivanje očekivanog poreza na dobit sa efektivnim porezom je kako slijedi:

	31.12.2022	31.12.2021
Poslovni rezultat prije poreza	15.333	16.007
Trošak poreza na dobit na osnovu stope poreza na dobit u BiH od 10 %	-1.533	-1.601
Usklađenja porezne osnovice		
Efekti nepriznatih rashoda	-297	-332
Efekti priznatih prihoda	880	874
Efekti privremenih razlika prethodnih godina	-	-
Upotrijebljeni porezni gubici iz prethodnih godina	585	1.059
Efekti promjene odgođenih poreza na privremene razlike	-591	-1.375
Porez na dohodak (efektivna poreska stopa: 6% (2021: 8%))	-956	-1.375

37.2. Kretanja odgođenog poreza

U finansijskoj godini, odgođena poreska sredstva i obaveze su netirane u mjeri u kojoj su ispunjeni zahtjevi prema MRS 12. Odloženi porezi (poreska imovina ili poreske obaveze) evidentirani su za razlike između knjigovodstvene vrijednosti za potrebe poreza i vrijednosti MSFI kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

2022	Neto stanje 1. Januar	Izveštaj o dobiti i gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit (OCI)	Net	Stanje na 31. Decembar	
					Odgođena porezna sredstva	Odgođene porezne obaveze
Nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja	-120	58	-	-62	-	62
Investicijski vrijednosni papiri po FVTOCI	33	-	2.318	2.351	2.351	-
Dužnički vrijednosni papiri-komponenta kreditnog rizika	32	-4	-	28	28	-
Rezervisanja za sudske sporove	872	-126	-	746	746	-
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	1.950	-390	-	1.560	1.560	-
Preneseni porezni gubici	-	-	-	-	-	-
Ostalo	306	-59	-	247	247	-
Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine	720	-70	-	650	650	-
Poreska imovina (obaveze) prije prebijanja	3.793	-591	2.318	5.520	5.582	62
Prebijanje poreza						
Poreska imovina (obaveze)	3.793	-591	2.318	5.520	5.582	62

2021	Neto stanje 1. Januar	Izveštaj o dobiti i gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit (OCI)	Net	Stanje na 31. Decembar	
					Odgođena porezna sredstva	Odgođene porezne obaveze
Nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja	-270	150	-	-120	-	120
Investicijski vrijednosni papiri po FVTOCI	-187	-	220	33	33	-
Dužnički vrijednosni papiri-komponenta kreditnog rizika	222	-190	-	32	32	-
Rezervisanja za sudske sporove	1.054	-182	-	872	872	-
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	3.083	-1.133	-	1.950	1.950	-
Preneseni porezni gubici	-	-	-	-	-	-
Ostalo	209	97	-	306	306	-
Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine	837	-117	-	720	720	-
Poreska imovina (obaveze) prije prebijanja	4.948	-1.375	220	3.793	3.913	120
Prebijanje poreza						
Poreska imovina (obaveze)	4.948	-1.375	220	3.793	3.913	120

Ukupna promjena odgođenih poreza u finansijskim izvještajima iznosi 1.727 hiljada KM (2021.: 1.155 hiljada KM). Od toga, -591 hiljada KM (2021.: -1.375 hiljada) je prikazano u tekućem računu dobiti i gubitka kao prihod od odgođenog poreza, a iznos od 2.318 hiljada KM (2021.: 220 hiljada) je prikazan u ostalom sveobuhvatnom prihodu u kapitalu.

Razvoj odgođenih poreza u neto iznosu je sljedeći:

(000) BAM

	2022	2021
Stanje na početku perioda (01.01.)	3.793	4.948
Porezni prihodi/rashodi priznati u bilansu uspjeha	-591	-1.375
Porezni prihodi/rashodi priznati u OCI	2.318	220
Stanje na kraju perioda (31.12.)	5.520	3.793

(000) BAM

	2022	2021
Odgođena poreska imovina	5.582	3.913
Odgođene porezne obaveze	-62	-120
Ukupno	5.520	3.793

37.3. Preneseni porezni gubici

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, oporezivi gubici mogu se prenositi u sljedećih pet godina.

Banka nije priznala odgođenu poreznu imovinu na prenesene porezne gubitke jer je neizvjesno da će Banka imati dovoljnu oporezivu dobit u odnosu na koju može iskoristiti koristi od prenesenih neiskorištenih poreznih gubitaka i povezane odgođene porezne imovine.

Banka je u tekućoj godini iskoristila porezne gubitke iz prethodne godine.

Korištenje neiskorištenih poreskih gubitaka iz prethodnih godina i mogućnost njihovog prenošenja može se vidjeti u donjoj tabeli:

(000) BAM

Tax losses	2022	2021
Primjenjiva porezna stopa - tekuća godina	10%	10%
Ukupan iznos poreznih gubitaka za prenos	-	5.851
od toga potpuno/neograničeno iskoristivi	-	-
od toga ograničeno iskoristivi	-	5.851
1. naredna godina	-	-
2. naredna godina	-	-
3. naredna godina	-	-
4. naredna godina	-	5.851
5. naredna godina	-	-
Potencijalni DTA	-	585
Priznat DTA	-	-
Nepriznat DTA	-	585

Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju

(38) Novac i novčana sredstva

(000) BAM

31.12.2022	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak za kredite	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac	24.721	0	24.721
Novčana sredstva na računu Centralne banke	180.071	-180	179.891
Ostali depoziti po viđenju	61.136	-305	60.831
Ukupno	265.928	-485	265.443

(000) BAM

31.12.2021	Bruto knjigovodstvena vrijednost	ECL dodatak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac ¹⁾	53.288	0	53.288
Novčana sredstva na računu Centralne banke	188.782	-189	188.593
Ostali depoziti po viđenju	49.519	-250	49.269
Ukupno	291.589	-439	291.150

¹⁾Novac u blagajni

Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostali depoziti po viđenju uključuju iznose koji dospijevaju na dnevnoj osnovi i obaveznu rezervu. Iznosi koji ne dospijevaju na dnevnoj osnovi se prikazuju u stavci krediti i potraživanja. Višak novčanih sredstava iznad obavezne rezerve na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine također služi za ispunjavanje uslova za obaveznu rezervu. Na izvještajni datum minimalna rezerva bila je 77.991 hiljada KM (2021: 80.650 hiljada KM).

38.1. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	238.301
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	2.906
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	241.207

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	236.440
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	1.861
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	238.301

38.2. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-439
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-46
Rezervisanje za očekivni kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-485

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-514
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	75
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-439

(39) Krediti i potraživanja

Banka sve kredite i potraživanja mjeri po amortizovanoj vrijednosti.

39.1. Krediti i potraživanja od kreditnih institucija

(000) BAM

31.12.2022	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak za kredite	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kredit i potraživanja	28	0	28
Kreditne institucije	28	0	28
Ukupno	28	0	28

(000) BAM

31.12.2021	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak za kredite	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kredit i potraživanja	34	-9	25
Kreditne institucije	34	-9	25
Ukupno	34	-9	25

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	34	0	0	0	34
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-542	0	0	0	-542
Kursne razlike i druga kretanja	536	0	0	0	536
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	28	0	0	0	28

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Total
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	127	0	0	0	127
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	-93	0	0	0	-93
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	34	0	0	0	34

39.2. Krediti i potraživanja od klijenata

(000) BAM

31.12.2022	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubici			Knjigovodstvena vrijednost (neto)
		Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	
Vlade	101	-1	0	0	100
Druge finansijske institucije	4.330	-28	-1	-156	4.145
Pravna lica	219.839	-1.131	-3.960	-9.937	204.811
Fizička lica	333.014	-1.877	-6.906	-28.517	295.714
Ukupno	557.284	-3.037	-10.867	-38.610	504.770

(000) BAM

31.12.2021	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubici			Knjigovodstvena vrijednost (neto)
		Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	
Vlade	334	-4	0	0	330
Druge finansijske institucije	5.481	-129	0	-131	5.221
Pravna lica	203.378	-2.017	-4.284	-14.184	182.893
Fizička lica	331.854	-3.114	-7.102	-42.430	279.208
Ukupno	541.047	-5.264	-11.386	-56.745	467.652

(000) BAM

2022		Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
	Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	385.213	94.654	61.180	0	541.047
	Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	80.255	-38.306	-3.672	0	38.277
	Prenos između nivoa kreditnog rizika	-48.945	40.607	8.338	0	0
	Otpisi	-36	-48	-23.424	0	-23.508
	Kursne razlike i druga kretanja	1.336	2	130	0	1.468
	Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	417.823	96.909	42.552	0	557.284

(000) BAM

2021		Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
	Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	379.007	139.773	72.843	0	591.623
	Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	17.563	-37.369	-9.644	0	-29.450
	Prenos između nivoa kreditnog rizika	-9.266	-7.311	16.577	0	0
	Otpisi	-109	-124	-18.402	0	-18.635
	Efekti modifikacije	-154	-317	-79	0	-550
	Kursne razlike i druga kretanja	-1.828	2	-115	0	-1.941
	Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	385.213	94.654	61.180	0	541.047

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost je povećana tokom 2022. godine, pri čemu je povećanje u nivou kreditnog rizika 1 i smanjenje u nivou kreditnog rizika 3 uglavnom kroz otpise kao rezultat izmirenja dugova iz redovne naplate i obračuna, što je praćeno smanjenjem ispravke vrijednosti.

Kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubici kredita i potraživanja od klijenata

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-5.264	-11.386	-56.745	0	-73.395
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	230	1.947	-4.750	0	-2.573
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1.996	-1.436	-560	0	0
Otpisi	3	10	23.257	0	23.270
Kursne razlike i druga kretanja	-2	-2	188	0	184
of write	0	0	284	0	284
Rezervisanje za očekivni kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-3.037	-10.867	-38.610	0	-52.514

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-7.074	-18.184	-65.393	0	-90.651
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	6.036	892	-9.261	0	-2.333
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-3.975	5.863	-1.888	0	0
Otpisi	12	46	19.621	0	19.679
Kursne razlike i druga kretanja	-263	-3	176	0	-90
Unwinding	0	0	318	0	318
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-5.264	-11.386	-56.745	0	-73.395

KREDITI I POTRAŽIVANJA STANOVNIŠTVU

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	223.821	61.981	46.054	0	331.856
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	41.534	-18.070	-2.426	0	21.038
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-36.758	28.521	8.237	0	0
Otpisi	-32	-48	-19.939	0	-20.019
Kursne razlike i druga kretanja	7	2	130	0	139
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	228.572	72.386	32.056	0	333.014

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	211.758	60.407	55.848	0	328.013
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	33.991	-10.252	-5.725	0	18.014
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-21.661	12.154	9.507	0	0
Otpisi	-109	-121	-13.377	0	-13.607
Efekti modifikacije	-152	-220	-78	0	-450
Kursne razlike i druga kretanja	-6	13	-121	0	-114
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	223.821	61.981	46.054	0	331.856

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-3.116	-7.103	-42.429	0	-52.648
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-573	1.433	-5.233	0	-4.373
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1.812	-1.244	-568	0	0
Otpisi	0	10	19.554	0	19.564
Kursne razlike i druga kretanja	0	-2	159	0	157
Očekivni kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-1.877	-6.906	-28.517	0	-37.300

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-2.651	-9.449	-51.467	0	-63.567
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	3.401	-1.456	-5.783	0	-3.838
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-3.878	3.758	120	0	0
Otpisi	12	46	14.597	0	14.655
Kursne razlike i druga kretanja		-2	104	0	102
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-3.116	-7.103	-42.429	0	-52.648

Ukupni bruto knjigovodstveni iznos neznatno se povećao tokom 2022. godine, uglavnom od plasmana novih zajmova koje nadmašuju otplate i otpise - praćeno blagim smanjenjem pokrivenosti ECL-om za performing portfolio unatoč povećanju apsolutne vrijednosti ispravki vrijednosti.

KREDITI I AVANSI NEFINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	155.709	32.673	14.995	0	203.377
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	41.484	-20.222	-1.271	0	19.991
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-12.156	12.055	101	0	0
Otpisi	-4	0	-3.485	0	-3.489
Kursne razlike i druga kretanja	-40	0	0	0	-40
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	184.993	24.506	10.340	0	219.839

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	166.366	73.435	16.986	0	256.787
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	-18.512	-25.693	-4.041	0	-48.246
Prenos između nivoa kreditnog rizika	7.888	-14.958	7.070	0	0
Otpisi	0	-3	-5.025	0	-5.028
Efekti modifikacije	-2	-97	-1	0	-100
Kursne razlike i druga kretanja	-31	-11	6	0	-36
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	155.709	32.673	14.995	0	203.377

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-2.017	-4.283	-14.185	0	-20.485
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	699	515	508	0	1.722
Prenos između nivoa kreditnog rizika	184	-192	8	0	0
Otpisi	3	0	3.703	0	3.706
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	29	0	29
Očekivni kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-1.131	-3.960	-9.937	0	-15.028

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-4.389	-8.411	-13.917	0	-26.717
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	2.495	2.258	-3.356	0	1.397
Prenos između nivoa kreditnog rizika	138	1.870	-2.008	0	0
Otpisi	0	0	5.024	0	5.024
Kursne razlike i druga kretanja	-261	0	72	0	-189
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-2.017	-4.283	-14.185	0	-20.485

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost kredita nefinansijskim društvima povećala se tokom 2022., uglavnom isplatama novih zajmova - što je bolje od otplate i otpisa - popraćeno blagim smanjenjem pokrivenosti ECL-om za performing portfolio.

KREDITI I AVANSI VLADAMA

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	334	0	0	0	334
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-1.602	0	0	0	-1.602
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1	1	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	1.369	0	0	0	1.369
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	100	1	0	0	101

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	636	0	0	0	636
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	1.490	0	0	0	1.490
Kursne razlike i druga kretanja	-1.792	0	0	0	-1.792
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	334	0	0	0	334

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-4	0	0	0	-4
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	5	0	0	0	5
Kursne razlike i druga kretanja	-2	0	0	0	-2
Očekivni kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-1	0	0	0	-1

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-20	0	0	0	-20
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	18	0	0	0	18
Kursne razlike i druga kretanja	-2	0	0	0	-2
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-4	0	0	0	-4

KREDITI I AVANSI DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	5.349	0	131	0	5.480
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-1.161	-14	25	0	-1.150
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-30	30	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	4.158	16	156	0	4.330

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	247	5.931	9	0	6.187
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	595	-1.424	122	0	-707
Prenos između nivoa kreditnog rizika	4.507	-4.507	0	0	0
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	5.349	0	131	0	5.480

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-127	0	-131	0	-258
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	99	-1	-25	0	73
Očekivni kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-28	-1	-156	0	-185

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-14	-324	-9	0	-347
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	122	89	-122	0	89
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-235	235	0	0	0
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-127	0	-131	0	-258

Ponderirane prosječne kamatne stope na kredite mogu se sažeti na sljedeći način:

	31.12.2022	31.12.2021
Pravna lica	3,73%	3,22%
Fizička lica	6,83%	7,03%

39.3. Zajmovi i predujmovi podložni ugovornim izmjenama koje nisu rezultirale prestankom priznavanja

Tablica u nastavku prikazuje dužničke finansijske instrumente mjerene po amortiziranom trošku, dodijeljene nivou kreditnog rizika 1 i 2, koji su bili podložni ugovornim izmjenama koje nisu rezultirale prestankom priznavanja tokom izvještajnog razdoblja.

(000) BAM

	31.12.2022		31.12.2021	
	Amortizirani troškovi prije izmjene	Dobici/gubici modifikacije	Amortizirani troškovi prije izmjene	Dobici/gubici modifikacije
Druge finansijske korporacije	0	0	0	0
Nefinansijska poduzeća	0	0	10.412	-46
Stanovništvo	0	0	7.991	-170
Ukupno	0	0	18.403	-216

(40) Investicijski vrijednosni papiri

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI)	211.758	243.068
Po amortizovanom trošku	1.957	0
Ukupno	213.715	243.068

Zbog svoje solidne razine likvidnosti i činjenice da se očekuje da će se novi obim poslovanja u fokusnim segmentima finansirati ubrzanim smanjenjem nefokusnih segmenata, Addiko je u poslovnom planu za 2022. prilagodio svoju strategiju riznice kako bi zadržao pretežni dio svojih ulaganja u visokokvalitetne obveznice do dospeljeća u svrhu povećanja prinosa i zapravo prikupljanja prihoda od kamata do dospeljeća za podršku glavnom pokretaču prihoda, neto bankarskom prihodu. Kao posljedica ove promjene, Addiko je pokrenuo novi poslovni model za portfolio riznice, klasificirajući nova ulaganja u kategoriju koja se drži za naplatu.

40.1. Fer vrijednost kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (FVTOCI)

Investicijski vrijednosni papiri - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	242.965
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-20.504
Prestanak priznavanja finansijske imovine	-10.637
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	211.824

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	206.112
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	36.853
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	242.965

Investicioni vrijednosni papiri- kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1
Očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-315
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	36
Očekivni kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-279

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika
	1
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-2.218
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.905
Kursne razlike i druga kretanja	-2
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-315

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Dužnički vrijednosni papiri	211.544	242.650
Vlade	103.096	113.129
Kreditne institucije	108.448	119.729
Pravna lica	0	9.792
Vlasnički instrumenti	214	418
Druge finansijske institucije	97	64
Pravna lica	117	354
Ukupno	211.758	243.068

U sljedećoj tabeli prikazani su vlasnički vrijednosni papiri mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
S.W.I.F.T SCRL	114	95
Sarajevska berza d.d. Sarajevo	96	64
Badeco Adria dd Sarajevo	0	224
JP Elektroprivreda BIH d.d. Sarajevo	0	16
PIVARA TUZLA DD TUZLA	3	12
ZATVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM "EUROFOND-1" D.D. TUZLA	0	4
JP ELEKTROPRIVREDA HZ HB MOSTAR	0	2
IF MI GROUP D.D. SARAJEVO	1	1
Ukupno	214	418

40.2. Po amortizovanom trošku

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Dužnički vrijednosni papiri	1.957	0
Vlade	1.957	0
Ukupno	1.957	0

(41) Materijalna imovina

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema	15.595	19.048
Zemljište i objekti	14.094	17.466
Postrojenja i oprema	1.475	1.432
Postrojenja i oprema - investicije u toku	26	150
Imovina s pravom korištenja	1.368	1.487
Zemljište i objekti	908	1.105
Postrojenja i oprema	460	382
Investicijske nekretnine	1.383	49
Ukupno	18.346	20.584

(42) Nematerijalna imovina

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Goodwill	0	0
Kupljeni softver	3.962	4.165
Ostala nematerijalna imovina	0	0
Nematerijalna imovina - investicije u toku	1.666	1.926
Ukupno	5.628	6.091

(43) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine

43.1. Kretanje nabavne i knjigovodstvene vrijednosti

(000) BAM

31.12.2022	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja		
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Postrojenja i oprema - investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicijske nekretnine
Troškovi nabavke 01.01.2022	37.019	12.817	150	2.101	562	413
Promjene zbog MSFI 5	-4.468	0	0	0	0	0
Prenos	-3.833	207	-225	0	0	3.851
Nabavke	227	234	101	290	153	0
Otuđenje	0	-10	0	-128	-27	-411
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0
Otpisi	-16	-227	0	0	0	0
Troškovi nabavke 31.12.2022	28.929	13.021	26	2.263	688	3.853
Ukupna amortizacija 31.12.2022	-14.835	-11.546	0	-1.355	-228	-2.470
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022	14.094	1.475	26	908	460	1.383

(000) BAM

31.12.2022	Nematerijalna imovina			
	Kupljen softver	Softver u razvoju	Investicije u toku	Ukupno
Troškovi nabavke 01.01.2022	34.892	0	1.926	89.880
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	-4.468
Prenos	1.176	0	-1.176	0
Nabavke	0	0	916	1,921
Otuđenje	0	0	0	-576
Ostale promjene	0	0	0	0
Otpisi	-38	0	0	-281
Troškovi nabavke 31.12.2022	36.030	0	1.666	86.476
Ukupna amortizacija 31.12.2022	-32.068	0	0	-62.502
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022	3.962	0	1.666	23.974

(000) BAM

31.12.2021	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja		
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Postrojenja i oprema - investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicijske nekretnine
Troškovi nabavke 01.01.2022	37.267	15.716	108	1.910	549	412
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0	0	0
Prenos	7	-8	0	0	0	1
Nabavke	465	115	160	857	393	0
Otuđenje	0	-1.428	-118	0	0	0
Ostale promjene	0	0	0	-666	-380	0
Otpisi	-720	-1.578	0	0	0	0
Trošak nabavke 31.12.2021	37.019	12.817	150	2.101	562	413
Ukupna amortizacija 31.12.2021	-19.553	-11.385	0	-996	-180	-364
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	17.466	1.432	150	1.105	382	49

(000) BAM

31.12.2021	Nematerijalna imovina			
	Kupljen softver	Softver u razvoju	Investicije u toku	Ukupno
Troškovi nabavke 01.01.2022	33.469	0	2102	91.533
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0
Prenos	1.331	0	-1331	0
Nabavke	92	0	1155	3.237
Otuđenje	0	0	0	-1.546
Ostale promjene	0	0	0	-1.046
Otpisi	0	0	0	-2.298
Trošak nabavke 31.12.2021	34.892	0	1.926	89.880
Ukupna amortizacija 31.12.2021	-30.727	0	0	-63.205
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	4.165	0	1.926	26.675

43.2. Kretanje deprecijacije i amortizacije

(000) BAM

31.12.2022	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja		
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Postrojenja i oprema - investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicijske nekretnine
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2022	-19.553	-11.385	0	-996	-180	-364
Promjene zbog MSFI 5	2.965	0		0	0	0
Prenos	2.444	0	0	0	0	-2.444
Nabavke	0	0	0	0	135	0
Obračunata amortizacija	-498	-378	0	-477	-183	-32
Umanjenje vrijednosti	-193	0	0	0	0	0
Ostale promjene	0	11	0	118	0	370
Otpisi	0	206	0	0	0	0
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2022	-14.835	-11.546	0	-1.355	-228	-2.470

(000) BAM

31.12.2022	Nematerijalna imovina			
	Kupljen softver	Softver u razvoju	Investicije u toku	Ukupno
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2022	-30.727	0	0	-63.205
Promjene zbog MSFI 5	0			2.965
Prenos	0	0	0	0
Nabavke	0	0	0	135
Obračunata amortizacija	-1.366	0	0	-2.934
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	-193
Ostale promjene	0	0	0	499
Otpisi	25	0	0	231
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2022	-32.068	0	0	-62.502

(000) BAM

31.12.2021	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja		
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Postrojenja i oprema - investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicijske nekretnine
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2021	-19.676	-14.112	0	-824	-343	-358
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0	0	0
Prenos	0	0	0	0	0	0
Nabavke	0	1.532	0	0	0	0
Obračunata amortizacija	-497	-379	0	-459	-213	-6
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0	0	0
Ostale promjene	0	0	0	287	376	0
Otpisi	620	1.574	0	0	0	0
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2021	-19.553	-11.385	0	-996	-180	-364

(000) BAM

31.12.2021	Nematerijalna imovina			
	Purchased software	Developed software	Under development	Ukupno
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2021	-29.263	0	0	-64.576
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0
Prenos	0	0	0	0
Nabavke	0	0	0	1.532
Obračunata amortizacija	-1.464	0	0	-3.018
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0
Ostale promjene		0	0	663
Otpisi	0	0	0	2.194
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2021	-30.727	0	0	-63.205

(44) Ostala imovina

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Pretplate i obračunati prihod	1.851	2.261
Zalihe (stečena materijalna imovina, imovina za najam, itd.)	5	8
Ostala imovina	32	54
Ukupno	1.888	2.323

(45) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

U tekućem izvještajnom periodu, ova pozicija prvenstveno uključuje nekretnine koje su dio projekta prodaje imovine za koju se već aktivno vrši oglašavanje.

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.406	1.023
Ukupno	2.406	1.023

(46) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Depoziti	819.747	798.605
Depoziti kreditnih institucija	10.765	915
Depoziti klijenata	808.982	797.690
Ostale finansijske obaveze	8.732	9.001
od čega obaveze najma	1.394	1.512
Ukupno	828.479	807.606

46.1. Depoziti kreditnih institucija

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Tekući računi / A'vista depoziti	2.540	915
Oročeni depoziti	8.225	0
Ukupno	10.765	915

46.2. Depoziti klijenata

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Tekući računi / A'vista depoziti	603.245	592.168
Vlade	25.504	32.489
Druge finansijske institucije	8.023	6.572
Pravna lica	212.417	198.981
Fizička lica	357.301	354.126
Oročeni depoziti	205.737	205.522
Vlade	5.545	3.976
Druge finansijske institucije	32.184	29.834
Pravna lica	29.051	15.271
Fizička lica	138.957	156.441
Ukupno	808.982	797.690

Prosječna kamatna stopa na depozite predstavljena je u sljedećoj tabeli:

	31.12.2022	31.12.2021
Pravna lica	-0,20%	-0,24%
Fizička lica	-0,26%	-0,40%

(47) Rezervisanja

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Rezervisanja za sudske sporove	7.461	8.724
Potencijalne obaveze i date garancije	1.209	2.406
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	2.384	2.560
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	82	101
Mjere restrukturiranja	0	394
Ukupno	11.136	14.185

Stavka "Rezervisanja za sudske sporove" uključuje rezervisanja za pravne sporove povezane s klijentovim tužbama. Nadalje, pod ovom stavkom su iskazane i dodatne obaveze kao što su neriješeni sudski sporovi vezani za kreditno poslovanje prezentirano pod ovom stavkom. U skladu sa MRS 37.92 se ne vrše nikakva dalja objavljivanja kako bi se zaštitila pozicija Banke u ovim pravnim sporovima. Za više informacija pogledajte bilješku (63) Pravni rizik.

Stavka "Rezervisanja za varijabilna plaćanja" uključuje dugoročna i kratkoročna rezervisanja bonusa za ključni menadžment, kao i za zaposlenike.

Obračunati iznos rezervisanja za mjere restrukturiranja, neriješene sudske sporove, kao i druga rezervisanja na osnovu najboljih procjena očekivanog odliva ekonomski korisnih resursa na datum izvještavanja, uključujući uzimanje u obzir rizika i neizvjesnosti koji se očekuju u kontekstu izvršavanja obaveze. Procjene uzimaju u obzir rizike i neizvjesnosti. Odljevi ekonomski korisnih resursa koji proizlaze iz ovih mjera očekuju se tokom sljedećih pet poslovnih godina. Međutim, treba uzeti u obzir da je, posebno u vezi sa sudskim sporovima, ishod sudskog spora u mnogim slučajevima teško predvidjeti, pa zbog toga konačan ishod može značajno odstupati od inicijalne procjene.

47.1. Rezervisanja - kretanje rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	172.342	10.963	0	0	183.305
Promjene nominalne vrijednosti	6.764	-1.390	-71	0	5.303
Prenos između nivoa kreditnog rizika	4.836	-4.907	71	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	183.942	4.666	0	0	188.608

+

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2021	169.983	32.350	136	0	202.469
Promjene nominalne vrijednosti	-15.870	-2.959	-335	0	-19.164
Prenos između nivoa kreditnog rizika	18.229	-18.428	199	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Nominalna vrijednost na dan na dan 31.12.2021	172.342	10.963	0	0	183.305

(000)

BAM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-1.835	-571	0	0	-2.406
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	253	947	-4	0	1.196
Prenos između nivoa kreditnog rizika	578	-582	4	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	1	0	0	0	1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-1.003	-206	0	0	-1.209

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-2.296	-2.173	-62	0	-4.531
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.658	400	92	0	2.150
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1.173	1.203	-30	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-24	-1	0	0	-25
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-1.835	-571	0	0	-2.406

47.2. Rezervisanja - kretanje drugih rezervisanja

(000) BAM

	Knjigovodstvena vrijednost 01.01.2022	Kursne razlike	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022
Penzije i druge definisane obaveze							
nakon prestanka radnog odnosa	101	0	0	-19	0	0	82
Mjere restrukturiranja	394	0	0	-394	0	0	0
Neriješeni pravni sporovi i poreski sporovi	8.724	0	0	-831	-432	0	7.461
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	2.560	0	512	-688	0	0	2.384
Potencijalne obaveze i date garancije	2.406	0	612	0	-1.808	-1	1.209
Ostala rezervisanja	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	14.185	0	1.124	-1.932	-2.240	-1	11.136

(000) BAM

	Knjigovodstvena vrijednost 01.01.2021	Kursne razlike	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021
Penzije i druge definisane obaveze							
nakon prestanka radnog odnosa	94	0	7	0	0	0	101
Mjere restrukturiranja	53	0	549	-208	0	0	394
Rezervisanja za sudske sporove	10.543	0	0	-1.430	-389	0	8.724
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	1.943	0	617	0	0	0	2.560
Potencijalne obaveze i date garancije	4.531	0	0	0	-2.151	26	2.406
Ostala rezervisanja	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	17.164	0	1.173	-1.638	-2.540	26	14.185

(48) Ostale obaveze

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Odgođeni prihod	225	138
Pasivna vremenska razgraničenja	4.476	4.160
Ostale obaveze	910	3.817
Ukupno	5.611	8.115

Pasivna vremenska razgraničenja i druge obaveze uključuju obaveze za usluge koje su pružene, a još nisu plaćene, kao i plaće i naknade za plaće koje još nisu isplaćene.

(49) Kapital

	(000) BAM	
	31.12.2022	31.12.2021
Kapital	173.936	207.585
Dionički kapital	100.403	100.403
Zakonske rezerve	25.101	25.101
Rezerve fer vrijednosti	-20.869	28
Zadržana dobit	69.301	82.053
Manjinski interes	0	0

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria.

Ukupan iznos od 100.403 hiljada KM (2021: 100.403 hiljada KM) odgovara u potpunosti uplaćenom dioničkom kapitalu Addiko Bank AG, koji je podijeljen u 532.500 (2021: 532.500) registrovanih dionica. Proporcionalan iznos dioničkog kapitala po dionici iznosi 188,55 KM (2021: 188,55 KM).

Zakonske rezerve uključuju obavezne rezerve od 25% dioničkog kapitala.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odgođenog poreza - za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Zadržana dobit predstavlja prenesenu akumuliranu neto dobit.

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH, Banka je u finansijskoj 2021.godini zabilježila dobitak u iznosu od 14.377 hiljade KM. Na narednoj sjednici Skupštine društva bit će dat prijedlog za isplatu dividende.

(50) Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prema MRS 7 predstavlja promjene u novcu i novčanim ekvivalentima Banke uslijed novčanih tokova od poslovnih, investicijskih i finansijskih aktivnosti. Novčani tok od poslovnih aktivnosti Banke sadrži priliv i odliv vezan za kredite i potraživanja od kreditnih institucija i klijenata, obaveza prema kreditnim institucijama i klijentima. Novčani tok od investicijskih aktivnosti uključuje priliv i odliv vezan za nematerijalnu imovinu i nekretnine, postrojenja i opremu. Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac na računima u centralnim bankama koji dopijevaju na svakodnevnoj osnovi i depozite koji dopijevaju na svakodnevnoj osnovi.

Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje o segmentima predstavlja rezultate poslovnih segmenata poslovanja Addiko banke, pripremljene na temelju internih izvješća koje Uprava koristi za procjenu uspješnosti segmenata i korištenih kao izvor za donošenje odluka. Segmentacija poslovanja podijeljena je na Segment potrošačkih kredita, mala i srednja preduzeća (SME), koji su fokusni segmenti i na segmente koji nisu fokusu, a to su velika poduzeća, javno finansiranje i hipotekarni krediti. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha koristi bilans uspjeha naveden u nastavku, kao i obim kamatonosnih kredita, obim depozita i pripadajući KPI. U bilansu uspjeha izvještaja po segmentima dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, koji odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje vođenje Banke od strane Uprave. Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovnog uspjeha svakog segmenta na osnovu a.) poslovnog rezultata prije poreza b.) obima prihodujućih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Strategija stanovništva

Strategija Addiko Banke je da pruži moderno bankarstvo, fokusirajući se na proizvode za osnovne potrebe stanovništva kao što su procesi kreditiranja i isplate, koji su brzo isporučeni i komunicirani na jednostavan i transparentan način. U segmentu stanovništva, fokus je na prihodu od naknada i pozajmljivanju. Addiko banka pridodaje značajan napor u kreiranju digitalnih sposobnosti i prepoznatljivosti na tržištu kreirajući digitalni izazov sa uslugama kao što su Addiko Chat Banking na Viberu, Webloan, mLoan, te poslovanje kroz mrežu od 28 podružnica.

Strategija malih i srednjih preduzeća

Mala i srednja preduzeća predstavljaju osnovni strateški fokusni segment Addiko banke, u kojem je banka ciljala na realni sektor sa obrtnim kapitalom, investicijskim kreditima i jakim fokusom na trgovinske finansijske proizvode. Addiko strategija u ovom segmentu jeste da se ostvari primarni bankovni status kroz pružanje usluga baziranih na pogodnosti, razvijanju fleksibilnih rješenja i proizvoda koji su digitalizirani i povezani sa konkurentskom prednošću. U posljednjim godinama, Addiko banka je započela sa razvijanjem nove digitalne platforme koja će zadovoljiti potrebe moderniziranih klijenata malih i srednjih preduzeća, na način da obezbijedi primarno jednostavno kreditiranje u skladu sa vremenom isporuke lidera na tržištu. Shodno tome, Addiko banka planira da nastavi sa digitalnim uslugama prema neiskorištenim potencijalima manjih pravnih preduzeća, povećavajući volumen kredita i povezani prihod od naknada.

Velika i javna preduzeća i hipotekarni krediti

Navedeno predstavlja segmente van fokusa. S obzirom na postepenu opadajuću strategiju, hipotekarni proizvodi nisu na tržištu. Također, kreditni proizvodi u velikim preduzećima i javnim finansiranjima nisu aktivno plasirani na tržištu, nego je fokus na održavanju postojećih klijenata koji imaju povoljan odnos nivoa rizika i povrata, kao i obezbijediti usluge vođenja računa.

Korporativni centar:

Ovaj segment se sastoji od poslova Riznice u Banci, kao i stavki središnjih funkcija kao što su režijski troškovi, operativni troškovi povezani s projektima, doprinosi jedinstvenom sanacijskom fondu, bankovni nameti i međusobno usklađivanje.

000 KM

31.12.2022.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	29.583	10.651	1.063	1.918	424	2.028	45.667
Neto prihod od kamata	18.250	6.347	1.063	1.264	165	2.088	29.177
od čega redovni kamatni prihod	18.884	6.154	1.012	1.031	209	2.711	30.001
Neto prihod od naknada i provizija	11.333	4.304	0	654	259	-60	16.490
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	144	144
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.825	-1.825
Poslovni prihod	29.583	10.651	1.063	1.918	424	347	43.986
Poslovni rashod	-17.913	-4.261	-20	-683	-230	-7.439	-30.546
Poslovni rezultat prije umanjivanja vrijednosti i rezervisanja	11.670	6.390	1.043	1.235	194	-7.092	13.440
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	321	321
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-3.482	1.816	1.882	1.363	31	-38	1.572
Rezultat prije poreza	8.188	8.206	2.925	2.598	225	-6.809	15.333
Obim poslovanja							
Kredit i potraživanja	279.279	183.499	14.397	19.799	3.496	4.330	504.799
od čega bruto izloženost prihodujućih kredita clijenata	284.736	187.225	14.471	20.049	3.500	0	509.982
Finansijske obaveze vrijednovane po amortizovanom trošku	487.402	157.999	0	113.744	43.833	25.501	828.479

31.12.2021.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	27.184	8.990	1.411	2.489	293	1.152	41.519
Neto prihod od kamata	16.934	5.200	1.411	1.794	166	1.221	26.726
od čega redovni kamatni prihod	18.234	5.268	1.322	1.647	259	1.971	28.701
Neto prihod od naknada i provizija	10.250	3.790	0	695	127	-69	14.793
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	640	640
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.532	-1.532
Poslovni prihod	27.184	8.990	1.411	2.489	293	260	40.627
Poslovni rashod	-17.896	-4.755	-40	-922	-432	-6.962	-31.007
Poslovni rezultat prije umanjivanja vrijednosti i rezervisanja	9.288	4.235	1.371	1.567	-139	-6.702	9.620
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	2.887	2.887
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-2.650	-1.575	2.212	2.745	777	1.991	3.500
Rezultat prije poreza	6.638	2.660	3.583	4.312	638	-1.824	16.007
	0	0	0	0	0	0	0
Kredit i potraživanja	260.056	138.336	18.944	42.693	4.813	2.839	467.681
od čega bruto izloženost prihodujućih kredita clijenata	265.207	141.148	18.933	44.160	4.879	0	474.327
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku ²	502.920	180.493	0	49.431	64.845	9.917	807.606

2 Segment Potrošači u cijelosti (100%) pridonio je neto prihodu od naknada i provizija segmenta fizičkih lica.

Odnos između neto prihoda od provizija i segmenata o kojima se izvješćuje može se vidjeti u tablicama u nastavku:

31.12.2022.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.668	2.085	277	102	0	4.132
Računi i paketi	4.982	733	14	24	0	5.753
Kartice	2.642	83	1	0	0	2.726
FX & DCC	4.399	326	7	33	0	4.765
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.371	0	0	0	0	1.371
Kredit	539	182	3	0	0	724
Finansiranje trgovine	0	1.332	340	4	0	1.676
Ostalo	36	64	57	115	0	272
Prihodi od naknada i provizija	15.637	4.805	699	278	0	21.419
Kartice	-3.318	-107	-1	-1	0	-3.427
Transakcije	-262	-322	-43	-16	0	-643
Poticaji klijetima	-32	0	0	0	0	-32
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-59	-59
Računi i paketi	-529	0	0	0	0	-529
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-165	-71	-1	-2	0	-239
Rashodi od naknada i provizija	-4.306	-500	-45	-19	-59	-4.929
Neto prihod od naknada i provizija	11.331	4.305	654	259	-59	16.490

Segment Potrošači u cijelosti (100%) pridonio je neto prihodu od naknada i provizija segmenta fizičkih lica

31.12.2021.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.479	1.981	278	96	0	3.834
Računi i paketi	4.852	777	19	23	0	5.671
Kartice	2.402	37	1	0	0	2.440
FX & DCC	3.678	270	26	19	0	3.993
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.175	0	0	0	0	1.175
Kredit	501	74	46	1	0	622
Finansiranje trgovine	0	1.047	348	3	0	1.398
Ostalo	43	20	25	0	0	88
Prihodi od naknada i provizija	14.130	4.206	743	142	0	19.221
Kartice	-2.993	-48	-1	0	0	-3.042
Transakcije	-223	-299	-43	-15	0	-580
Poticaji klijetima	-93	0	0	0	0	-93
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-53	-53
Računi i paketi	-481	0	0	0	0	-481
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-88	-69	-5	-1	-16	-179
Rashodi od naknada i provizija	-3.878	-416	-49	-16	-69	-4.428
Neto prihod od naknada i provizija	10.252	3.790	694	126	-69	14.793

Segment Potrošači u cijelosti (100%) pridonio je neto prihodu od naknada i provizija segmenta fizičkih lica

Izvještaj o upravljanju rizikom

(51) Kontrola i praćenje rizika

Banka vrši upravljanje i praćenje svojih rizika po svim poslovnim segmentima s ciljem optimiziranja profila rizika/poslovnog uspjeha i garancije sposobnosti podnošenja rizika u svakom trenutku, čime se štite povjerioci Banke. U tom kontekstu, utječe na poslovne i politike svojih učešća putem rada u odborima dioničara i nadzornim odborima. U slučaju učešća, primjenjuju se kompatibilni procesi kontrole rizika, strategije i metode.

Na postupke kontrole općenito, u Banci se primjenjuju sljedeća ključna načela:

- Postoje jasno definisani procesi i organizacione strukture za sve vrste rizika, u skladu s kojim se mogu uskladiti svi zadaci, nadležnosti i odgovornosti učesnika.
- Front i back office, kao i jedinice za trgovinu (eng. trading) i rješavanje/praćenje su razdvojene kako bi se spriječio sukob interesa.
- Banka provodi odgovarajuće, uporedive procedure za identifikaciju, analizu, mjerenje, kombinovanje, kontrolu i praćenje svih vrsta rizika.
- Definišu se odgovarajući limiti i prate za sve vrste materijalnih rizika.

(52) Strategija rizika i Okvir za apetit prema riziku (eng. Risk Appetite Framework (RAF))

Strategija rizika Banke proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu poslovnu strukturu, strateške razvoje i rast, uzimajući u obzir procese, metode i organizacionu strukturu relevantne za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, strategija rizika predstavlja most između poslovne strategije i pozicioniranja rizika Društva. Ona je i instrument upravljanja na najvišem nivou koji se koristi za svrhu upravljanja rizikom i kao takav pruža okvir za kontrolu, praćenje i ograničavanje rizika svojstvenih bankarskom poslovanju, te osigurava adekvatnost internog kapitala, likvidnosti banke i opću profitabilnost kroz cijeli ciklus.

Strategija rizika Banke odraz je ključnih pristupa upravljanju rizika uključenih u poslovnu strategiju banke. Ona se reflektuje u ciljevima banke koji se odnose na rizik, a koji pružaju podršku sigurnom i održivom rastu i osiguravanju da banka posluje u skladu s regulatornim zahtjevima za odgovarajuća vlastita sredstva povezana s aktivnostima preuzimanja rizika.

Banka je uspostavila Okvir za apetit prema riziku (RAF) kojim se definiše spremnost na preuzimanje rizika Banke i čini dio postupaka razvoja i provedbe poslovne strategije i strategije rizika banke. Nadalje, njome se određuju rizici koji se preuzimaju u odnosu na njen kapacitet preuzimanja rizika. Okvir za apetit prema riziku definiše nivo rizika koji je banka spremna prihvatiti. Kod definisanja tih mjera uzima se u obzir budžet, strategija rizika i Plan oporavka koji daje okvir za odgovarajuće interno upravljanje i nadzor.

(53) Organizacija rizika

Glavni službenik za rizik (eng. *Chief Risk Officer - CRO*) je odgovoran za osiguravanje odgovarajućih struktura i postupaka za upravljanje rizikom. CRO djeluje neovisno od jedinica za tržište i trgovinu (eng. *market and trading units*).

Ključni zadaci upravljanja rizikom su individualno upravljanje rizikom neispunjavanja obaveza druge strane, reorganizacija problematičnih kredita, zatvaranje kredita, kao i kontrola rizika i nadzor neizvršavanja obaveza druge strane, tržišnog, poslovnog i rizika likvidnosti, te drugih rizika na nivou portfelja.

U 2022. oslanjalo se na sljedeće organizacione jedinice:

Odjel upravljanja kreditnim rizikom - tim za kreditno poslovanje je odgovoran za upravljanje kreditnim rizikom za sve segmente osim segmenta Stanovništvo, tj. Mala i srednja preduzeća, Velika preduzeća, Javne finansije. To uključuje operativnu i stratešku ulogu. Operativno, pokriva analizu i odobravanje kreditnih zahtjeva, dok strateški definiše politike, procedure, priručnike, smjernice i sve druge dokumente za gore navedene segmente upravljanja kreditnim rizikom.

Odjel upravljanja kreditnim rizikom - **Tim za naplatu potraživanja i Tim za procjenu kreditnog rizika stanovništva i upravljanje portfoliom** - ima za cilj da podrži profitabilan rast portfolija građana, istovremeno osiguravajući da kreditni rizik bude usklađen sa ukupnim budžetom banke. Pokriva izvještavanje o portfoliju i analizu i naplatu stanovništva. Mjesečni sastanci za pregled kvaliteta portfolija osiguravaju da se prati razvoj portfolija, da se problemi identifikuju u ranoj fazi i da se pokreću korektivne mjere. Odjel upravljanja kreditnim rizikom za stanovništvo je također ključni sudionik u procesu odobravanja i pregleda proizvoda. Ovo osigurava da je apetit rizika kreditnih proizvoda u skladu sa apetitom rizika Banke.

Odjel za kontrolu rizika - sve rizične i regulatorne teme koje su od strateškog značaja za Banku.

Tim za kontrolu kreditnih rizika kreditnog rizika i regulatornog izvješćivanja - osigurava strategiju rizika, upravljanje ekonomskim kapitalom, testiranje otpornosti na stres i koordinaciju ispitivanja nacionalnih banaka i koordinira jedinice banaka u sudjelovanju u aktivnostima vezanim za teme oporavka i rješavanja, kao i upravljanje SREP-om proces i koordinacija rizičnih projekata.

Odjel za kontrolu rizika uključuje funkciju kontrole tržišnog i likvidnog rizika - koja definira pragove, prati indikatore rizika i pokreće mjere za upravljanje tržišnim rizikom i rizikom likvidnosti Banke u okviru definiranog apetita za rizikom, te regulatornih ograničenja. **Odjel za kontrolu rizika** također uključuje **Tim za operativni rizik, upravljanje kontrolom i suzbijanje prijevara** koji pruža strateško usmjerenje s robusnim okvirom upravljanja operativnim rizikom koji uključuje identificiranje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku, pružajući mehanizam za raspravu i učinkovitu eskalaciju pitanja koja dovode do boljeg upravljanja rizicima i povećanja institucionalne otpornosti.

Nadležni članovi uprave za rizike osiguravaju usklađenost s načelima rizika.

(54) Interne smjernice za upravljanje rizikom

Banka definiše smjernice za standarde upravljanja rizikom koje važe na nivou cijele grupe kako bi se osiguralo da se svim rizicima pristupa na standardiziran način. Te smjernice se redovno prilagođavaju kako bi odražavale organizacione promjene, kao i promjene u dijelovima propisa kao što su postupci, metode i procedure. Godišnje se vrši revizija postojećih smjernica kako bi se utvrdilo da li je potrebno njihovo ažuriranje. Time se postiže usklađenost između aktuelnih i dokumentovanih postupaka.

Banka ima jasno definisane odgovornosti za sve smjernice upravljanja rizikom, uključujući pripremu, reviziju i ažuriranje. Usklađenost s tim smjernicama se postiže putem lica direktno uključenih u postupak upravljanja rizikom. Kontrolu neovisnu o sam proces vrši Interna revizija.

(55) Kreditni rizik

55.1. Definicija

Kreditni rizik u smislu obima predstavlja najznačajniji rizik za Banku. Kreditni rizik prvenstveno proizilazi iz kreditnog poslovanja. Do kreditnog rizika (ili rizika neispunjavanja obaveza) dolazi kad transakcija rezultira tužbama protiv dužnika, izdavatelja vrijednosnih papira ili drugih ugovornih strana. Ako te strane ne izvršavaju svoje obaveze, dolazi do gubitaka po osnovu neprimljenih naknada umanjениh za aktivirane kolaterale i stopu oporavka neosiguranih dijelova. Ova definicija uključuje neizvršavanje obaveza i rizik vezan za jemca koji proizilazi iz kreditnih transakcija, kao i rizik izdavatelja, zamjene i izvršenja obaveza kod trgovačkih transakcija.

55.2. Opći uslovi

Strategija kreditnog rizika pruža konkretne smjernice za organizacione strukture banke u kreditnom poslovanju, kao i metode kontrole rizika, a dopunjena je politikama kao i konkretnim uputama.

U skladu s uputama nadležnih organa, kako je to definisano od Uprave i Nadzornog odbora, odluke o kreditnim plasmanima donosi Kreditni odbor kao i ključno osoblje u *back officeu* i jedinice za analizu Odjela za kreditni rizik. Kreditni odbor Banke je najviši organ za donošenje odluka o kreditnim plasmanima, pod nadzorom Uprave.

55.3. Mjerenje rizika

Banka koristi svoje postupke određivanja rejtinga kako bi se analizirao i ocijenio kreditni rejting svakog dužnika. Klasifikovanje dužnika po kategorijama rejtinga vrši se na osnovu vjerovatnoće neispunjavanja obaveza na osnovu skale s 25 nivoa.

55.4. Ograničavanje rizika

Upravljanje ukupnim potencijalnim obavezama Banke u odnosu na pojedinačnog klijenta ili grupu povezanih klijenata ("grupa dužnika") ovisi o predmetnom segmentu klijenata i poslovnom području.

U Banci ograničenja unutar segmenta finansijskih institucija definiše i individualno prati za to nadležna jedinica. U slučaju prekoračenja limita, pokreće se proces eskaliranja, o čemu se odmah obavještava jedinica za operativni rizik, kao i *front office*, te se izvještava relevantni nivo za donošenje odluka. Na nivou portfolija postoji dosta limita za sprečavanje formiranja koncentracija rizika; u slučaju prekoračenja limita, predmet se eskalira na nivo Uprave, a *front office* radi s *back officeom* na definisanju mjera za kontrolu tih koncentracija rizika.

55.5. Usklađivanje između kategorija finansijskih instrumenata i izloženosti kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku obuhvata bruto knjigovodstvenu vrijednost (ili nominalnu value u slučaju vanbilansne izloženosti) bez uzimanja u obzir očekivanog kreditnog gubitka (uključujući onaj za garancije), sve kolaterale, efekte netiranja, druga kreditna unapređenja ili transakcije s ciljem ublažavanja kreditnog rizika. Tržišne vrijednosti se koriste za izračunavanje relevantne izloženosti za vrijednosne papire, dok se kod kredita koristi metoda amortizovanog troška. Ako nije izričito navedeno drugačije, prikazane su sve vrijednosti u izvještaju o riziku, uključujući portfolio koji je klasificiran kao namijenjen prodaji prema MSFI 5, ako je primjenjivo.

Sve otpisane izloženosti koje nisu otpisane kao dio procesa prodaje imovine ili rješavanja dugovanja se vode vanbilansno, i nastavljaju biti predmetom prinudne naplate.

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2022:

(000) BAM

31.12.2022	Prihodujući		Neprihodujući		Ukupno			
Finansijski instrumenti	Izloženost	RKG ¹⁾	Neto	Izloženost	RKG ¹⁾	Neto	Izloženost	Neto
Novčana sredstva ³	241.207	-485	240.722	0	0	0	241.207	240.722
Kredit i potraživanja	514.760	-13.904	500.856	42.552	-38.610	3.942	557.312	504.798
Investicioni vrijednosni papiri ⁴	213.783	-282	213.501	0	0	0	213.783	213.501
Ukupno bilans	969.750	-14.671	955.079	42.552	-38.610	3.942	1.012.302	959.021
Ukupno vanbilans	188.608	-1.209	187.399	0	0	0	188.608	187.399
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.158.358	-15.880	1.142.478	42.552	-38.610	3.942	1.200.910	1.146.420

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2021:

³ U poziciju „Novčana sredstva“ uključeni su samo ostali depoziti po viđenju i Novčane rezerve kod Centralne banke.

⁴ U poziciji „Investicioni vrijednosni papiri“ nisu uključeni Vlasnički instrumenti.

31.12.2021	Prihodujući		Neprihodujući		Ukupno			
Finansijski instrumenti	Izloženost	RKG ¹⁾	Neto	Izloženost	RKG ¹⁾	Neto	Izloženost	Neto
Novčana sredstva ¹⁾	238.301	-439	237.862	0	0	0	238.301	237.862
Kredit i potraživanja	479.901	-16.650	463.251	61.180	-56.745	4.426	541.081	467.677
Investicioni vrijednosni papiri ²⁾	242.965	-315	242.650	0	0	0	242.965	242.650
Ukupno bilans	961.167	-17.404	943.763	61.180	-56.745	4.426	1.022.347	948.189
Ukupno vanbilans	183.305	-2.406	180.899	0	0	0	183.305	180.899
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.144.472	-19.810	1.124.662	61.180	-56.745	4.426	1.205.652	1.129.088

55.6. Izloženost riziku po kategoriji rejtinga

Na dan 31. decembra 2022. približno 21,27% (2021: 20,82%) izloženosti je klasifikovano u kategoriju rejtinga 1A do 1E. Ova izloženost je uglavnom povezana s potraživanjima od drugih finansijskih institucija, vlada i fizičkih lica.

Na ukupno kretanje neprihodujuće izloženosti (*eng. NPE*) u 2021. su uglavnom uticali efekti računovodstvenog otpisa, uplata, nagodbe i naplate. Uzimajući u obzir sve ove efekte, tokom 2022. je ukupna neprihodujuća izloženost smanjena za 18.210 hiljada KM.

U sljedećoj tabeli prikazana je izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2022:

(000) BAM

31.12.2022	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	Bez rejtinga	Ukupno
Stanovništvo	11.483	154.919	99.683	33.363	25.164	2.876	327.488
Mala i srednja preduzeća	45.970	185.432	75.853	18.812	10.558	756	337.381
Non-Focus	240	43.453	17.865	10.618	6.747	145	79.068
od čega velika preduzeća	61	33.854	12.792	7.118	0	0	53.825
od čega hipotekarni krediti	104	9.599	1.494	3.499	6.748	139	21.583
od čega javno finansiranje	75	0	3.579	1	-1	6	3.660
Korporativni centar ¹⁾	197.772	23.323	206.606	0	12	29.260	456.973
Ukupno	255.465	407.127	400.007	62.793	42.481	33.037	1.200.910

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

U sljedećoj tabeli prikazana je izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2021:

(000) BAM

31.12.2021	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	No rating	Total
Stanovništvo	10.008	141.973	90.779	35.088	23.809	3.531	305.188
Mala i srednja preduzeća	33.332	135.459	71.052	26.866	15.202	168	282.079
Non-Focus	416	66.337	30.619	15.070	21.676	64	134.182
Od čega velika preduzeća	299	50.313	27.981	9.495	0	0	88.088
Od čega hipotekarni krediti	1	11.492	2.284	5.574	21.677	58	41.086
Od čega javno finansiranje	116	4.532	354	1	-1	6	5.008
Korporativni Centar ¹⁾	207.206	18.498	216.286	0	4	42.209	484.203
Ukupno	250.962	362.267	408.736	77.024	60.691	45.972	1.205.652

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

Klasifikacija kreditnih sredstava u kategorije rizika vrši se osnovu internog rejtinga Banke. U svrhu izvještavanja prema eksternim licima, interne rejting kategorije su grupisane u sljedećih pet rejting kategorija:

- 1A-1E: obuhvata klijente s vrlo malim rizikom, od nabolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;

- 2A-2E: obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- 3A-3E: obuhvata klijente sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- Nadgledanje (eng. Watch): obuhvata klijente s vrlo visokim kreditnim rizikom ili one kod kojih je velika mogućnost neizvršavanja obaveza. To uključuje klijente s kašnjenjem u plaćanju ili neplaćanjem u njihovoj kreditnoj historiji, ili one sa srednjoročnim poteškoćama u otplati duga;
- NPE (neprihodujuće izloženosti): ispunjen je jedan ili više kriterija u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka: između ostalog, s uplatom kamate ili glavnice se kasni više od 90 dana, banka ima velike sumnje u kreditni rejting klijenta, postoje rizične mjere restrukturisanja koje vode do problematične izloženosti s odgodom izvršenja zabilježen je kreditni gubitak ili je pokrenut stečajni postupak.

Banka primjenjuje princip "na nivou klijenta" za sve segmente, uključujući stanovništvo. Ako dužnik ne izvršava obaveze po jednom ugovoru, i njegove transakcije koje nisu neprihodujuće se klasifikuju kao neprihodujuće. U tabelama u nastavku prikazana je klasifikacija po kategorijama rejtinga i nivou kreditnog rizika.

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku:

(000) BAM

31.12.2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	24.146	183	0	0	24.329
2A-2E	255.102	12.304	0	0	267.406
3A-3E	131.382	34.884	0	0	166.266
Watch	3.889	49.210	71	0	53.170
NPE	0	0	42.481	0	42.481
Bez rejtinga	3.304	328	0	0	3.632
Ukupno bruto knjigovodstvena vrijednost	417.823	96.909	42.552	0	557.284
Rezervisanja za kreditne gubitke	-3.037	-10.867	-38.610	0	-52.514
Knjigovodstvena vrijednost	414.786	86.042	3.942	0	504.770

(000) BAM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	21.198	0	0	0	21.198
2A-2E	236.930	3.925	0	0	240.855
3A-3E	118.158	24.642	0	0	142.800
Watch	5.658	65.757	469	0	71.884
NPE	0	0	60.691	0	60.691
Bez rejtinga	3.268	330	21	0	3.619
Bruto knjigovodstvena vrijednost	385.212	94.654	61.181	0	541.047
Rezervisanja za kreditne gubitke	-5.264	-11.386	-56.745	0	-73.395
Knjigovodstvena vrijednost	379.948	83.268	4.436	0	467.652

Kredit i potraživanja od bankama po amortizovanom trošku:

(000) BAM

31.12.2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	0	0	0	0	0
2A-2E	10	0	0	0	10
3A-3E	18	0	0	0	18
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	0	0	0	0	0
Ukupno bruto knjigovodstvena vrijednost	28	0	0	0	28
Rezervisanja za kreditne gubitke	0	0	0	0	0
Knjigovodstvena vrijednost	28	0	0	0	28

(000) BAM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	0	0	0	0	0
2A-2E	25	0	0	0	25
3A-3E	0	0	0	0	0
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	25	0	0	0	25
Rezervisanja za kreditne gubitke	0	0	0	0	0
Knjigovodstvena vrijednost	25	0	0	0	25

Dužnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

(000) BAM

31.12.2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	134.677	0	0	0	134.677
2A-2E	23.312	0	0	0	23.312
3A-3E	24.575	0	0	0	24.575
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	29.260	0	0	0	29.260
Ukupno bruto knjigovodstvena vrijednost	211.824	0	0	0	211.824
Rezervisanja za kreditne gubitke	-280	0	0	0	-280
Knjigovodstvena vrijednost	211.544	0	0	0	211.544

(000) BAM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	157.687	0	0	0	157.687
2A-2E	18.496	0	0	0	18.496
3A-3E	24.573	0	0	0	24.573
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	42.209	0	0	0	42.209
Bruto knjigovodstvena vrijednost	242.965	0	0	0	242.965
Rezervisanja za kreditne gubitke	-315	0	0	0	-315
Knjigovodstvena vrijednost	242.650	0	0	0	242.650

Potencijalne obaveze i date finansijske garancije:

(000) BAM

31.12.2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	33.363	1	0	0	33.364
2A-2E	114.122	2.277	0	0	116.399
3A-3E	27.319	1.758	0	0	29.077
Watch	8.993	630	0	0	9.623
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	145	0	0	0	145
Ukupno bruto knjigovodstvena vrijednost	183.942	4.666	0	0	188.608
Rezervisanja za kreditne gubitke	-1.003	-206	0	0	-1.209
Knjigovodstvena vrijednost	182.939	4.460	0	0	187.399

(000) BAM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	22.558	0	0	0	22.558
2A-2E	102.777	105	0	0	102.882
3A-3E	46.373	6.208	0	0	52.581
Watch	490	4.650	0	0	5.140
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	144	0	0	0	144
Bruto knjigovodstvena vrijednost	172.342	10.963	0	0	183.305
Rezervisanja za kreditne gubitke	-1.835	-571	0	0	-2.406
Knjigovodstvena vrijednost	170.507	10.392	0	0	180.899

55.7. Izloženost po industrijskom sektoru

U nastavku je prikazana izloženost pravnih lica po industrijskom sektoru na osnovu klasifikacije djelatnosti "NACE Code 2.0".

31.12.2022	Nefinansijske institucije	
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.001	-70
B Vađenje ruda i kamena	5.850	-30
C Prerađivačka industrija	51.551	-6.924
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-5	-1
E Opskrba vodom	3.003	-26
F Građevinarstvo	19.332	-220
G Trgovina na veliko i malo	95.540	-5.969
H Prijevoz i skladištenje	4.613	-95
I djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	7.811	-273
I Informacije i komunikacije	4.499	-278
K finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3.754	-79
L Poslovanje nekretninama	5.395	-163
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	8.250	-88
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3.896	-191
O Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	216	-3
Q Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2.130	-317
R Umjestnost, zabava i rekreacija	511	-4
S Ostale uslužne djelatnosti	492	-297
Kredit i potraživanja	219.839	-15.028

(000) BAM

31.12.2021	Nefinansijske institucije	
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.643	-570
B Vađenje ruda i kamena	7.868	-92
C Prerađivačka industrija	60.231	-8.282
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1.805	-47
E Opskrba vodom	897	-17
F Građevinarstvo	17.128	-389
G Trgovina na veliko i malo	77.471	-8.733
H Prijevoz i skladištenje	3.271	-134
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4.043	-441
J Informacije i komunikacije	812	-195
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2.987	-60
L Poslovanje nekretninama	7.857	-489
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.293	-69
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3.676	-218
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	480	-11
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	6.979	-358
R Umjetnost, zabava i rekreacija	508	-5
S Ostale uslužne djelatnosti	429	-375
Kredit i potraživanja	203.378	-20.485

55.8. Prikaz izloženosti po finansijskim instrumentima po danima kašnjenja

(000) BAM

31.12.2022	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 to 60 dana kašnjenja	- 61 to 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	294.378	12.806	999	541	18.764	327.488
Mala i srednja preduzeća	320.184	6.836	75	39	10.247	337.381
Non-Focus	71.562	1.379	78	72	5.977	79.068
od čega velika preduzeća	53.825	0	0	0	0	53.825
od čega hipotekarni krediti	14.078	1.379	78	72	5.976	21.583
od čega javno finansiranje	3.659	0	0	0	1	3.660
Korporativni centar	456.973	0	0	0	0	456.973
Ukupno	1.143.097	21.021	1.152	652	34.988	1.200.910

(000) BAM

31.12.2021	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 to 60 dana kašnjenja	- 61 to 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	268.686	14.201	1.460	937	19.904	305.188
Mala i srednja preduzeća	266.605	1.018	6.093	193	8.170	282.079
Non-Focus	111.277	1.528	476	92	20.809	134.182
Od čega velika preduzeća	88.088	0	0	0	0	88.088
Od čega hipotekarni krediti	18.182	1.528	476	91	20.809	41.086
Od čega javno finansiranje	5.007	0	0	1	0	5.008
Korporativni centar	484.203	0	0	0	0	484.203
Ukupno	1.130.771	16.747	8.029	1.222	48.883	1.205.652

55.8.1. ODLAGANJE IZVRŠENJA (ENG. FORBEARANCE)

Mjere odlaganja izvršenja definišu se kao ustupci prema dužniku koji se suočava ili će se uskoro suočiti s poteškoćama u izvršavanju svojih finansijskih obaveza ("finansijske poteškoće"). Praćenje mjera i rizika odlaganja izvršenja vrše jedinice za operativni rizik nadležne za Korporacijski centar i Stanovništvo. Pored toga, mjere odlaganja izvršenja predstavljaju okidač za vršenje testova umanjenja vrijednosti u skladu s MSFI zahtjevima.

Sljedeća tabela daje prikaz statusa "Forbearance" u Banci tokom finansijske godine 2022.

(000) BAM

	POČETNI saldo 1.1.2022	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (imovina namijenjena prodaji) (+/-)	Kredit i kursne razlike (+/-)	Ostale izmjene (+/-)	KRAJNJI saldo 31.12.2022
Pravna lica	20.694	40				-4689	16.045
Fizička lica	12.774	4.220	-591			-2625	13.778
Kredit i potraživanja	33.468	4.260	-591			-7314	29.823

Sljedeća tabela daje prikaz statusa "Forbearance" u Banci tokom finansijske godine 2021.

(000) BAM

	POČETNI saldo 1.1.2021	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (imovina namijenjena prodaji) (+/-)	Kredit i kursne razlike (+/-)	Ostale izmjene (+/-)	KRAJNJI saldo 31.12.2021
Pravna lica	11.672	18.153	-8.891			-240	20.694
Fizička lica	8.159	8.022	-3.033			-374	12.774
Kredit i potraživanja	19.831	26.175	-11.924			-614	33.468

Stanje izloženosti u status "Forbearance", mogu se prikazati kako slijedi za 2022. godinu:

(000) BAM

	Krajnji saldo 31.12.2022	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednosti (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti
Pravna lica	16.045	8.632	40	7.373
Fizička lica	13.778	6.606	692	6.480
Kredit i potraživanja	29.823	15.238	732	13.853

Stanje izloženosti u status "Forbearance", mogu se prikazati kako slijedi za 2021. godinu:

(000) BAM

	Krajnji saldo 31.12.2021	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednosti (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti
Pravna lica	20.694	11.769	497	8.428
Fizička lica	12.774	6.354	1.066	5.354
Kredit i potraživanja	33.468	18.123	1.563	13.782

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu "Forbearance" za 2022 godinu:

(000) BAM

	Interna vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja					
	od čega CRE	od čega RRE	od čega finansijski kolateral	od čega garancije	od čega ostalo	
Javne finansije	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	7.927	7.685	184	0	0	58
Stanovništvo	8.720	4.343	4.377	0	0	0
Ukupno	16.647	12.028	4.561	0	0	58

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu "Forbearance" za 2021 godinu:

(000) BAM

	Interna vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja	od čega CRE	od čega RRE	od čega finansijski kolateral	od čega garancije	od čega ostalo
Javne finansije	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	10.204	9.706	431	0	0	67
Stanovništvo	8.900	4.515	4.385	0	0	0
Ukupno	19.104	14.221	4.816	0	0	67

55.8.2. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST ZALIHA (STEČENA MATERIJALNA IMOVINA)

Tokom finansijske godine 2022., Banka je iskazala knjigovodstvenu vrijednost zaliha (stečene imovina) u iznosu od 5 hiljada KM (2021: 8 hiljada KM). Zalihe (stečena imovina) uglavnom se sastoji od kolaterala koji pripadaju Banci zbog klijentovog neizvršavanja obaveza po ugovoru o kreditu. To posebno uključuje izuzetu imovinu po osnovu kolaterala iz bankarskog poslovanja (posebno nekretnine).

(56) Kretanje rezervisanja

56.1. Metoda obračuna rezervisanja za rizike

Rezervisanja se obračunavaju u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9) i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Primjenjuju se različiti pristupi u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika u koju je raspoređena transakcija. Nivo kreditnog rizika 1 zahtijeva priznavanje dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, rezervisanja za umanjenje vrijednosti moraju biti povećana na iznos očekivanog gubitka tokom vijeka trajanja (Nivo kreditnog rizika 2). U slučaju objektivne indikacije umanjenja vrijednosti (NPE, Nivo kreditnog rizika 3), priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom vijeka trajanja.

Za neprihodujuće izloženosti (Nivo kreditnog rizika 3) relevantna su dva pristupa, kolektivna procjena na osnovu parametara rizika za male izloženosti i pojedinačna stručna procjena novčanog toka za veće izloženosti.

Za dio neprihodujućeg portfolija gdje je izloženost po neispunjenju obaveza (eng. EAD) na nivou grupe dužnika ispod određenog specifičnog praga značajnosti, obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti vrši se kao kolektivna procjena (pristup na osnovu pravila). Kolektivna procjena vrši se na osnovu procjene/projekcije glavnih parametara povrata za grupe portfolija (izloženosti koje pokazuju slične karakteristike u odnosu na profil kreditnog rizika i potencijal povrata).

Pojedinačna procjena, ili obračun individualnih rezervisanja za rizike na osnovu pojedinačne procjene gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima u obzir da je odnosna kreditna izloženost predmet zasebne analize u skladu s propisima koji se odnose na obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti. U tom obračunu, otplate iz operativnog poslovanja društva (primarni novčani tokovi) i iz korištenja kolaterala i garancija (sekundarni novčani tokovi) uzimaju se u obzir. U zavisnosti od pretpostavljenog scenarija povrata (restrukturiranje, izmirenje, prodaja duga, sudski postupak i/ili povrat kolaterala), očekivane otplate se procjenjuju pojedinačno u smislu vrste, iznosa i vremena, temeljne pretpostavke se dokumentiraju i obrazlažu u zavisnosti od slučaja, a očekivani novčani tokovi diskontirani na neto trenutnu vrijednost odbijaju se od preostale trenutne izloženosti. Za obračun povrata novčanih tokova iz potencijalnog povrata raspoloživih kolaterala (prvenstveno nekretnine), Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrijednosti kolaterala, koja se svakodnevno ažurira. Korektivni faktori koji će biti primijenjeni na tržišnu vrijednost dodjeljuju se pojedinačno prema slučaju, u zavisnosti od utvrđene iskoristivosti i na osnovu različitih faktora kao što su konkretne

ponude ili prodaja sličnih kolaterala, tržišna likvidnost, lokacija, period korištenja i pravna situacija u odnosu na nekretnine.

Modelski vremenski nizovi (prema istoj metodologiji korištenoj u pripremi finansijskih izvještaja za 2021.) produljeni su uzimajući u obzir najnovije dostupne informacije. Provedena je kvalitativna procjena kako bi se osiguralo da su primijenjeni statistički modeli ekonomski opravdani.

Unatoč boljoj cjelokupnoj situaciji s Covidom 19, bankovni računi imaju neizvjesnost u pogledu gospodarskih kretanja uslijed pandemije Covid-19. Iako su vladini koraci poduzeti kako bi se ublažili učinci pogoršanja globalnog gospodarstva i njegovih utjecaja na kućanstva i poduzeća, Banka očekuje veće i promjenjivije troškove rizika za vrijeme trajanja mjera suzbijanja COVID-19. Dakle, situacija koja se stalno mijenja zahtijeva redovite prilagodbe unutar poslovne godine na temelju ažuriranih makroekonomskih prognoza. Rezervacije za rizik modelirane su na razini transakcija i odražavaju najnovija makroekonomska predviđanja Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije, a koja uzimaju u obzir učinak COVID-19.

Općenito, tržišna se očekivanja kontinuirano poboljšavaju, što pokazuju i sveukupne revizije javno dostupnih prognoza navise do oktobra 2022., popraćene skromnim, ali prilično evidentnim smanjenjem neizvjesnosti. Međutim, Addiko smatra da je razina neizvjesnosti povijesno visoka, i dalje je povišena u odnosu na šok prije Covida, te riskira da značajno umanjí na polaznim putanjama. Snažan oporavak usred trenutnih kratkoročnih i srednjoročnih rizika očito pruža manje šanse za dodatno poboljšanje. Stoga su vjerojatnosti scenarija korištene za dodjelu težine određenom scenariju prilagođene u korist negativnog scenarija kao što je prikazano u tablici u nastavku. Te se vjerojatnosti definiraju u procesu zajedničkog pregleda. Prema zadanim postavkama, vjerojatnosti scenarija ostaju iste kao u prethodnoj isporuci. U slučaju da postoji jak argument za reviziju, svaki član stručnog tima može predložiti izmjenu distribucije vjerojatnosti. Prijedlog zajednički pregledava istraživački tim. Ako je argument dovoljno jak, wiiw-ov tim prihvata promjenu.

Scenaria predviđanja ¹	Osnovni scenarij	Optimistični scenarij	Pesimistični scenarij
October 2022 wiiw forecast report	50%	5%	45%

¹ wiiw kalibrira i negativan scenarij koji odražava ekstremnu ozbiljnost kalibriranih šokova, koji se koristi u svrhe statičkog i dinamičkog stresnog testiranja. Ovoj vrsti scenarija nije pripisana nikakva vjerovatnoća, koja se smatra vrlo malo vjerovatnim, ali vjerovatnim.

Projekcije za europodručje i zemlje u kojima posluje Addiko koriste početnu tačku wiiw-ovih prognoza za jesen 2022., sa granični datum 30. 09.2022. Za europodručje koristimo wiiw-ove pretpostavke za rast, inflaciju, nezaposlenost, kamatne stope, FX i tekući račun za naše glavno razdoblje predviđanja (2022.-24.). Osim toga, za dugoročne projekcije koristimo najnoviju anketu ECB-ovih profesionalnih prognostičara⁵. Sve druge serije izvedene su iz temeljnih pretpostavki za ovih šest pokazatelja. Za potrebe predviđanja tečaja (vidi dolje), također izrađujemo projekcije za inflaciju do 2027. u svim relevantnim zemljama. To se temelji na mješavini projekcija centralne banke, konsenzusnih prognoza i wiiw-ove stručne procjene. Snažan oporavak globalnog gospodarstva nakon pandemije nastavio se prenositi iz 2021. u drugo tromjesečje 2022. i glavni je razlog pozitivnog rezultata globalne ekonomije do kraja godine. S izuzetkom Kine, većina vlada ukinula je ograničenja mobilnosti i otkazala većinu programa hitne podrške, što zapravo znači tretiranje COVID-a kao endemskog virusa.⁶ To je bilo još izraženije u zemljama u kojima djeluje Addiko, gdje su vladine politike davale prednost ekonomiji nad javnim zdravljem zbog opuštenog stava javnosti prema COVID-u, nižih razina povjerenja u državne institucije i strožih fiskalnih ograničenja.

Odgovarajući narativi su sljedeći :

- Očekuje se da će BDP nastaviti rasti u 2022. zbog održivog porasta industrijske proizvodnje i trgovine na malo, ali nižim tempom u usporedbi s većinom drugih zemalja Zapadnog Balkana, s obzirom na prijetnje iznimno visoke inflacije i stalnih političkih rizika. Opći izbori održani su 2. oktobra i osim što nije bilo promjena u sastavu parlamenta sa statusom quo i popularnost među biračima ostala je nepromijenjena.

⁵ https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/survey_of_professional_forecasters/html/index.en.html

⁶ <https://www.theguardian.com/us-news/2022/sep/19/biden-says-covid-pandemic-is-over-despite-us-daily-death-toll-in-the-hundreds>

Optimistični: Prema wiiw-u, 5% vjerojatnosti da se ovaj scenarij ostvari.

Vjerovatnost za ovaj scenarij postavljena je na vrlo nisku razinu iz dva glavna razloga. Prvo, pretpostavlja trenutačno jačanje ambicija u pogledu stakleničkih plinova i provedbu te politike od strane najvećih emitera CO₂. To je u suprotnosti s rezultatima najnovije politike i nedovoljnom ambicijom za jačanje ambicije, kako trenutačno izvještava Climate Action Tracker. Drugo, scenarij također pretpostavlja da masovno ratovanje u Ukrajini završi u četvrtom tromjesečju 2023. To se, međutim, ne čini vjerojatnim ishodom. Iako se opseg ratovanja suzio na jug i istok Ukrajine s topništvom i teškim naoružanjem kao primarnim alatom za napredovanje trupa, i ukrajinska i ruska vlada pokazuju predanost nastavku borbe.⁷ Obje strane imaju resurse za nastavak ratovanja: Moskva zahvaljujući stalnom dotoku prihoda od izvoza fosilnih goriva, a Kijev zahvaljujući međunarodnim kreditima i opskrbi oružjem iz EU i zemalja G7. S obzirom da ni izbijanje COVID-a, ni ruska invazija na Ukrajinu nisu izazvale jednoznačan odgovor u globalnoj zajednici, vidimo vrlo nisku promjenu istovremene koordinacije po pitanju klimatskih promjena i rješavanja sukoba u doglednoj budućnosti.

Pesimistični: Prema wiiw-u, 35% vjerojatnosti da se ovaj scenarij ostvari.

Vjerojatnost za ovaj scenarij sada je postavljena na 40% kako bi odražavala povećanje rizika od pada. Nalazimo tri glavna rizika u ovom trenutku, za koje smatramo da su svi jako iskrivljeni u korist negativnih ishoda. Prvo, postoji velika neizvjesnost u pogledu putanje inflacije u narednim mjesecima. Iako wiiw vjeruje da će inflacijski šok doseći vrhunac 2022. i popustiti 2023., moguće je da bi tempo monetarnog stezanja mogao biti prespor da bi utjecao na očekivanja. Drugo, volatilnost na energetske tržištima mogla bi doseći nove vrhunce ako zimska sezona bude hladnija od prosjeka i opskrba ruskim plinom doživi daljnje poremećaje. Treće, kineske vlasti mogle bi se držati politike karantene do drugog tromjesečja 2023., što bi spriječilo rješavanje uskih grla u opskrbi uz veliku dokapitalizaciju lokalnog tržišta nekretnina od strane države.

Naposljetku, rat u Ukrajini ima sve veće šanse da se aktivno nastavi do kraja sljedeće godine zbog čvrstih obveza vlada u Kijevu i Moskvi da se pridržavaju ciljeva s tim da bi tempo ratovanja mogao doživljavati uspone i padove tijekom godine. Ako bilo koja od strana popusti sa zahtjevima protivnika, to će vjerojatno rezultirati negodovanjem javnosti s velikim izgledima za masovne potrese i rušenje vladajućih elita. Sve to nas tjera da procijenimo negativan scenarij s relativno visokim izgledima.

Uzimajući u obzir klimatske rizike, vidimo značajnu vjerojatnost da globalni čelnici ne uspiju koordinirati provedbu klimatskih akcijskih programa izvan doprinosa određenih na nacionalnoj razini. Iako su zemlje s najvećim emisijama CO₂ postavile ambicioznije ciljeve, ostaje otvoreno pitanje hoće li se unutarnje politike zemalja u idućim desetljećima promijeniti prema bezuvjetnoj podršci politici klimatskih promjena.

Istodobno, rat u Ukrajini ima sve veću šansu da se aktivno nastavi do kraja godine uz dužnu obvezu vlada u Kijevu i Moskvi. Tempo ratovanja mogao bi doživjeti uspone i padove tijekom godine, ali kao što je ranije navedeno, vlade Ukrajine i Rusije nastavljaju pokazivati visoku razinu predanosti. Velikim dijelom zato što za elite i u Kijevu i u Moskvi ishod rata postaje pitanje političkog preživljavanja. Ako bilo koja od strana popusti sa zahtjevima protivnika, to će vjerojatno rezultirati negodovanjem javnosti s velikim izgledima za masovne potrese i rušenje vladajućih elita. Sve to nas tjera da procijenimo negativan scenarij s relativno visokim izgledima.

Sljedeća tablica pokazuje makroekonomske scenarije korištene za izračun očekivanog kreditnog gubitka u prethodnom izvještajnom periodu:

31.12.2022	Baseline case		Optimistic case	Pessimistic case
	First 12 months ¹	Remaining 2-year period ¹⁾	3-year period ¹⁾	3-year period ¹⁾
BDP %, godišnja stopa rasta	2,61	1,49	6,13	4,56
Nezaposlenost %	43	13	15,23	63
Inflacija %, godišnja stopa rasta	13	6	12,50	4

⁷ <https://www.understandingwar.org/background/ukraine-conflict-updates>

Sljedeća tabela pokazuje kako rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za nivoe kreditnog rizika 1 i 2 uzimaju u obzir informacije usmjerene prema naprijed iz ponderisanih višestrukih ekonomskih scenarija. Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke ponderisano vjerovatnošću Banke i dalje odražava ponderisanje osnovnog scenarija od 50% (2021: 55%), optimistično ponderisanje od 5% (2021: 10%), a pesimistično ponderisanje od 45% (2021: 35%). Konačna očekivanja za kreditne gubitke se dalje prilagođava dodajući PMA vrijednost i prema minimalnom pokriću propisanom Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

(000) BAM

31.12.2022	Ponderisano vjerovatnošću	Optimistični slučaj	Osnovni slučaj	Pesimistični slučaj
• Stanovništvo	7.644	5.469	6.358	9.315
• Mala i srednja preduzeća	2.117	1.949	2.071	2.186
• Non focus	832	726	777	905
• Korporativni centar	72	19	49	104
• Ukupno (Nivo kreditnog rizika 1 i 2)	10.665	8.163	9.255	12.510

(000) BAM

31.12.2021	Ponderisano vjerovatnošću	Optimistični slučaj	Osnovni slučaj	Pesimistični slučaj
• Stanovništvo	8.677	7.207	8.331	9.641
• Mala i srednja preduzeća	4.908	4.458	4.776	5.244
• Non focus	2.974	2.526	2.842	3.309
• Korporativni centar	8	3	6	12
• Ukupno (Nivo kreditnog rizika 1 i 2)	16.567	14.194	15.955	18.206

56.2. Kretanje rezervisanja za rizike

Smanjenje rezervisanja u 2022 je uglavnom uzrokovano ažuriranjem makroekonomskih podataka i produžavanjem vremenske serije podataka.

56.3. Promjene u izračunu rezervisanja za rizike portfolija

Na osnovu stalnog okvira za poboljšanje modela u Banci, ažuriranja se redovno provode kako bi se osiguralo da se razmotre najnovije dostupne informacije. U 2022. godini izvršena je dorada/rekalibracija svih segmenata i podgrupa. Promjene su uključivale produženje vremenskog niza s novijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, što je utjecalo na prosječnu vrijednost PD-a. Promjene uključuju prolongiranje vremenskih serija sa novijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, ponovna procjena kvantitativnih pragova i ažuriranje makro procjena kako bi odgovarale najnovijim dostupnim informacijama. Uz to, empirijski zasnovan LGD model je razvijen i uveden u segment stanovništva.

Modeli su razvijeni koristeći metodološku razboritost, poštujući principe internog upravljanja. Urađena je validacija, koja je pokazala odgovarajuće rezultate. Usprkos tome, u trenutnom makroekonomskom okruženju značajno smanjenje rezervacija ne smatra se primjerenim.

Stoga, Banka je odlučila uvesti Post Model Adjustment (PMA). Izračunati PMA iznosi BAM 2.006 hiljada. Navedeni iznos je dobijen kao razlika između iznosa očekivanih kreditnih gubitaka dobijenih korištenjem TTC matrica i iznosa dobivenog korištenjem PIT matrica. PMA implementacija se vrši u skladu sa regulatornim odredbama linearno tokom perioda do ponovnog obnavljanja PD matrica.

(57) Mjerenje kolateralu u obliku nekretnina i drugog kolateralu

Na osnovu Politike upravljanja kolateralima i Politike vrednovanje nekretnina u Banci svi kolaterali u obliku nekretnina se redovno prate i njihova vrijednost redovno se ponovo procjenjuje na godišnjem nivou za sve komercijalne nekretnine, a najmanje jednom u tri godine za stambene nekretnine i nekretnine koje su kolateral za NPE.

Procjena svih komercijalnih nekretnina vrši se na pojedinačnom nivou ako je tržišna vrijednost veća od 1.956 hiljada KM. Tržišna vrijednost onih s manjom vrijednosti ponovo se procjenjuje korištenjem određenih statističkih metoda i alata.

Interne vrijednosti kolaterala (ICV) su prikazane u tabeli ispod za 31 Decembar 2022 kao i za 31 Decembar 2021:

(000) BAM

Raspodjela kolaterala	31.12.2022	31.12.2021
Izloženost	1.035.711	1.205.214
Interna vrijednost kolaterala (ICV)	395.832	398.645
Od čega CRE	216.617	280.954
Od čega RRE	60.756	89.392
Od čega finansijske kolaterale	104.274	8.205
Od čega garancije	8.029	1.880
Od čega ostalo	6.156	18.214
Omjer pokrivenosti ICV	32%	33%

Najveći dio navedenih kolaterala je za kredite i potraživanja (neznatni kolaterali za druge vrste izloženosti). Smanjenjem bruto izloženosti smanjena je i interna vrijednost kolaterala. Prvenstveno ICV stambenih nekretnina datih kao kolaterali za kredite stanovništva je smanjena zbog smanjenja portfolija hipotekarnih kredita za stanovništvo. Pokrivenost kolateralima nije promijenjena.

Ovisno o vrijednosti kolaterala, nekim izloženostima nivoa kreditnog rizika 3 možda neće biti dodijeljeni pojedinačni očekivani kreditni gubitak, ako su očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala veći od nepodmirenog iznosa, čak i ako se predviđaju očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala koristeći više ekonomskih scenarija. Međutim, iznos očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 3 može biti veći od neto izloženosti prikazane u nastavku kada se očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala ne određuju pojedinačno već procjenjuju na temelju portfolio pristupa.

(000) BAM

31.12.2022	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju							Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Vrijednosnice	Garancije	Imovine	Ostalo	Prebijanje	Višak kolaterala	Ukupan kolateral		
Krediti i potraživanja	42.553	0	0	1.181	0	0	0	0	41.372	-38.454
Druge finansijske institucije	156	0	0	0	0	0	0	0	156	0
Pravna lica	10.340	0	0	692	0	0	0	0	9.648	-9.937
Fizička lica	32.057	0	0	489	0	0	0	0	31.568	-28.517
Obaveze i finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Date kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(000) BAM

31.12.2021	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju							Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Vrijednosnice	Garancije	Imovine	Ostalo	Prebijanje	Višak kolaterala	Ukupan kolateral		
Krediti i potraživanja	70.171	0	0	0	0	0	0	0	70.171	-65.734
Druge finansijske institucije	131	0	0	0	0	0	0	0	131	-131
Pravna lica	23.975	0	0	0	0	0	0	0	23.975	-23.160
Fizička lica	46.065	0	0	0	0	0	0	0	46.065	-42.443
Obaveze i finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Date kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(58) Tržišni rizik

58.1. Definicija

Tržišni rizici sastoje se od potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz promjene u tržišnim cijenama. Banka strukturira rizike tržišnih cijena prema faktorima rizika u kamatnoj stopi, kreditnom rasponu, valuti i riziku od promjene cijene dionica. Banka posebno naglašava identificiranje, mjerenje, analizu i upravljanje tržišnim rizikom. Rizike tržišnih cijena mogu izazvati vrijednosnice (i proizvodi slični vrijednosnicama), novac i devizni proizvodi, derivativi, zaštita od rizika deviznog kursa i zaštita od rizika od rezultata, imovina slična vlasničkim instrumentima ili iz upravljanja imovinom i vlasničkim instrumentima/obavezama. Pored tržišnih rizika, mogu nastati i rizici od tržišne likvidnosti ako, u slučaju male tržišne potražnje, banka ne može prodati pozicije namijenjene trgovanju tokom problema sa likvidnošću (ili zbog zahtijeva za sučeljavanjem) u kratkom roku. Za postojeće pozicije, to se uzima u obzir kao dio ograničenja rizika za tržišne rizike.

58.2. Mjerenje rizika

Banka obračunava tržišni rizik kao dio svakodnevnog praćenja pomoću metoda rizičnosti vrijednosti na osnovu jednodnevnog perioda držanja, s nivoom pouzdanosti od 99,0%. Glavni instrument korišten u tom procesu je simulacija Monte Carlo koja uključuje eksponencijalno ponderirane volatilnosti i korelacije iz historije od 250 dana. U svrhu utvrđivanja vezanog kapitala ekonomskog tržišnog rizika za utvrđivanje sposobnosti podnošenja rizika, VaR (vrijednost izložena riziku) vrijednosti (99,0%, 1 dan) su umanjene na jedinstveni nivo pouzdanosti od 99,7% i 250 dana perioda držanja. Ovi modeli obračunavaju potencijalne gubitke uzimajući u obzir historijske fluktuacije tržišta (volatilnosti) i kontekst tržišta (korelacije).

VaR Banke po vrstama rizika za 2022 i 2021 godinu iznosi:

2022	Minimalno	Maksimalno	Prosjeck	31. Decembar
Rizik kamatne stope	219	929	553	321
Valutni rizik	1	11	4	6
Cjenovni rizik	-	-	-	-
Rizik kreditnog raspona	141	644	451	318
Ukupno	361	1.584	1.008	645

2021	Minimalno	Maksimalno	Prosjeck	31. Decembar
Rizik kamatne stope	82	286	160	181
Valutni rizik	1	7	3	2
Cjenovni rizik	-	-	-	-
Rizik kreditnog raspona	30	319	145	177
Ukupno	113	612	308	360

58.3. Pregled- rizik tržišnih cijena

58.3.1. RIZIK KAMATNE STOPE

Vrijednost izložena riziku kamatne stope (uključujući rizik kamatne stope iz knjige trgovanja) za Banku na 31. decembar 2022. godine je 321 hiljada KM (uporedivi iznos VaR na 31. decembar 2021.: 181 hiljada KM).

Profil kamatne stope za Banku sadrži sve stavke osjetljive na kamatne stope (imovina, obaveze i vanbilansne stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje) koje su ili ugovorno utvrđene, promjenjive ili se zasnivaju na bihevioralnim pretpostavkama. Stohastički novčani tokovi prikazani su korištenjem jedinstvenih standarda i lokalnih modela za transakcije specifične za zemlju. Sve stavke osjetljive na kamate u bilansu stanja uzete su kao osnova za obračun ekonomske vrijednosti i mjera zasnovanih na zaradi, kao i drugih mjera kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (eng. IRRBB), na osnovu stres scenarija i opterećenja kamatne stope. Stavke koje nisu osjetljive na kamate nisu uvrštene u obračun kamatnog rizika, nego su pokrivene u vezi s drugim faktorima rizika, kao što je rizik od sudjelovanja. Tabela ispod prikazuje EVE promjene po scenarijima.

(000) BAM

EVE change per scenarios	31.12.2022	31.12.2021
Paralelni pomak gore 200bp	-925	-5.747
Paralelni pomak dole 200bp	-935	1.957
Paralelni šok gore BSBC	-790	-5.583
Paralelni šok dole BSBC	-1.015	1.957
Steeper šok	2.284	1.359
Flattener šok	-4.798	-4.188
Šok gore kratkoročne kamate	-4.538	-5.703
Šok dole kratkoročne kamate	2.343	3.533

Promjene kamatnog rizika uglavnom su bile izazvane usklađenostima na varijabilne kamatne pozicije i skraćanjem rokova instrumenata s fiksnom stopom.

Regulatorni zahtjevi navode da uticaj koji na ekonomsku vrijednost kapitala (eng. EVE) ima nagla paralelna +/-200 promjena baznih bodova krivulje prinosa u ukupnim vlastitim sredstvima ne može biti veći od 20% osnovnog kapitala (Lokalni prikaz - omjer kamatnog rizika i vlasničkih instrumenata iznosio je prosječno 13% u 2022. godini u odnosu na prosječno 11% u 2021. godini i 3% prosječno u 2020. godini).

Promjena u sadašnjoj vrijednosti knjige banke s paralelnim povećanjem krivulja kamatne stope za 1 bazni bod u svim razredima dospijeća i valutama na 31. decembar 2022. godine iznosi 9 hiljade KM (cijeli agregatni učinak ove simulacije kamatne stope) - agregatni učinak 2021. godine bio je 23 hiljade KM.

58.3.2. RIZIK KURSNIH RAZLIKA

Glavni pokretač rizika kursnih razlika su valute. Ukupno stanje otvorenih valutnih pozicija na 31. decembar 2022. godine je približno 4,44 miliona KM (31. decembar 2021. godine približno 5,03 miliona KM). Vrijednosti za rizik kursnih razlika bio je približno 3,3 hiljada KM dnevno na 31. decembar 2022. godine (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2021.: 1,1 hiljada KM) u intervalu pouzdanosti od 99%. Limit od 17,6 hiljada KM ispoštovan je na 31. decembar 2022. godine.

Analiza osjetljivosti

Sljedeća tabela sadrži valute prema kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine. Euro nije analiziran obzirom da je kurs KM fiksno vezan za kurs Eura.

Valuta	Otvorena valutna pozicija 31 December 2022	10% povećanje	10% smanjenje	Otvorena valutna pozicija 31 December 2021	10% povećanje	10% smanjenje
USD	-499	-50	50	225	22.5	-22.5
CHF	106	11	-11	38	3.8	-3.8

Otvorena valutna pozicija predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza izračunava efekat razumno mogućih kretanja valuta u odnosu na KM i njihov utjecaj na dobit ili gubitak, gdje su sve ostale varijable konstantne. Negativne vrijednosti u tabeli iznad odražavaju potencijalno neto smanjenje dobiti, dok pozitivan iznos izražava potencijalno neto povećanje.

58.3.3. RIZIK VLASNIČKIH INSTRUMENATA

Zaključno sa krajem godine i tokom 2022 godine, Banka u svom portfoliju nije imala dionice. U tom smislu, rizična vrijednost za rizik vlasničkih instrumenata u Banci iznosi 0 KM na dan 31. decembar 2022., sa jednodnevnim periodom držanja i nivoom pouzdanosti od 99%.

58.3.4. RIZIK KREDITNOG RASPONA

Rizik kreditnog raspona u Banci iznosi 318 hiljada KM na 31. decembar 2022. godine s jednodnevnom rizičnosti vrijednosti i nivoom pouzdanosti od 99% (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2021. godine: 177 hiljade KM). Ograničenje od 759 hiljade KM ispoštovano je na 31. decembar 2022. godine. Najveći faktor utjecaja na rizik kreditnog raspona je držanje rezervi za likvidnost u formi vrijednosnica u Banci. Pored praćenja VaR u odnosu na rizik kreditnog raspona, Banka prati i rizike koncentracije u portfelju obveznica - u okviru odnosnih izvještaja o riziku, prate se koncentracije na bankovnom nivou portfelija obveznica, kao i koncentracije obveznica u kategorijama državnih obveznica, finansijskih obveznica i korporacijskih obveznica.

(59) Rizik likvidnosti

59.1. Definicija

Banka definiše rizik likvidnosti kao rizik od nemogućnosti potpunog ili blagovremenog ispunjenja obaveza dospjelih plaćanja, ili - u slučaju krize likvidnosti - rizik od refinansiranja samo po povećanim tržišnim stopama, ili od mogućnosti prodaje imovine samo po tržišnim cijenama ako je uvršten diskont.

59.2. Opći zahtjevi

U Banci upravljanje likvidnošću na nivou banke je odgovornost Tima upravljanja bilansom i rizica, a kontrola je pod Kontrolom rizika.

Banka ima uspostavljeno planiranje hitne likvidnosti u pismenom obliku. Ono navodi procese i kontrolu ili instrumente zaštite od rizika koji su potrebni za sprečavanje neposrednih kriza ili prevazilaženje akutnih kriza. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti banke su strogo održavanje solventnosti i sprečavanje reputacijske štete.

59.3. Kontrola rizika

Rezerva za likvidnost osigurava likvidnost Banke u svakom trenutku, čak i tokom kriznih situacija. Ta rezerva za likvidnost podliježe različitim scenarijima opterećenja za održavanje pregleda raspoloživih resursa likvidnosti. Pored toga, banka održava svoj zaštitni sloj likvidnosti za situacije opterećenja, koji se sastoji od prihvatljivih vrijednosnica za ECB i vrijednosnica koje se mogu brzo prodati.

Tokom 2022. godine, koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) kreće se između svog najnižeg nivoa od 211% u maju 2022. godine i svog najvišeg nivoa od 474% u septembru 2022. godine.

U decembru 2022. godine, kapacitet likvidnosne pokrivenosti u Banci bio je strukturiran kako slijedi:

Zaštitni sloj likvidnosti	31.12.2022	31.12.2021
Vrijednosnice prihvatljive za Centralu Banku	45.285	57.653
Vrijednosnice prihvatljive za Repo	165.537	182.485
Kreditna potraživanja prihvatljiva za Centralu Banku ili Repo	0	0
Obavezne rezerve (brojive)	0	0
Novčane rezerve u Centralnoj Banci (blokirane)	0	0
Mjere likvidnosne pokrivenosti	0	0
Druga likvidna imovina (kratkoročna, srednjoročna)	0	0
Odobrene/Potrebne kreditne linije	0	0
Nova izdavanja i sekutarizacija	0	0
Ukupni kapacitet likvidnosne pokrivenosti	210.822	240.138

Kontrola likvidnosti za Banku provodi se na lokalnom nivou s jedne strane i na centralnom nivou putem Holdinga s druge strane. Klasifikacije novčanih tokova sastoje se od determinističkih, stohastičkih, prognostičkih podataka (planirane ili budžetske prognoze) i nerelevantnih novčanih tokova na osnovu procjene i izvještavanja o manjku likvidnosti.

Svi nastali nedostaci u unaprijed utvrđenim razredima ročnosti porede se s potencijalom likvidonosne pokrivenosti - dobro diversificiran skup rezervi za likvidnost dostupnih za odgovarajuće upravljanje likvidnošću. Rezerve za likvidnost predmet su redovnog pregleda i, kako je opisano iznad, testiraju se raznim situacijama opterećenja (blage, snažne, teške/preživljavanje) putem simulacija.

Osim tekućih aktivnosti strukturalne kontrole, osigurano je poštivanje općih regulatornih zahtjeva.

59.4. Pregled - likvidonosna situacija

Likvidonosnu situaciju u Banci tokom 2022. godine karakterizirao je višak likvidnosti. Aktivnosti na tržištu kapitala stoga nisu bile neophodne. Tokom finansijske godine, Banka je evidentirala stabilan nivo depozita od oko 819.223 hiljada KM. Na osnovu očekivanih priliva i odliva, stabilna likvidonosna situacija očekuje se i 2023. godine.

Koncentracija rizika likvidnosti u skladu je s diversifikacijom finansiranja na osnovu glavnih proizvoda i najrelevantnijih valuta. Najveće pozicije u finansiranju, osim vlasničkih instrumenata, su a-vista i oročeni depoziti. Najvažnija valuta u finansiranju je KM i EUR. I proizvodi i valute prate se putem različitih razreda ročnosti i vremenskih okvira.

Pored toga, Banka prati uticaj klijenata s velikim obimom poslovanja: deset najvećih ugovornih strana poredi se s obimom ukupnih finansijskih obaveza.

Ispod je razrađen prikaz ugovornih dospijeća nediskontovanih novčanih tokova za finansijske obaveze Banke.

(000) BAM

31.12.2022	Knjigovodstveni iznos	Ugovorni novčani tokovi	Dospjelo ili bez dospijeća	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranim troškovima	828.479	831.446	613.160	33.031	74.161	110.385	709
Depoziti klijenata	808.982	811.948	603.414	33.031	73.499	101.295	709
Depoziti kreditnih institucija	10.765	10.765	2.540	0	0	8.225	0
Ostale finansijske obaveze	8.732	8.733	7.206	0	662	865	0
Neopozive kreditne obaveze	0	75.663	75.663	0	0	0	0
Finansijske garancije	0	20.485	20.485	0	0	0	0
Ostale obaveze	0	92.459	92.459	0	0	0	0
Ukupno	828.479	1.020.053	801.767	33.031	74.161	110.385	709

(000) BAM

31.12.2021	Knjigovodstveni iznos	Ugovorni novčani tokovi	Dospjelo ili bez dospijeća	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranim troškovima	807.607	810.517	620.178	13.508	70.601	102.841	3.389
Depoziti klijenata	797.690	800.546	611.773	13.508	69.959	101.917	3.389
Depoziti kreditnih institucija	915	915	915	0	0	0	0
Ostale finansijske obaveze	9.002	9.056	7.490	0	642	924	0
Neopozive kreditne obaveze	0	92.017	92.017	0	0	0	0
Finansijske garancije	0	17.826	17.826	0	0	0	0
Ostale obaveze	0	73.462	73.462	0	0	0	0
Ukupno	807.607	993.822	803.483	13.508	70.601	100.841	3.389

(60) Operativni rizik

60.1. Definicija

Banka definira operativni rizik (OpRisk) kao rizik od gubitaka koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih procesa, sistema, ljudi ili vanjskih faktora. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacijski rizik i strateški rizik.

60.2. Opći zahtjevi- Okvir upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom (ORM) je u središtu poslovanja banke i integrira prakse upravljanja rizikom u procesima, sistemima i kulturi. Kao proaktivni partner višem rukovodstvu, vrijednost ORM je u pružanju podrške i usmjeravanju višeg rukovodstva (B1 nivo upravljanja) u usklađivanju okruženja poslovne kontrole sa strategijom banke mjerenjem i ublažavanjem izloženosti gubitku od rizika, što doprinosi optimalnom povratu za sudionike.

Snažan okvir upravljanja operativnim rizikom koji obuhvata identificiranje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za raspravu i efektivnu eskalaciju problematike što vodi ka boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koja podržava okvir, omogućava analizu složene problematike i olakšava prilagođene radnje ublažavanja rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je kontinuiran cikličan proces koji uključuje samoprocjenu rizika i kontrole, donošenje odluka o riziku, analizu scenarija i implementaciju kontrola rizika, što izaziva prihvatanje, ublažavanje ili izbjegavanje rizika.

60.3. Praćenje rizika

Upravljanje operativnim rizikom podnosi izvještaj na mjesečnoj osnovi Izvršnom odboru grupe za rizik i na kvartalnoj osnovi Odboru za reviziju, Odboru za rizik i OpRisk odboru za sačinjavanje pregleda situacije s operativnim rizikom za upravo kako bi bilo omogućeno upravljanje odnosnim rizikom i integriranje upravljanja operativnim rizikom u bankovne procese.

60.4. Izloženost i pregled kapitala

Operativni rizik, u svom cikličnom procesu, pokazuje promjene u realizaciji gubitaka koje utiču na upravljanje operativnim rizikom što je vidljivo kroz povrat gubitaka i kontrolu procesa samoprocjene, koji su ujedno i dva osnovna alata u upravljanju operativnim rizikom.

Operativni rizik u vezi sa kapitalnim zahtjevom stuba 1 računa se na osnovu jednostavnog pristupa, (eng. BIA), a u skladu sa Odlukom o kapitalu (koristeći relevantni pokazatelj). Model mjerenja operativnog rizika za ICAAP računa se na isti način kao za stub 1 i uključuje podtipove operativnih rizika za koje se odredi značajnost za potrebe stuba 2.

(61) Rizik objekata

Rizik objekta u Banci pokriva sve moguće gubitke koji mogu proizaći iz fluktuacija u tržišnim vrijednostima pokretne opreme i nekretnina. Rizici nekretnina koji proizlaze iz kolaterala za hipoteke (preostali rizik) nisu uzeti u obzir, jer su već pokriveni kreditnim rizikom.

(62) Ostali rizici

Sljedeći tipovi rizika podržani su kapitalom prema “Drugim rizicima”:

- Reputacijski rizik
- Makroekonomski rizici
- Sistemski rizici
- Poslovni rizik/Strateški rizik

Za materijalne “Druge rizike”, ekonomski kapital se uzima u obzir u obračunu sposobnosti podnošenja rizika.

Rizici ekoloških, društvenih i upravljačkih faktora (ESG)

ESG rizici uključuju sve rizike koji proizlaze iz mogućih negativnih utjecaja, izravnih ili neizravnih, na okoliš, ljude i zajednice i općenito sve sudionike, uz one koji proizlaze iz korporativnog upravljanja. ESG rizik bi mogao utjecati na profitabilnost, ugled i kreditnu kvalitetu te bi moglo dovesti do pravnih posljedica.

Addiko bank d.d. Sarajevo ne tretira ESG rizike kao zasebnu vrstu rizika, već ih integrira u postojeću klasifikaciju rizika i u postojeći okvir upravljanja rizikom, kao pokretače za druge vrste rizika (npr. kreditni rizik ili operativni rizik).

Kao prvi korak, a u skladu s raspoloživim regulatornim inputima, Addiko bank d.d. Sarajevo se koncentrira na upravljanje rizikom za okoliš. Tijekom 2022. Banka je izvršila procjenu značajnosti klimatskih i ekoloških rizika, obraćajući pozornost kako na fizičke tako i na prenesene rizike, s rezultatima koji pokazuju da, zbog granularnosti i diverzifikacije kreditnog portfelja, ne postoji neposredna materijalna prijetnja kvaliteti portfolija Addiko bank d.d. Sarajevo, dok potencijalni utjecaj na makroekonomiju na području Addiko bank d.d. Sarajevske operacija znači da će Addiko bank d.d. Sarajevo uglavnom biti pod utjecajem putem makroekonomskih kanala prijenosa.

Addiko bank d.d. Sarajevo je već identificirala industrije koje jesu i koje bi u budućnosti mogle biti pod utjecajem klimatskih i ekoloških rizika, ali krajem 2022. godine Addiko bank d.d. Sarajevo kreditni portfelj ne pokazuje nikakvu koncentraciju u ovim industrijama, te se uvode mjere za praćenje i ograničavanje takve izloženosti.

U okviru operativnog procesa kreditiranja, Addiko bank d.d. Sarajevo je definiralo mjere za prepoznavanje potencijalnog utjecaja klimatskih i ekoloških rizika na kvalitetu imovine klijenata u pogođenim industrijama. Pravilna procjena je neophodna kako bi se spriječile potencijalne finansijske, pravne ili reputacijske posljedice za banku koje bi se mogle pojaviti u slučaju da banka podupire financiranje takvih kompanija.

(63) Pravni rizik

Za naplatu potraživanja na kredite, garancije, akreditive ili druge osnove, Banka ima ukupno 6.030 aktivnih sudskih sporova s ukupnom vrijednosti od 135.940 hiljade KM koje vodi Odjel za upravljanje kreditnim rizikom.

Kreditni sa CHF deviznom klauzulom

U svrhu rješavanja kreditnog portfolija sa CHF valutnom klauzulom, Banka je pokrenula CHF projekat 8. marta 2016. godine.

U martu 2016. godine, Banka je ponudila poticaje klijentima segmenta stanovništva u vezi s kreditima s valutnom klauzulom u švicarskim francima, koji se odražavaju u smanjenju kreditnih obaveza za 30%, što prati konverziju u lokalnu valutu po trenutnoj kursnoj stopi i fiksnoj kamatnoj stopi novih kredita od 5,99%. Projekat je zvanično završen u decembru 2016. godine, ali Banka je nastavila razmatrati i relizovati primljene ponude tokom 2018. godine. Banka je priznala gubitke po ovoj osnovi za 2018. godinu u iznosu od 1,5 miliona KM.

Banka je utvrdila 2.544 kreditnih partija stanovništva u okviru projekta koje je Banka imala na 29. februar 2016. godine. Projekat je zvanično završen 5. decembra 2016. godine, s obzirom na to da je Banka nastavila realizaciju dolaznih zahtjeva, a svi naknadni zahtjevi klijenata razmatraju se pojedinačno u okviru redovnih aktivnosti.

Na 31. decemabr 2017. godine, realizirano je 1.617 zahtjeva (64% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (219 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 708 na 31. decembar 2017. godine.

Na 31. decembar 2018. godine, realizirano je 1.755 zahtjeva (69% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (260 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 529 na 31. decembar 2018. godine.

Na 31. decembar 2019. godine, realizirano je 1.858 zahtjeva (73% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (289 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 397 na 31. decembar 2019. godine.

Na 31. decembar 2020. godine, realizirano je 1.915 zahtjeva (75% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (299 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 330 na 31. decembar 2020. godine.

Na 31. decembar 2021. godine, realizirano je 1.981 (78% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (308 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 255 na 31. decembar 2021. godine.

Na 31. decembar 2022. godine, realizirano je 2.343 (92% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (321 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 201 na 31. decembar 2022. godine.

Ukupan iznos odobrenih olakšica (otpisi) po osnovu CHF realizacije za bilansna potraživanja je 53,388 hiljada KM (15.983 hiljada KM za prihodujuće klijente i 37.405 hiljada KM za neprihodujuće klijente). Ukupan iznos odobrenih olakšica za vanbilansna potraživanja je 45.646 hiljada KM.

Pasivni sudski postupci

Na dan 31. decembra 2022. godine otvorenih sudskih postupaka koji se vode protiv Banke bilo je 133, ukupne nominalne vrijednosti 73,2 miliona KM, ne uključujući eventualne zatezne kamate. U ovaj iznos su uključena 2 predmeta nominalne vrijednosti 0,09 miliona KM po kojima je tužbeni zahtjev već plaćen u ranijim periodima, tako da ne predstavljaju dodatni rizik gubitka, ali imaju otvoren sudski postupak po pravnom lijeku. Također, u ovaj iznos uključeno je 18 predmeta nominalne vrijednosti 0,94 miliona KM, koji su u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush) odgovornost preuzimatelja potraživanja s kojim su povezani i ne predstavljaju rizik za Banku. Ovi predmeti koji ne predstavljaju rizik za Banku (već plaćeni ili rizik prenesen na preuzimatelja potraživanja) se knjigovodstveno ne evidentiraju. Ukupan broj sporova u 2022. godini je smanjen.

Najveći broj sporova se odnosi na tužbeni zahtjev u vezi sa CHF valutnom klauzulom i povećanjem kamatne marže - ukupno 52 spora nominalne vrijednosti 1.1 milion KM, te 3 predmeta nominalne vrijednosti 3.1 miliona KM u kojima je uz CHF valutnu klauzulu i povećanje marže kombinovan i tužbeni zahtjev za štetu.

Kao najznačajnije sudske sporove presuđene u korist Banke se navodi: 3 odluke u sporovima odštetnih zahtjeva (Cybercomp d.o.o. Sanski Most 1,3 miliona KM- Odluka Drugostepenog suda o odbijanju žalbe tužitelja; Adnan Nazifović 0,48 miliona KM - Odluka Ustavnog suda BiH kojom se apelacija tužitelja odbija kao neosnovana; Ivica Žulj 0,5 miliona KM - Odluka Prvostepenog suda kojom se odbija tužbeni zahtjev u cijelosti), 4 odluke deklaratornog zahtjeva, bez rizika plaćanja (Marina Ivanković Lijanović i dr. 15,3 miliona KM - Odluka Ustavnog suda BiH kojom se apelacija tužitelja odbija kao neosnovana; Energopetrol Dioničari 2,9 miliona KM - Odluka Vrhovnog suda FBiH kojom se odbija revizija tužitelja u odnosu na eventualni tužbeni zahtjev kao neosnovana; TMTI Trade d.o.o. Grude 2,2 miliona KM - Odluka Drugostepenog suda kojom se odbija žalba tužitelja kao neosnovana), 50 sudskih presuda Kantonalog suda od strane fizičkih lica koje potvrđuju zakonitost CHF valutne klauzule, 2 odluke Vrhovnog suda i 6 odluka Ustavnog suda, koje također potvrđuju zakonitost valutne klauzule u CHF-u i naknade za obradu kredita.

Banka redovno procjenjuje iznos rezervisanja za troškove po sudskim postupcima. Procjene se temelje na procijenjenoj vjerovatnosti budućih novčanih tokova koji proističu iz obaveza iz prošlosti ili zakonskih obaveza. Banka je rezervisala 7,46 miliona KM za sudske sporove na dan 31. decembra 2022. godine, što Uprava procjenjuje dovoljnim.

Tokom 2022. godini Banka je nastavila sa intenzivnim aktivnostima na rješavanju sudskih sporova i upravljanju pravnim rizikom u sporovima. Ažurno se revidiraju strategije po sporovima u skladu sa promjenama, nastavljena je praksa adekvatnog pravnog zastupanja i intenzivnog koordiniranja odbrane Banke u postupcima, nastavljen je proces vansudskog rješavanja sporova, te se ažurno vode evidencije i vrši izvještavanje o sporovima.

Pored pravne baze podataka, gdje se podaci mogu posmatrati na dnevnom nivou, redovni izvještaji o lokalnoj pravnoj situaciji i najnovijem razvoju tekućih sudskih postupaka, kao i ad-hoc izvještaji o svakom novom sudskom postupku, se aktivno dostavljaju Pravnom odjelu Banke.

Kao rezultat opisanog vrlo snažnog upravljanja pasivnim pravnim sporovima u posljednjih nekoliko godina, Banka je od pasivnih pravnih sporova u 2022. godini naplatila 0,37 miliona KM, čija je naplata u potpunosti imala pozitivan učinak na izvještaj o dobiti i gubitku.

Pregled sudskih postupaka na dan 31.12.2022.

Vrsta slučaja	Broj slučajeva	Vrijednost slučajeva (u hiljadama KM)	Rezervacije (u hiljadama KM)
Brush - odgovornost trećih lica*	18	941	9
Plaćanje duga	7	1.190	2
Naknada štete	16	54.626	5.984
Nepravedno bogaćenje	1	4	7
Radni spor	9	144	751
Stara devizna štednja	1	0	0
Odlučnost	28	15.354	10
Valutna klauzula / marža **	52	1.118	698
Ukupno	132	73.377	7.461

* Valutna klauzula/marža grupa predmeta obuhvata 2 predmeta nominalne vrijednosti BAM 0.09 miliona prema kojima su potraživanja već isplaćena u prethodnim periodima, te ne predstavljaju dodatni rizik od gubitaka, ali su u sudskom postupku po izjavljenom pravnom lijeku.

Dodatne informacije koje zahtijevaju objavu

(64) Analiza preostalih dospjeća

(000) BAM

Analiza preostalog dospjeća na 31.12.2022	dnevno dospjeće	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do jednu godinu	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina	-do 1 godine	-preko 1 godine	Ukupno
Novac i novčana sredstva	187.452	77.991	-	-	-	265.443	-	265.443
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	211.758	-	-	-	-	211.758	-	211.758
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	50.313	42.403	99.475	206.979	107.585	192.191	314.564	506.755
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	-	18.346	18.346
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	5.628	5.628
Porezna imovina	-	-	-	-	-	-	6.938	6.938
Kratkoročna porezna imovina	-	-	-	-	-	-	1.418	1.418
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	5.520	5.520
Ostala imovina	-	-	-	-	-	1.888	-	1.888
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	-	-	-	-	-	2.406	-	2.406
Ukupno	449.523	120.394	99.475	206.979	107.585	673.686	345.476	1.019.162
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	633.972	5.081	80.960	107.757	709	720.013	108.466	828.479
Rezervisanja	-	-	-	-	-	-	-	11.136
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	5.611	-	5.611
Ukupno	633.972	5.081	80.960	107.757	709	725.624	119.602	845.226

Analiza preostalog dospjeća na 31.12.2021	dnevno dospjeće	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do jednu godinu	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina	-do 1 godine	-preko 1 godine	Ukupno
Novac i novčana sredstva	210.500	80.650	0	0	0	291.150	0	291.150
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	243.068	-	-	-	-	-243.068	-	243.068
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	74.355	38.420	89.765	164.956	100.181	202.540	265.137	467.677
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	0	20.584	20.584
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	0	6.091	6.091
Porezna imovina	-	-	-	-	-	0	5.576	5.576
Kratkoročna porezna imovina	-	-	-	-	-	0	1.783	1.783
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	0	3.793	3.793
Ostala imovina	-	-	-	-	-	2.323	0	2.323
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	-	-	-	-	-	1.023	0	1.023
Ukupno	527.923	119.070	89.765	164.956	100.181	740.104	302.964	1.043.068
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	612.607	21.232	70.328	100.245	3.195	704.167	103.440	807.607
Rezervisanja	-	-	-	-	-	0	14.185	14.185
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	8.115	0	8.115
Ukupno	612.607	21.232	70.328	100.245	3.195	712.282	117.625	829.907

Preostalo dospijeće odnosi se na period između datuma izvještavanja i očekivanog datuma plaćanja za potraživanje ili obavezu. Kada potraživanja ili obaveze dospijevaju u djelomičnim iznosima, preostalo dospijeće prijavljuje se zasebno za svaki djelomični iznos. Predstavljena je analiza povrata ili izmirenja do 1 godine nakon datuma izvještavanja i više od 1 godine nakon datuma izvještavanja, kako se traži u MRS 1. Podjela po preostalim dospjećima zasniva se na knjigovodstvenim iznosima uvrštenim u izvještaj o finansijskom položaju.

(65) Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac

Banka ima u najmu većinu svojih ureda i poslovnica prema različitim ugovorima o najmu. Banka također ima u najmu opremu i vozila. Većina ugovora o najmu zaključena je prema uobičajenim uslovima i sadrži klauzule o usklađenosti cijena u skladu s tržišnim uslovima za najam uredskih prostora. Nekoliko ugovora o zakupu ima neograničen rok najma, a nekoliko ugovora sadrži neznatne garancije za ostatak vrijednosti. Nisu nametnuta nikakva ograničenja najmoprimcu zaključenjem ovih ugovora. Ne postoje ugovori o najmu s promjenjivim plaćanjima osim onih u zavisnosti od indeksa ili stope. Za više podataka o ugovorima o najmu pogledati napomenu (7) Najmovi, kao i napomenu (4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

Ugovori o najmu ne sadrže klauzule koje utiču na sposobnost Banke da plaća dividende, vrši transakcije za finansiranje duga ili zaključuje druge ugovore o najmu.

Banka je u 2022. godini imala plaćanja za najmove u iznosu od 700 hiljada KM.

Na 31. decembar 2022. godine analiza nediskontovanog dospjeća obaveza najma prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

(000) BAM

Analiza dospjeća - ugovorni nediskontovani novčani tok	31.12.2022	31.12.2021
do 1 godine	661	642
od 1 godine do 5 godina	865	924
više od 5 godina	0	0
Ukupno nediskontovane obaveze najma	1.526	1.566

Na 31. decembar 2022. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uvrštena u obavezu najma je kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Kratkoročni najmovi	720	873
Najmovi male vrijednosti	0	0
Ukupno	720	873

(66) Najmovi kod kojih je Banka najmodavac

Na 31. decembar 2022. godine buduće očekivane naplate po operativnom najmu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
do 1 godine	27	230
od 1 godine do 5 godina	808	1.186
više od 5 godina	896	1.409
Ukupno	1.731	2.825

Prihod po osnovu najma za poslovnu 2021. godinu za Banku iznosi 154 hiljade KM (u 2021: 17 hiljada KM).

(67) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama

Sljedeći iznosi u izvještaju o finansijskom položaju izraženi su u stranim valutama:

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Imovina	1.019.162	1.037.492
Obaveze	845.226	829.907

Iznos obveza denominiranih u stranim valutama ne uključuje glavnice u stranoj valuti. Većina razlika između odnosnih iznosa zaštićena je valutnim swapovima (devizni i međuvalutni swapovi) i terminskim valutnim transakcijama.

(68) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju

Sljedeće bruto obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju postojale su na datum izvještavanja:

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Potencijalne kreditne obaveze	75.663	92.017
Finansijske garancije. date	20.485	17.826
Druge potencijalne obaveze. date	92.460	73.462
Ukupno	188.608	183.305

Stavka ostalih obveza, koja se daje, uključuje uglavnom nefinansijske garancije, kao što su garancije za ispunjenje obaveza ili jamstvene garancije i garantni okviri.

Potencijalne obveze u odnosu na pravne slučajeve

Banka se suočava s velikim brojem pasivnih sudskih postupaka u kojima su bivši klijenti podnijeli tužbene zahtjeve protiv Banke u kojima su tražili naknadu za štetu, uglavnom u vezi s valutnom klauzulama i klauzulama o jednostranim izmjenama kamatne stope. Ne vrše se nikakva dalja objavljivanja u skladu sa MRS 37.92 za zaštitu položaja Banke u ovim pravnim sporovima.

(69) Fer vrijednost

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Na osnovu podataka o tehnikama vrednovanja koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti, finansijska imovina i finansijske obaveze kategorizirane su pod tri nivoa hijerarhije fer vrijednosti:

Kotirane cijene na aktivnim tržištima (nivo I)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu, dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivative.

Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (nivo II)

Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa, implicirane volatilnosti i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivativa i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasificiran u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.

Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III)

Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena.

Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerenja i neuočljivih podataka (obično interno dobivenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste upravljačke pretpostavke i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasificiran je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju. Sva vrednovanja vrše se nezavisno od odjela za trgovanje. Kraj izvještajnog perioda utvrđen je kao vrijeme reklasifikacije između različitih nivoa hijerarhije fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti prijavljeni su pod nivoom I ako su cijene kotirane na aktivnom tržištu. Ako nema raspoloživih kotiranih cijena, one se prijavljuju pod nivoom III. Modeli vrednovanja uključuju metodu usklađene neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihoda, diskontni model dividendi i višestruku metodu društva.

Derivativi

Fer vrijednost derivativa koji nisu opcije utvrđena je diskontiranjem odnosnih novčanih tokova s odnosnim krivuljama prinosa. Oni se prijavljuju pod nivoom II ako se mjere na osnovu faktora uočljivih podataka. Ako se koriste neuočljivi faktori značajnih podataka, ti derivativi se prijavljuju pod nivoom III. Fer vrijednost strukturiranih finansijskih proizvoda obračunava se u skladu s vrstom uvrštenog derivativa korištenjem modela mjerenja; oni se prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III u zavisnosti od korištenih faktora podataka.

Dužnička finansijska imovina i obaveze

Metoda korištena za mjerenje dužničke finansijske imovine i obaveza zavisi od likvidnosti na odnosnom tržištu. Likvidni instrumenti mjereni na osnovu relevantne tržišne vrijednosti prijavljuju se pod nivoom I. Fer vrijednost se utvrđuje korištenjem tehnika vrednovanja pri čemu se očekivani novčani tokovi diskontiraju krivuljama usklađene riziko premije u slučaju da nema aktivnog tržišta. Približnost korištene krivulje riziko premije utvrđuje da li se ti instrumenti prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III. Prijavljaju se pod nivoom III u slučaju da se koristi značajna, neuočljiva riziko premija. Tržišne cijene utvrđene ili pri niskoj učestalosti ili samo iz jednog izvora prijavljuju se pod nivoom III.

69.1. Fer vrijednost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednost

U tabeli ispod prikazana je raspoređenost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednosti na njihov nivo u hijerarhiji fer vrijednosti.

(000) BAM

	Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
31.12.2022				
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	187.015	24.529	214	211.758
Vlasnički instrumenti	0	0	214	214
Dužnički vrijednosni papiri	187.015	24.529	0	211.544
Ukupno	187.015	24.529	0	211.544
Obaveze				
Finansijske obaveze namijenjene trgovanju	0	0	0	0
Derivati	0	0	0	0
Ukupno	0	0	0	0

(000) BAM

31.12.2021	Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	218.126	24.524	418	243.068
Vlasnički instrumenti	0	0	418	418
Dužnički vrijednosni papiri	218.126	24.524	0	242.650
Ukupno	218.126	24.524	418	243.068
Obaveze				
Finansijske obaveze namijenjene trgovanju	0	0	0	0
Derivati	0	0	0	0
Ukupno	0	0	0	0

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2022. godine bilo je kako slijedi:

(000) BAM

31.12.2022	Stanje na početku perioda (+)	Ukupno dobiti/gubici	Promjene u rezervi za fer vrijednost	Dodaci (+)	Otuđenja (-)	Prenos na Nivo III	Prenos iz nivoa III	Drugo (+/-)	Stanje na kraju perioda
Imovina									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	418		-204						214
Vlasnički instrumenti	418		-204						214
Ukupno	418		-204						214

Vlasnički instrumenti stečeni tokom 2021. godine iskazuju se u iznosu od 1 KM u skladu s odlukom Agencije za bankarstvo kojom je propisano da se imovina vodi po tržišnoj ili neto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita, ovisno o tome koja je manja. Zatim se vrši usklađivanje tržišne vrijednosti i prikazuje na poziciji Promjene rezerve fer vrijednosti.

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2021. godine bilo je kako slijedi:

(000) BAM

31.12.2021	Stanje na početku perioda (+)	Ukupno dobiti/gubici	Promjene u rezervi za fer vrijednost	Dodaci (+)	Otuđenja (-)	Prenos na Nivo III	Prenos iz nivoa III	Drugo (+/-)	Stanje na kraju perioda
Imovina									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	153		265						418
Vlasnički instrumenti	153		265						418
Ukupno	153		265						418

Metode mjerenja korištene za utvrđivanje fer vrijednosti stavki Nivoa II i Nivoa III

Prihvaćeni modeli mjerenja prema MSFI 13 su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodovni pristup. Metoda mjerenja koja koristi tržišni pristup zasniva se na identičnoj ili uporedivoj imovini i obavezama. Sa prihodovnim pristupom, budući novčani tokovi, rashodi ili prihod diskontirani su na datum mjerenja. Fer vrijednost utvrđena na ovaj način odražava trenutna tržišna očekivanja za te buduće iznose. Ona prvenstveno obuhvata modele trenutne vrijednosti i modele opcije cijena koji se koriste za mjerenje finansijskih instrumenata ili novčanih tokova na bazi opcija. Troškovni pristup se ne koristi. Fer vrijednost finansijskih instrumenata s kratkim rokovima gdje je knjigovodstveni iznos adekvatno približan fer vrijednosti nije zasebno utvrđena.

Sljedeće tehnike mjerenja koriste se za stavke koje se mjere interno na osnovu modela:

Trenutna vrijednost budućih novčanih tokova (metoda diskontiranog novčanog toka)

Stavke Nivoa II i III kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, ali kada su datum i iznos novčanih tokova poznati, mjere se po trenutnoj vrijednosti budućih novčanih tokova. Diskontiranje uzima u obzir riziko premiju. Svi značajni faktori podataka su uočljivi za instrumente Nivoa II dok se neki značajni parametri ne mogu direktno posmatrati za Nivo III.

Modeli mjerenja opcija

Postojeći portfolio stavki Nivoa III uključuje novčane tokove s iznosima vezanim na različite tržišne varijable kao što su stope zamjene, berzovni indeksi i kursne stope, ili sa datumima koji ne mogu biti utvrđeni. Prihvaćeni modeli mjerenja kamata i opcija kalibrirani svakodnevno s tržišnim podacima (cijene opcije zamjene, tržišne cijene, kursne stope) koriste se za mjerenje tih novčanih tokova.

Neuočljivi faktori podataka za stavke Nivoa III

Volatilnosti i korelacije

Volatilnosti su važni parametri podataka za sve modele mjerenja opcija. Volatilnosti se dobivaju iz tržišnih podataka korištenjem prihvaćenih modela.

Rizik premije

Premije kreditnog rizika ukazuju na rizik od neispunjenja obaveza klijenta. One daju informacije o očekivanom gubitku ako klijent ne ispunji obaveze i time odražava gubitak zbog neispunjenja obaveza i vjerovatnoću neispunjenja obaveza. Za neke klijente, riziko premije se mogu posmatrati direktno na tržištu. Kada CDS krivulje koje se odnose na jedan subjekat nisu na raspolaganju za klijenta, riziko premije moraju biti procijenjene na osnovu sličnosti po druge klijente ili na osnovu zemlje i sektora klijenta.. Povećanje (smanjenje) premija kreditnog rizika smanjilo bi (povećalo) fer vrijednost.

Gubitak zbog neispunjenja obaveza

Gubitak zbog neispunjenja obaveza je parametar koji nikada nije direktno uočljiv prije neispunjenja obaveza subjekta.

Vjerovatnoća neispunjenja obaveza

Riziko premije i gubitak zbog neispunjenja obaveza koriste se za procjenu vjerovatnoće neispunjenja obaveza, što se koristi za moguće usklađenosti fer vrijednosti.

Usklađenost fer vrijednosti

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA)

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA) prijavljeni su za sve OTC derivative. Obračun se zasniva na simulaciji Monte Carlo budućih zamjenskih vrijednosti (izloženost), uzimajući u obzir učinke CSA ugovora (sporazum o osiguranju od rizika, CSA) po pravcu. Rezultat toga je raspodjela zamjenskih vrijednosti za sve buduće datume. Za utvrđivanje CVA, apsolutne očekivane vrijednosti od pravaca pozitivne izloženosti množe se marginalnim vjerovatnoćama neispunjenja obaveza ugovorne strane i diskontiraju. DVA, s druge strane, utvrđuje se množenjem i diskontiranjem apsolutnih očekivanih vrijednosti iz pravaca negativne izloženosti marginalnim vjerovatnoćama neispunjenja obaveza banke.

Za ugovorne strane s ugovorom o kolateralu, CVA i DVA moraju biti obračunate na nivou portfolija. Obračun uzima u obzir ugovorne parametre kao što su minimalni iznos prijenosa, prag, zaokružnje i netiranje. Relativni CVA pristup koristi se za dodjelu CVA portfolija konkretnim stavkama. Ovdje, CVA portfelj se raspoređuje proporcionalno pojedinačnim CVA. Puni CVA pristup primjenjuje se na stavke koje nisu osigurane kolateralom. Ovaj pristup obračunava CVA na nivou pojedinačne stavke. Princip redoslijeda otplate koristi se za utvrđivanje vjerovatnoća neispunjenja obaveza. Prvo, vjerovatnoće neispunjenja obaveza izvode se iz krivulja CDS. Sintetičke krivulje koriste se ako nema raspoloživih krivulja koje se odnose na jedan subjekat; i sastoje se od krivulja specifičnih za zemlju i internog rejtinga.

OIS diskontiranje

Banka mjeri derivative uzimajući u obzir utjecaje bazne marže računa primjenom različitih kamatnih krivulja za obračun terminkskih stopa i diskontnih faktora (okvir s više krivulja). Prema trenutnim tržišnim standardima, prekončne indeksne stope razmjene (OIS kamatne stope) koriste se za diskontiranje u mjerenju OTC derivativa osiguranih kolateralom. Međuvalutna bazna marža uzima se u obzir za devizne zamjene, gdje su kolateral i novčani tokovi u različitim valutama.

69.2. Fer vrijednost finansijskih instrumenata i imovine koja se ne vodi po fer vrijednosti

Knjigovodstveni iznosi priznatih finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti uspoređuju se s odgovarajućim fer vrijednostima u nastavku:

31.12.2022	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - s aktivnog tržišta	Nivo II - na temelju tržišnih pretpostavki	(000) BAM Nivo III - na temelju netržišne pretpostavke
Imovina						
Novčane rezerve	265.443	265.427	-16	0	0	265.427
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	504.798	503.917	-881	0	0	506.917
Zajmovi i potraživanja	504.798	503.917	-881	0	0	503.917
Ukupno	770.241	769.344	-897	0	0	769.344
Obaveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	828.479	819.699	-8.780	0	0	819.699
Depoziti	819.747	810.967	-8.780	0	0	810.967
Ostale finansijske obaveze	8.732	8.732	0	0	0	8.732
Ukupno	828.479	819.699	-8.780	0	0	819.699

31.12.2021	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - s aktivnog tržišta	Nivo II - na temelju tržišnih pretpostavki	(000) BAM Nivo III - na temelju netržišne pretpostavke
Imovina						
Novčane rezerve	291.150	291.142	-8	0	0	291.142
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	467.677	493.628	25.951	0	0	493.628
Zajmovi i potraživanja	467.677	493.628	25.951	0	0	493.628
Ukupno	758.827	784.770	25.943	0	0	784.770
Obaveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	807.607	808.885	1.278	0	0	808.885
Depoziti	798.605	799.883	1.278	0	0	799.883
Ostale finansijske obaveze	9.002	9.002	0	0	0	9.002
Ukupno	807.607	808.885	1.278	0	0	808.885

Finansijskim instrumentima koji nisu vođeni po fer vrijednosti ne upravlja se na osnovu fer vrijednosti i njihove fer vrijednosti obračunavaju se samo u svrhe objavljivanja i ne utječu na izvještaj o finansijskom položaju i bilans uspjeha. Fer vrijednost potraživanja i obaveza utvrđuje se u skladu s trenutnom vrijednosti budućih novčanih tokova. Iznosi riziko premije za potraživanja zavise od internog ili eksternog rejtinga dužnika uzimajući u obzir rizik zemlje. Za obaveze, vlastiti kreditni raspon uzima se u obzir u diskontnom faktoru. Zbog činjenica da kreditne obaveze Banke nisu plasirane na tržište, obračun krivulja kreditnog raspona za nadređene neosigurane obaveze zasniva se na krivuljama kotirane zamjene kreditnog rizika ili kreditnim rasponima iz nadređenih neosiguranih obveznica u ponderiranoj ravnoj grupi koja se sastoji od bankarskih grupa koje posluju u CSEE čija su tržišta i procijenjeni kreditni položaj su što sličniji sa Addiko Group. Za pokrivene obaveze korištena je krivulja ponderiranog kreditnog raspona od raspoloživih obveznica pokrivenih referentnom vrijednosti iz ravnoj grupi. Zbog postojećih nesigurnosti postoji širok raspon za fer vrijednosti koje trebaju biti utvrđene.

Uprava je procijenila da fer vrijednost novčanih pozicija približno odgovara njihovim knjigovodstvenim iznosima uglavnom zbog kratkoročnih dospijanja na tim instrumentima.

(70) Objavljivanja povezanih strana

U skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 24: "Objavljivanje povezanih strana", povezane strane su strane ili subjekti koji predstavljaju:

- a) društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolira zajedno s drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- b) pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan utjecaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- c) fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan utjecaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će utjecati ili biti pod utjecajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- d) rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontroliranje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih obitelji; i
- e) društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan utjecaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioci na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Poslovni odnosi s povezanim stranama su kako je prikazano ispod na odnosni datum izvještavanja:

31.12.2022	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	(000) BAM Ključne funkcije
Finansijska imovina	12.161	1.518	2.485	103	9	9	56
Kredit i potraživanja	0	0	10	0	9	9	56
Plasmani	12.161	1.518	2.475	103	0	0	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	0	0	0	84	0
Finansijske obaveze	3.735	0	333	11	33	2.360	217
Depoziti	3.735	0	121	11	33	2.360	217
Ostale finansijske obaveze	0	0	212	0	0	0	0
Ostale obaveze	5	0	5	247	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	21
Druge potencijalne obaveze i izdate finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0

31.12.2021	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	(000) BAM Ključne funkcije
Finansijska imovina	6.466	1.100	1.814	5.623	0	919	61
Kredit i potraživanja	0	0	2	1	0	919	61
Plasmani	6.466	1.100	1.812	5.622	0	0	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	1	3	3	48	0
Finansijske obaveze	248	0	538	158	87	1.904	55
Depoziti	9	0	10	13	87	795	55
Ostale finansijske obaveze	239	0	528	145	0	1.109	0
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Druge potencijalne obaveze i izdate finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0

31.12.2022	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	(000) BAM Ključne funkcije
Prihod od kamata	3	0	0	0	0	0	5
Rashod od kamata	-27	0	-17	0	0	0	0
Prihod od naknada i provizija	0	0	2	0	0	1	3
Rashod od naknada i provizija	-12	0	-61	0	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-252	0	-371	-211	0	-6	-15
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihod	0	0	0	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-27	-2	-3	28	0	5	0
Ukupno	-315	-2	-450	-183	0	0	-7

31.12.2021	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	(000) BAM Ključne funkcije
Prihod od kamata	0	0	0	0	0	44	2
Rashod od kamata	-9	0	-15	0	0	0	0
Prihod od naknada i provizija	0	1	1	0	0	3	2
Rashod od naknada i provizija	-6	0	-56	0	0	-4	0
Ostali administrativni troškovi	-234	0	-475	-144	0	-16	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihod	0	0	2	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-31	0	-2	-23	0	-94	0
Ukupno	-280	1	-545	-167	0	-67	4

Naknade koju su primili članovi Uprave i Nadzornog odbora u Banci predstavljene su kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2022	31.12.2021
Naknade menadžmentu i Nadzornom odboru	1.636	1.536
Porezi i doprinosi na naknade	179	41
Ukupno	1.815	1.577

Ostale dugoročne naknade u iznosu od 812 hiljada KM (2021. 592 hiljade KM) uključene su kao dio rezervisanja za varijabilna plaćanja i biće isplaćene Upravi u narednom periodu.

(71) Upravljanje kapitalom

71.1. Vlastita sredstva i upravljanje kapitalom

Na osnovu Zakona o bankama (Službene novine Federacije BiH no. 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 27/17), minimalni iznos uplaćenog kapitala Banke i najniži nivo kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15.000 hiljada KM. Upisani kapital Banke iznosio je 100.403 hiljada KM u skladu s ovim odredbama.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dodatnog kapitala, nakon regulatornih usklađenosti. Osnovni kapital Banke sastoji se od zbira redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

Stavke redovnog osnovnog kapitala Banke sastoje se od vlasničkih instrumenata, premija na dionice, zadržane zarade, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti i drugih rezervi. Odbitne stavke su nematerijalna imovina i odgođena porezna imovina. Stavke dodatnog kapitala su vlasnički instrumenti i računi premija povezani s instrumentima.

Dopunski kapital Banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala Banke nakon odbitaka za regulatorno usklađivanje. Dopunski kapital ne može biti više od jedne trećine osnovnog kapitala.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je:

- omogućiti usklađenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH,
- omogućiti usklađenost sa standardima Addiko Group,
- omogućiti čvrstu osnovu kapitala kao podršku za dalji razvoj poslovanja Banke,
- omogućiti prilike za dugoročno poslovanje uz omogućavanje dobiti za dioničare.

U smislu izračuna rizikom ponderisane aktive (RWA) za regulatorno izvještavanje, primjenjuju se sljedeći pristupi:

- Standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR) i
- Jednostavni pristup (STA) za operativni rizik

Upravljanje kapitalom je potpuno integrisano u proces poslovnog planiranja Banke kako bi bila omogućena usklađenost sa regulatornim zahtjevima i ciljnom stopom kapitala tokom perioda planiranja.

Pored minimalnih regulatornih stopa kapitala, Banka je uspostavila sistem ranog upozorenje i nivoe oporavka u planu oporavka Banke i odgovarajućim procesima. Sistemi ranog upozorenja odnose se na likvidnost i iznose regulatornog i raspoloživog kapitala.

Pored toga, Banka prati sve regulatorne izmjene, npr. nove regulatorne odluke o upravljanju kapitalom. Uticaj novih regulatornih izmjena se procjenjuje i očekivani učinci na poziciju kapitala Banke predstavljaju se relevantnim voditeljima odjela i članovima Uprave Banke. Takav proces osigurava da Banka pravovremeno prilagodi svoje upravljanjem kapitalom u odnosu na nove zahtjeve.

71.2. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi

Regulatorni kapital prema odlukama Agencije za bankarstvo FBiH sastoji se od Redovnog osnovnog kapitala (CET1), Dodatnog osnovnog kapitala (AT1) i Dopunskog kapitala (T2). Za utvrđivanje stopa kapitala, svaka odnosna komponenta kapitala - nakon primjene svih regulatornih odbitaka - razmatra se u odnosu na ukupnu izloženost riziku.

Regulatorne minimalne stope kapitala uključujući regulatorne zaštite od 31. decembar 2022. i 31. decembar 2021. iznose:

	31.12.2022			31.12.2021		
	CET1	T1	TCR	CET1	T1	TCR
Minimalni kapitalni zahtjevi	6,75%	9,00%	12,00%	6,75%	9,00%	12,00%
Zaštitni sloj kapitala	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Ukupni kapitalni zahtjev	9,25%	11,50%	14,50%	9,25%	11,50%	14,50%

Banka ima obavezu održavati adekvatnost kapitala na minimalno 12%, tj. uskladiti obim i strukturu svog poslovanja s pokazateljima uspješnosti koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo FBiH, posebno s Odlukom o izračunavanju kapitala Banke i drugim odlukama Agencije za bankarstvo u području nadzora i kontrole poslovanja banke, kao i Zakonom o bankama Federacije BiH. Uz minimalne kapitalne zahtjeve, SREP zahtjev je postavljen na 1,0% i trebao bi se u potpunosti sastojati od CET1 kapitala.

Uprava Banke redovno prati stope adekvatnosti i druge indikatore poslovanja. Izvještaji o indikatorima podnose se Agenciji za bankarstvo kvartalno u propisanom obliku.

(000) BAM

Ref1		31.12.2022	31.12.2021
Redovni osnovni kapital (CET1)			
1	Instrumenti kapitala i povezani računi premije dionica	100.403	100.403
2	Zadržana dobit	54.924	67.420
3	Zakonske rezerve	25.101	25.101
4	Ostala sveobuhvatna dobit	-20.869	28
5	CET1 prije regulatornih usklađenja	159.559	192.952
CET1 kapital: regulatorna usklađenja			
8	Nematerijalna imovina	-5.627	-6.091
9	Ostale odbitne stavke osnovnog kapitala	-3.169	-3.760
10	Ukupna regulatorna usklađenja osnovnog kapitala (CET1)	-8.796	-9.851
11	Ukupan osnovni kapital (CET1)	150.763	183.101
Dopunski kapital (T2): instrumenti i rezervisanja			
12	Opće rezerve za kreditne rizike	-	-
13	Odbitne stavke dopunskog kapitala	-	-
14	Dopunski kapital (T2)	-	-
15	Ukupni kapital (TC = T1 + T2)	150.763	183.101
16	Ukupna izloženost kreditnom riziku	619.817	608.523
17	Ukupni iznos izloženosti pozicijskom. valutnom i robnom riziku	-	4.231
18	Izloženost operativnom riziku	43.020	41.815
19	Ukupan iznos rizikom ponderisane aktive	662.837	654.569
Omjeri kapitala %			
15	Stopa osnovnog kapitala	22,75%	27,97%
16	Stopa adekvatnosti kapitala	22,75%	27,97%

*Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima FBiH.

Ukupni kapital zadržan je na sličnom nivou kao i prošle godine. Odstupanja se mogu uočiti u osnovnom kapitalu (CET 1) prije regulatornih usklađivanja i u dijelu regulatornih usklađivanja što se može objasniti:

- smanjenje zadržane dobiti u iznosu od 12,50 miliona KM rezultat je isplate dividende u iznosu od 12,7 miliona KM
- i dobiti od prodaje vlasničkih instrumenata direktno prenesenih u zadržanu dobit u iznosu od 0,20 miliona KM.
- smanjenje Ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 20,9 miliona KM uzrokovano je smanjenjem fer vrijednosti dužničkih instrumenata;
- smanjenje regulatorne prilagodbe od 0,59 miliona KM odnosi se na smanjenje priznate Odgođene poreske imovine za Nivo kreditnog rizika 1 i 2;

Svi kapitalni zahtjevi koji su bili na snazi tokom godine, uključujući zaštitni sloj, bili su zadovoljeni tokom cijelog perioda.

Kapitalni zahtjevi (rizikom ponderisana aktiva)

Rizikom ponderisana aktiva (RWA) se utvrđuje na osnovu kreditnog rizika, operativnog rizika i tržišnog rizika. RWA se povećala za 8 miliona KM tokom izvještajnog perioda. Povećanje RWA za kreditni rizik za 11 miliona KM izazvano je povećanja novih plasmana. Banka ima potrebna sredstva za tržišni rizik jer je neto otvorena devizna pozicija ispod 2% njezinih ukupnih vlastitih sredstava što rezultira smanjenjem RWA-a za tržišni rizik za 4 miliona KM. RWA za operativne rizike povećan je za 1 milion KM.

Omjer finansijske poluge

Omjer finansijske poluge za Banku, obračunat u skladu s FBA Odlukom o izračunavanju kapitala Banke bio je 13,8% na 31. decembar 2022. godine, čime je smanjen u odnosu na 16,5% koliko je iznosio na 31. decembar 2021. godine. Pad je izazvan povećanjem ukupne izloženosti finansijske poluge.

(000) BAM

Ref1	31.12.2022	31.12.2021
1 Osnovni kapital	150.763	183.101
2 Ukupna izloženost finansijske poluge	1.090.715	1.107.653
22 Omjer finansijske poluge %	13,8%	16,5%

*Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima FBiH.

(72) Događaji nakon izvještajnog datuma

Kada su u pitanju događaji nakon datuma izvještavanja nije bilo događaja koji bi značajno uticali finansijske izvještaje Banke i koji bi zahtijevali dodatna objavljivanja i ispravke.

(73) Odbori i Uprava Banke

od 1. januara do 31. decembra 2022

Nadzorni odbor

Predsjednik Nadzornog odbora:

Edgar Flaggl od 15.12.2021

Zamjenik predsjednika Nadzornog odbora:

Maida Karalić od 8.2.2021

Članovi Nadzornog odbora:

Berislav Jozić od 8.2.2021 do 16.10.2022

Sanela Pašić od 17.10.2022

Meliha Povlakić od 25.10.2017

Damir Karamehmedović od 25.10.2017

Uprava Banke

Sanela Pašić, predsjednica Uprave od 18.06.2016 do 16.10.2022

Jasmin Spahić, predsjednik Uprave od 17.10.2022

Selma Omić, članica Uprave od 1.10.2016 do 28.02.2023

Mario Ivanković, član Uprave od 8.12.2020

Enver Lemeš, član Uprave od 01.03.2023

Odbor za reviziju

Ana Dorić Škeva, predsjednica Odbora za reviziju od 5.2.2021

Mirela Salković, članica Odbora za reviziju od 5.2.2021

Siniša Radonjić, član Odbora za reviziju od 29.05.2015

Sarajevo, 22. Mart 2023
Addiko Bank d.d.

UPRAVA

Jasmin Spahić
(Predsjednik)



Mario Ivanković
Član Uprave



Enver Lemeš
Član Uprave



Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima. nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Sarajevo, 22. Mart 2023
Addiko Bank d.d.

UPRAVA

Jasmin Spahić
(Predsjednik)

Mario Ivanković
Član Uprave



Enver Lemeš
Član Uprave

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko Bank d.d. Sarajevo („Banka”), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine i njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom)* i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Izveštaj nezavisnog revizora Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2022. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 557 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti: 52 miliona KM i dobiti od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 0,3 miliona KM (31. decembar 2021.: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 541 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti: 73 milion KM i gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 0,5 miliona KM).

Vidjeti Značajne računovodstvene politike, Napomenu 4 Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjenosti u vezi sa procjenama, Napomenu 39 Krediti i potraživanja, te Napomenu 55 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „kreditni“, „izloženost“) na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjenja vrijednosti zahtjeva kompleksne i subjektivne procjene i pretpostavke.

Banka obračunava ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („FBA“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezervisanje od strane FBA-a.

Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Nivo kreditnog rizika 1 i Nivo kreditnog rizika 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Nivo kreditnog rizika 3 za pojedinačne izloženosti ispod 100 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se zasnivaju na ključnim parametrima kao što su vjerovatnost nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. PD), izloženost u trenutku statusa neispunjenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir historijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta i informacije o predviđanjima budućih kretanja, kao i specifičnih pravila FBA u pogledu primjene različitih minimalnih stopa gubitka (zajedno „kolektivno umanjenje vrijednosti“).

Kako je naša revizija adresirala pitanje

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima i informacione tehnologije („IT“), između ostalog, uključivale su:

- Pregled Bančinih metodologija umanjenja vrijednosti te procjenu njihove usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, pretpostavke, podaci i njihova primjena odgovarajući u kontekstu navedenih zahtjeva. Takođe smo preispitali Upravu o adekvatnosti nivoa detalja same metodologije sagledavanjem faktora relevantnih za Banku;
- Postavljanje relevantnih upita zaposlenicima iz odjela upravljanja kreditnim rizicima, finansija i odjela informacionih tehnologija (IT) Banke, kako bismo razumjeli proces umanjenja vrijednosti, korištenih IT aplikacija, izvora ključnih informacija i pretpostavki o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Takođe, proveli smo procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja Banke na sigurnost i pristup podacima;
- Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnosti odabranih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući one kontrole koje se odnose na prepoznavanje značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i neispunjavanja obaveza, primjerenost klasifikacije izloženosti na uspješne i nekvalitetne i njihovu segmentaciju u homogene grupe, izračun dana kašnjenja, procjenu kolaterala i izračun ispravki vrijednosti;

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (*nastavak*)

Očekivani kreditni gubici za pojedinačno značajne izloženosti (jednako ili iznad 100 hiljada KM) klasifikovane u nivo kreditnog rizika 3 (neprihodujuće) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i brojne značajne pretpostavke, uključujući i očekivane prilive od realizacije pripadajućeg kolaterala i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kolaterala.

U kolektivnu i individualnu procjenu uključena su i posebna pravila FBA u vezi sa različitim minimalnim stopama rezervisanja.

Dok je kreditno okruženje u 2022. godini odražavalo oporavak od pandemije COVID-19, ono je takođe odražavalo nepovoljne promjene u ekonomskim izgledima, poremećaje na tržištu energije i drugih roba i usporavanje ekonomskog rasta, kao i povišene inflatorne pritiske i povećanje kamatnih stopa.

Uzimajući u obzir sve gore navedene faktore, uključujući značajno višu procjenu neizvjesnosti koja proizilazi iz trenutnih volatilnih ekonomskih izgleda, smatrali smo da je umanjenje vrijednosti datih kredita povezano sa značajnim rizikom materijalno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, te je zahtjevalo našu povećanu pažnju tokom revizije. U skladu s tim, smatrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.

- Za umanjenja vrijednosti koje se računa na kolektivnoj osnovi:
 - Preispitivanje ključnih parametara (PD, EAD i LGD) primjenjenih u kolektivnom ECL modelu, pozivajući se na Bančine podatke o historijskim neizvršenim obavezama, ostvarenim gubicima po tim neizvršenim obavezama i amortizaciji kredita;
 - Pribavljanje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama korištenim od strane Banke u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka. Nezavisna procjena tih informacija potvrđujući navode uprave ispitivanjem javno dostupnih izvora;
 - Procjena ključnih slojeva ECL modela koji koristi Banka (eng. ECL model overlay), primjenom našeg znanja o industriji i našeg razumijevanja trenutne makroekonomske situacije;
- Za umanjenja vrijednosti koja se računaju na individualnom nivou,
 - Za odabrani uzorak izloženosti, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i historijat plaćanja; kritičko procjenjivanje postojanja bilo kakvih pokretača za razvrstavanje u Nivo kreditnog rizika 2 ili Nivo kreditnog rizika 3 pozivanjem na prateću dokumentaciju (kreditne datoteke) i kroz razgovor s kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom.
- Za umanjenje vrijednosti u cjelini:
 - Razmatranje adekvatnosti očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na različite minimalne zahtjeve za rezervisanja propisane od strane FBA;
 - Kritičko procjenjivanje adekvatnosti sveukupnih rezervacija za umanjenje vrijednosti, uključujući razvoj pokrivenosti izloženosti rezervacijama i udio bruto prihodujućih i neprihodujućih izloženosti u ukupnim bruto kreditima i pokrivenosti prihodujućih i neprihodujućih izloženosti rezervacijama.
 - Ispitivanje da li Bančine objave u vezi sa umanjenjem vrijednosti i objavama povezanim s kreditnim rizikom u finansijskim izvještajima na odgovarajući način uključuju i opisuju relevantne kvantitativne i kvalitativne informacije zahtijevane primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Glavne pokazatelje, Obračanje predsjednika Uprave, Uprava Addiko Bank Sarajevo i Izveštaj o poslovanju koji su sastavni dio Godišnjeg izvještaja Banke, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi nećemo izraziti bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (*nastavak*)

Ostale informacije (nastavak)

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Vezano za Izveštaj o poslovanju proveli smo procedure koje su zahtijevane Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine („Zakon o računovodstvu i reviziji“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izveštaj o poslovanju usklađen sa finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu.

Na osnovu procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije finansijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju informacije sadržane u Izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koji su pripremljeni finansijski izvještaji, usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima.

Nadalje, uzevši u obzir poznavanje i razumijevanje Banke te okruženja u kojem ona posluje, a koje smo stekli tokom naše revizije, dužnost nam je izvijestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u ostalim informacijama. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

Izveštaj nezavisnog revizora Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (nastavak)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenosti Upravnog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugom i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji, koja je rezultovala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju

22. mart 2023. godine

Registrovani revizori

Zmaja od Bosne 7-7a
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina




Manal Bećirbegović
Izvršni direktor



Vedran Vukotić
FBiH Ovlašteni revizor
Broj licence: 3091134217

Skratčenice

ABC	Addiko Bank d.d.. Hrvatska
ABBL	Addiko Bank a.d.. Bosna i Hercegovina (Banja Luka)
ABH	Addiko Bank AG. Austrija (Holding)
ABM	Addiko Bank a.d.. Crna Gora
ABS	Addiko Bank d.d.. Slovenija
ABSA	Addiko Bank d.d.. Bosna i Hercegovina (Sarajevo)
AC	Amortizirani troškovi
Povezano društvo	Društvo nad kojim se vrši materijalni utjecaj u smislu poslovanja ili finansijske politike i koje je priznato u konsolidiranim izvještajima upotrebom metode udjela
Knjiga banke	Sve bilansne i vanbilansne pozicije banke koje nose rizike i koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja
Bank@Work	Alternativni kanal prodaje usmjeren na pružanje pogodnosti kao glavne prednosti klijentu. Timovi poslovnica redovno posjećuju sjedišta velikih društava s mobilnom opremom. predstavljaju ponudu proizvoda iz usluga Addiko banke. otvaraju proizvode na licu mjesta ili pomažu potencijalnim klijentima koji podnose zahtjev za kredit
CDS	Zamjena kreditnog rizika; finansijski instrument koji osigurava kreditne rizike. na primjer one koji se odnose na kredite ili vrijednosnice
Promjena CL/GPL	Promjena u CL / bruto naplativi krediti
CL	Kreditni gubitak
CMA & CML	Imovina koja čini maržu klijenta (CMA) i Obaveze koje čine maržu klijenta (CML) je bruto marža u odnosu na imovinu. odnosno obaveze. uključujući uknjiženi redovni i prihod od kamata i slično i obračunski troškovi i koristi definirani u okviru metodologije za utvrđivanje cijena prijenosa sredstava
Omjer troškova i prihoda (CIR)	Operativni troškovi / (Neto kamatni prihod + Neto prihod od naknada i provizija)
Pokazatelj troška rizika	Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini/Izloženosti koje nose kreditni rizik
CRB	Snošenje kreditnog rizika
Kreditna institucija	Bilo koja institucija čije poslovanje je primanje depozita i sredstava sa obavezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun u skladu sa Zakonom o bankama
CSF	"Centralne upravljačke funkcije" i utvrđene usluge koje imaju prirodu aktivnosti dioničara i koje se stoga pružaju i naplaćuju isključivo Addiko banci. CSF se odnose na strateško usmjeravanje. koordinaciju. podršku. praćenje i upravljanje. npr. ljudski resursi. pravni poslovi. marketing
Kreditni klijentima	Izloženost kredita iz bilansa uključujući obračunatu kamatu. bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Derivativi	Finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od vrijednosti odnosno imovine (kao što su dionice ili obveznice). Najvažniji derivativi su budućnosnice. opcije i zamjene
Fer vrijednost	Cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja
FDI	Direktno strano ulaganje
FVTOCI	Fer vrijednost putem OCI
FVTPL	Fer vrijednost putem dobiti ili gubitka
FX & DCC	Kursne razlike i Dinamički devizni kursevi
Opće vlasti	Centralne vlasti. državne ili regionalne vlasti i lokalne vlasti. uključujući administrativne organe i neprofitna društva. ali isključujući javna društva i privatna društva u vlasništvu tih uprava koji imaju komercijalnu aktivnost (što se prijavljuje pod "kreditne institucije". "druge finansijske korporacije" ili

	“Pravna lica” u zavisnosti od njihove djelatnosti); fondovi socijalnog osiguranja; i međunarodne organizacije. kao što su institucije Evropske unije. Međunarodni monetarni fond i Banka za međunarodne namire
Plasmani kredita	Uključuju isplate kredita (potrošačko-hipotekarnih i stambenih kredita. bez revolving kredita) i interno refinansiranje koje se odnosi na transakcije unutar banke
Bruto izloženost	Izloženost kredita iz bilansa i vanbilansnih kredita uključujući obračunate kamate. bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Bruto naplativi krediti	Izloženost kredita iz bilansa bez obračunate kamate i bez odbitka rezerviranja za naplative kredite
GSS	Znači "zajedničke usluge grupe". odnosno utvrđene usluge kojima je cilj pružanje ekonomske ili komercijalne vrijednosti članovima Grupe putem unapređenja ili održavanja njihovog poslovnog položaja. npr. transakcijsko bankarstvo. pozadinski uredi. digitalno bankarstvo. GSS se ne odnose na aktivnosti dioničara. tj. aktivnosti koje se obavljaju samo zbog dioničkog udjela u jednom ili više drugih članova Grupe i koje se pružaju i obračunavaju na odnosnog člana Grupe koji je njihov primatelj
Fizička lica	Pojedinci ili grupe pojedinaca kao potrošači i proizvođači robe i nefinansijskih usluga isključivo za vlastitu konačnu potrošnju i kao proizvođači tržišne robe i nefinansijskih i finansijskih usluga. pod uslovom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti tih kvazidruštava. Neprofitne institucije koje služe domaćinstvima (“NPISH”) i koje se prvenstveno bave proizvodnjom netržišnih roba i usluga namijenjenih određenim grupama domaćinstava su uključene
Velika društva	Segment Velika društva obuhvata pravne subjekte i poduzetnike s godišnjim bruto prihodom od više od 50 miliona BAM
LCR	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti; omjer visokokvalitetne likvidne imovine i neto novčanih tokova u narednih 30 dana
Omjer finansijske poluge	Omjer redovnog osnovnog kapitala na određene izloženosti u izvještaju o finansijskom položaju i van njega obračunat u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Kredit i potraživanja	Bruto knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja umanjeno za rezerviranja za ECL (očekivane kreditne gubitke)
Omjer kredita i depozita	Označava sposobnost banke da refinansira svoje kredite depozitima. a ne velikim izvorima finansiranja. Zasniva se na neto kreditima klijentima i obračunava s kreditima nefinansijskim društvima i domaćinstvima u vezi s depozitima od nefinansijskih društava i domaćinstava. Nivo segmenta: Krediti i potraživanja podijeljeni finansijskim obavezama po amortiziranim troškovima
Period utvrđivanja gubitaka (LIP)	Vremenski period od trenutka neispunjenja obaveze klijenta do trenutka kada neispunjenje obaveze bude priznato u Banci
Neto prihod banke	Zbir neto kamatnog prihoda i neto prihoda od naknada i provizija
Neto kamatni prihod (nivo segmenta)	Neto kamatni prihod na nivou segmenta uključuje ukupan kamatni prihod koji se odnosi na efektivnu kamatnu stopu od bruto naplativih kredita. kamatni prihod od NPE. prihod od kamata i slično. rashode po osnovu kamata od depozita klijenata. naknade od utvrđivanja cijena prijenosa sredstava i raspoređeni prinos od kamata i manjka likvidnosti
NIM	Neto kamatna marža koristi se za vanjsko poređenje s drugim bankama i kao interno mjerenje profitabilnosti proizvoda i segmenata. Obračunava se s neto kamatnim prihodom utvrđenim u odnosu na prosječnu kamatonosnu imovinu (ukupna imovina umanjena za ulaganja u podružnice. zajedničke pothvate i povezana društva. nematerijalna trajna imovina. materijalna trajna imovina. porezna imovina i druga imovina)
Nefinansijska društva	Društva i kvazidruštva koja se na bave finansijskim posredovanjem nego prvenstveno proizvodnjom tržišnih roba i usluga
NPE	Neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza (Bruto knjigovodstveni iznos). Status neispunjena obaveza i time neprihodujuća izloženost primjenjuje

	se ako se može pretpostaviti sa je malo vjerovatno da će klijent ispuniti sve svoje kreditne obaveze prema banci. ili ako dužnik kasni s plaćanjem najmanje 90 dana po bilo kojoj materijalnoj kreditnoj obavezi prema Banci
Omjer NPE	Ekonomski omjer koji pokazuje omjer kredita koji su klasificirani kao nenaplativi u statusu neispunjenja obaveza u odnosu na cijeli kreditni portfelj klijenta. Definicija neprihodujućeg usvojena je iz regulatornih standarda i smjernica i obuhvata generalno klijente kod kojih je otplata upitna. realizacija kolaterala se očekuje i koji su zato premješteni u segment rejtinga klijenta u statusu neispunjenja obaveza. Ovaj omjer odražava kvalitet kreditnog portfolia banke i daje indikator za provođenje upravljanja kreditnim rizikom banke. Neprihodujuća izloženost/izloženost koja nosi kreditni rizik (bilansna i vanbilansna)
Omjer pokrivenosti NPE	Opisuje u kojoj mjeri je neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza pokrivena umanjenjima vrijednosti (rezerviranja za kreditne gubitke pojedinačna i na osnovu portfolia) i time također izražava sposobnost banke da apsorbira gubitke iz svoje NPE. Obračunava se s gubicima umanjenja vrijednosti utvrđenim u odnosu na neprihodujuću izloženost u statusu neispunjenja obaveza
Pokrće kolaterala za NPE	Kolaterali dodijeljeni neprihodujućoj izloženosti / neprihodujuća izloženost
Opcija	Pravo na kupovinu (poziv) ili prodaju (ponuda) odnosne referentne imovine po ugovorenoj cijeni u utvrđenom vremenskom periodu ili trenutku
OTC	Vanberzovno; trgovina nestandardiziranim finansijskim instrumentima direktno između učesnika na tržištu umjesto putem zamjene
Druga finansijska društva	Sva finansijska društva i kvazidruštva osim kreditnih institucija kao što su investicijske firme, investicijski fondovi, osiguravajuća društva, penzionirani fondovi, zajednička ulaganja i klirinške kuće, kao i ostali finansijski posrednici, pomoćne finansijske institucije i vlastite finansijske institucije i zajmodavci
PI	Fizička lica
POCI	Kupljena ili stečena imovina umanjena za kreditne gubitke
Javne finansije	Segment Javne finansije uključuje sve subjekte u državnom vlasništvu
Redovni kamatni prihod	Redovni kamatni prihod povezan je s nominalnom kamatnom stopom iz bruto naplativih kredita isključujući prihod od naknada za izdavanje, zateznih kamata i cijena prijenosa sredstava
Stečena materijalna imovina	Imovina stečena tokom postupka prisilne naplate kredita
Stanovništvo (PI/Micro)	Segment Stanovništvo uključuje sljedeće kategorije: (i) PI, fizička lica koja ne predstavljaju grupu, društvo ili organizaciju i (ii) Micro, uključuje privatne poduzetnike i subjekte usmjerene na ostvarenje dobiti s godišnjim bruto prihodom manjim od 0.5 miliona KM
Rizikom ponderirana aktiva (RWA)	Bilansne i vanbilansne pozicije, koje su rizikom ponderirane u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Povrat na materijalni kapital	Obračunat kao rezultat nakon poreza podijeljen prosjekom kapitala umanjen za nematerijalnu imovinu matičnog društva za dati period
SME	U ovom korporativnom segmentu uključena su mala mala i srednja društva s godišnjim bruto prihodom od 0.5 miliona do 40 miliona KM.
Nivo kreditnog rizika 1	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje nije evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 2	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje je značajno povećanje kreditnog rizika evidentirano od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 3	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i koji su umanjeni za

			kreditne gubitke. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Stopa (TCR)	ukupnog	kapitala	Sva prihvatljiva vlastita sredstva. predstavljena u % ukupnog rizika prema Odluci o upravljanju kapitalom
Dopunski kapital			Dopunski kapital (Tier 2 capital - T 2) banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjjenja za regulatorna usklađenja u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke
TLOF			Ukupne obaveze i vlastita sredstva
Viber			Viber je besplatna usluga razgovora za pametne telefone i desktop kompjutere. Ovaj program omogućava IP telefoniju i instant poruke između korisnika Vibera putem interneta
Prinos od GPL			Redovni kamatni prihod / bruto naplativi krediti

Oznaka

Izdavač Finansijskog izvještaja
i odgovorna za sadržaj:

Addiko Bank d.d
Trg solidarnosti 12
71 000 Sarajevo
Tel. +387 (33) 755-755
www.addiko-fbih.ba